

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Odbor ekonomických analýz
leden 2020

Analýza vývoje ekonomiky ČR

leden 2020

Obsah

Shrnutí.....	4
1 Výkonnost ekonomiky.....	6
1.1 Domácí vývoj.....	6
1.2 Vývoj v zahraničí.....	8
1.3 Výhled	9
BOX I: Výdaje na výzkum a vývoj v roce 2018 opět vzrostly	10
2 Trh práce.....	12
2.1 Domácí vývoj.....	12
2.2 Nezaměstnanost v EU	14
3 Cenový vývoj	15
4 Vývoj na finančním trhu a měnové podmínky	17
4.1 Domácí úvěrové podmínky	17
4.2 Směnné kurzy	18
4.3 Vnější rovnováha.....	19
5 Kapitálové trhy	21
6 Fiskální vývoj	23
6.1 Domácí rozpočty	23
6.2 Veřejné rozpočty ve světě.....	24
7 Průmysl.....	25
7.1 Domácí vývoj.....	25
7.2 Výhled průmyslu	26
7.3 Průmysl v EU	27
BOX II: V ČR se nejvíce daří inovacím ve zdravotnictví a dopravě	28
8 Stavebnictví.....	30
8.1 Vývoj stavební produkce	30
8.2 Stavební povolení a stavební zakázky	30
8.3 Bytová výstavba.....	31
8.4 Výhled stavební produkce	32
8.5 Stavebnictví v EU	32
9 Zahraniční obchod se zbožím.....	33

9.1	Souhrnné výsledky	33
9.2	Teritoriální struktura.....	34
9.3	Komoditní struktura	35
9.4	Výhled zahraničního obchodu.....	35
9.5	Zahraniční obchod EU	36
10	Maloobchod	37
10.1	Tuzemský maloobchod	37
10.2	Maloobchod EU.....	38

Shrnutí

I přes nepatrné zpomalení ve 3. čtvrtletí 2019, si **domácí ekonomika udržuje stabilní růstové tempo**, které se poslední rok pohybuje kolem 2,5 %. Hlavním tahounem růstu zůstává spotřeba domácností, následována čistým exportem a spotřebou vlády. Naopak investice ve 3. čtvrtletí mírně klesly vlivem pokračujícího útlumu investic do strojů a ICT. Na výdajové straně ekonomiky pokračuje dominance služeb, jejich růst eliminuje slábnoucí příspěvek průmyslu, na který dopadá především slabá zahraniční poptávka. Aktuální předstihové indexy signalizují, že **rozevírání nůžek mezi službami a průmyslem** bude pokračovat i v dalších kvartálech, až do doby, dokud nedojde k oživení ve zpracovatelském průmyslu v Evropské unii, především v Německu.

Ačkoli index podnikatelské důvěry (Ifo) v Německu signalizuje zlepšující se očekávání ohledně budoucího vývoje v ekonomice, kompozitní index nákupních manažerů (PMI) stále setrvává pod úrovní 50, která od sebe odděluje růst od poklesu. **Výhled pro nejbližší období tak zůstává stále nejistý.** Jistým příslibem by mohla být uzavření první fáze obchodní dohody mezi USA a Čínou, stejně jako jasné vítězství Konzervativní strany premiéra B. Johnsona v britských předčasných volbách, které by mohlo vést k odsouhlasení již navržené brexitové dohody o spořádanému odchodu Spojeného království z EU. K úplnému odbourání všech tarifních i netarifních překážek v obchodě mezi USA a Čínou je však stále daleko a rovněž budoucí jednání o nové obchodní smlouvě mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií budou značně komplikovaná. Nejistota na světových finančních trzích, která se bude přenášet i do reálné ekonomiky, tak ani v roce 2020 zcela nezmizí.

S ohledem na nejasnou situaci v zahraničí bude **domácí poptávka a z ní profitující sektor služeb i nadále hlavním růstovým faktorem české ekonomiky.** Podpora bude přicházet zejména ze strany nízké nezaměstnanosti a stále vysokého růstu mezd. Obecná míra nezaměstnanosti (podle definice ILO) klesla ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně o 0,2 p. b. na 2,2 % a zůstala tak nejnižší ze všech zemí v rámci EU. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda ve stejném období stoupla meziročně o téměř sedm procent. Na mírné ochlazení trhu práce však ukazuje pokles nabídky volných míst a rovněž zpomalující růst mezd.

Naopak relativně vysoké spotřebitelské ceny (zvláště v sektoru bydlení, ale i potravin) budou podkopávat spotřebu domácností. I když index spotřebitelských cen pravděpodobně dosáhl svého maxima (přes 3 % mzd.), jejich pokles v dalších měsících způsobený slábnoucími cenami průmyslových výrobců nebude nikterak výrazný. Ve směru vyšší inflace budou působit vyšší spotřební daně na tabák a alkohol, růst cen energií a stále silná domácí poptávka.

Měnová politika ČNB se bude v roce 2020 zpříšňovat pouze pomalu vinou vnějších rizik a uvolněné měnové politiky v eurozóně a Spojených státech. ČNB se bude spoléhat na cyklické zpomalení inflace a vlivem slábnoucích geopolitických rizik na posilující korunu. Krátkodobé tržní úrokové sazby by měly kopírovat vývoj měnověpolitických sazeb, delší splatnosti pravděpodobně zůstanou připoutány k nízkým výnosům v eurozóně. Zatímco hypoteční sazby zřejmě čeká mírný nárůst, úrokové sazby u firemních úvěrů by se měly i nadále pohybovat lehce nad 3 %. Tuzemské firmy tak budou konfrontovány s klesající konkurenceschopností převážně přes rychlejší růst mezd.

Detailní statistiky za průmysl ukazují, že za jeho meziročním poklesem ve 3. čtvrtletí stojí především nižší výroba základních kovů, hutního zpracování kovů a slévárenství. Naopak výroba motorových vozidel, elektrických zařízení a farmaceutických produktů meziročně značně posílila. Ve 3. čtvrtletí došlo k nárůstu tržeb v medium high-tech sektoru (s dominantním postavením výroby motorových vozidel, strojírenství a elektrotechnického průmyslu), který zabezpečuje 51,5 % tržeb průmyslu, zatímco v high-tech sektoru (s podílem 9,8 %) došlo k jejich poklesu.

Růst výroby motorových vozidel byl tažen vyšší poptávkou ze zahraničí. Ve 3. čtvrtletí 2019 došlo k růstu vývozu této skupiny o téměř 17 % a jejich podíl na celkových vývozech se navýšil na 20 %. Celkový obchod se stroji a dopravními prostředky (včetně vývozu silničních vozidel) vytvořil nejvyšší přebytek obchodní bilance s největším meziročním růstem. Zatímco u ostatních odvětví průmyslu došlo vlivem nižší zahraniční poptávky k poklesu domácí výroby, u silničních vozidel tomu bylo naopak.

Čtvrtletní zpráva rovněž obsahuje **dva tematické boxy: analýzu výdajů na výzkum a vývoj a analýzu odvětví národního hospodářství pomocí patentní statistiky**. Z BOXu I vyplývá, že výdaje na VaV v ČR dosáhly v roce 2018 rekordní výše, když překročily stomiliardovou hranici a ve srovnání s rokem 2008 byly vyšší o více než 52 mld. Kč. V koncovém roce jejich podíl na HDP činil 1,9 %, nicméně zaostal za rokem 2014, kdy jeho úroveň vlivem přílivu prostředků ze strukturálních fondů EU kulminovala na 2 % HDP. Do výzkumu již tradičně nejvíce investují podniky (62 % výdajů za celou ČR), následuje vysokoškolský (21,7 %) a vládní sektor (16,4 %). Podle odvětví ekonomické činnosti bylo v podnikatelském sektoru nejvíce vydáno na VaV ve zpracovatelském průmyslu (54,6 %) a odvětví informačních a komunikačních činností (20,1 %).

Zásadní vliv na vývoj průmyslových odvětví mají nové technologie. Z mezinárodní komparace technologických trendů, resp. patentní statistiky, vyplývá, že ČR je v drtivé většině klíčových technologií v první světové dvacítkě (podrobněji viz BOX II: V ČR se nejvíce daří inovacím ve zdravotnictví a dopravě). Nicméně srovnání zároveň odhaluje, že ČR se specializuje především na nanotechnologie, které ve světovém kontextu již nejsou hlavním trendem, zatímco v mikro a nano-elektronice spíše ztrácí.

Uzávěrka údajů: 29. listopadu 2019 (není-li uvedeno jinak).

1 Výkonnost ekonomiky

I přes mírné zpomalení si česká ekonomika udržuje solidní růstové tempo. Hospodářský růst se nadále veze na vlně konečné spotřeby, zejména domácností, která sice ve 3. čtvrtletí 2019 zpomalila, nicméně si udržela roli hlavního faktoru růstu. Vývoj dalších výdajových složek již není tak stabilní, ve 3. čtvrtletí měly na růst kladný vliv spotřeba vlády a čistý vývoz, zatímco investice se mírně propadly. Příznivý vývoj pokračoval ve většině odvětví tuzemské ekonomiky, když úlohu hlavního tahouna růstu plnily služby, naopak příspěvek průmyslu k celkovému růstu ekonomiky dále oslabil.

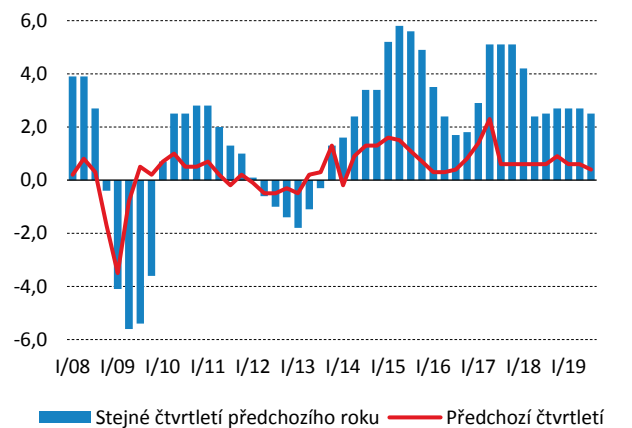
1.1 Domácí vývoj

Česká ekonomika si v roce 2019 vedla poměrně dobře, vzhledem k tomu, že se musela vyrovnávat se zpomalováním globálního vývoje a kumulujícími se riziky vnějšího prostředí. Z hlediska domácích podmínek zůstává hlavní bariérou rychlejšího růstu nedostatek pracovníků, i když podle statistiky národních účtů zaměstnanost ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně vzrostla o 0,6 %. Hrubý domácí produkt se zvýšil meziročně o 2,5 %¹, což bylo méně než v 1. a 2. čtvrtletí 2019, ale stejně jako ve 3. čtvrtletí 2018. Ve srovnání s předchozím kvartálem vzrostl výkon ekonomiky ve 3. čtvrtletí o 0,4 %. Mezičtvrtletně pomaleji rostl naposledy v 1Q 2016.

Tuzemská ekonomika roste již šestým rokem, posledního vrcholu dosáhla v roce 2017, kdy se její výkon zvyšoval po tři čtvrtletí o 5,1 %, za rozhodujícího přičinění domácí poptávky. Po této kulminaci došlo v 1. čtvrtletí 2018 ke zpomalení na 4,2 %, protože nadále silný prorůstový vliv domácí poptávky byl oslaben negativním příspěvkem čistého vývozu. Následovalo další zvolnění růstu na úroveň kolem 2,5 %, kterou si česká ekonomika od 2. kvartálu 2018 v zásadě udržuje dosud. Po celé toto období dominovala domácí poptávka, zatímco příspěvek čistého vývozu byl nevyrovnaný.

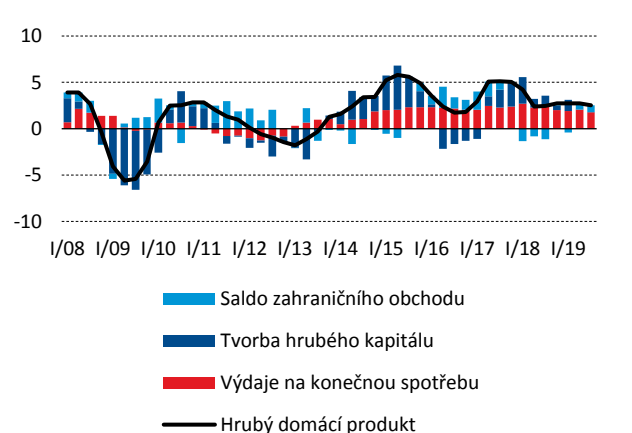
Ve 3. čtvrtletí 2019 k růstu nejvíce přispěla konečná spotřeba, především domácností, následovaná zahraničním obchodem, vliv tvorby hrubého kapitálu, stejně jako v předchozím čtvrtletí, byl neutrální. Celková konečná spotřeba vzrostla o 2,6 % a na růstu se podílela 1,8 p. b., z toho příspěvek spotřeby domácností dosáhl 1,1 p. b., a udržel si výsadní postavení mezi výdajovými položkami. Zároveň však meziroční růst spotřeby domácností oslabil na 2,3 %, což by mohlo souviset s klesající důvěrou spotřebitelů v ekonomiku. Na druhé straně však tento vývoj zcela nekoresponduje s růstem disponibilních příjmů a prodeji v maloobchodě, které si udržují rychlou dynamiku. Výdaje vládní institucí se zvýšily o 3,3 %.

Vývoj hrubého domácího produktu
(stálé ceny, sezónně očištěné údaje, meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Výdaje na hrubý domácí produkt
(příspěvky v p. b., meziroční reálný růst HDP v %, sezónně očištěné údaje)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou uváděna ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

Tvorba hrubého kapitálu působila na hospodářský růst neutrálně, když negativní vliv fixního kapitálu ve výši 0,1 p. b. byl kompenzován kladným příspěvkem zásob ve stejné výši. Investice meziročně klesly o 0,3 %, z hlediska typu aktiv vzrostly především investice do obydlí, a přes vysokou srovnávací základnu stejného období roku 2018 i u ostatních budov a staveb. Patrný byl naproti tomu útlum investiční aktivity u investic do strojů a ICT, což znamená, že méně investují zejména nefinanční podniky. Růst těchto investičních výdajů kulminoval v 1. čtvrtletí roku 2018, kdy dosáhl dvouciferné hodnoty, od té doby zpomaloval, a ve 2. a 3. čtvrtletí 2019 přešel dokonce do meziročního poklesu. Toto snížení může souviset s jistou nasyceností po investičním boomu, nicméně svůj vliv může sehrávat i opatrnost, pokud jde o další vývoj, především zahraniční poptávky.

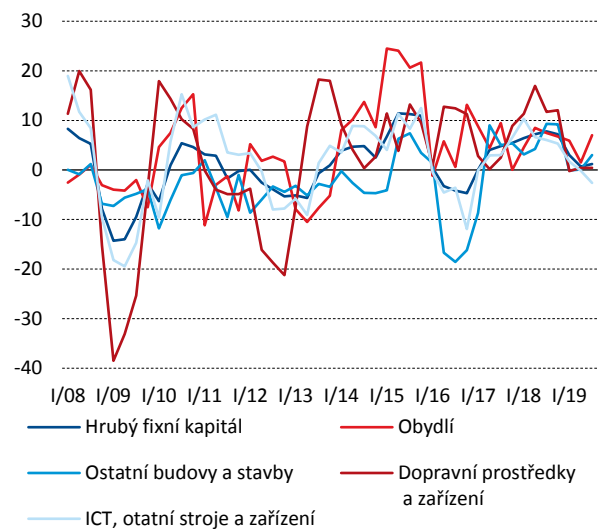
Zahraníční obchod pokračoval v rychlejším tempu vývozu zboží a služeb než jejich dovozu a čistý vývoz přispěl k tempu růstu ekonomiky 0,7 p. b. Nicméně vlivem zvolnění světové obchodní výměny, na pozadí obchodní války mezi USA a Čínou, a slabších výsledků eurozóny vývoz zboží a služeb (ve s. c.) zpomalil na 1,8 % a jejich dovoz na 1 %. Samotný obchod se zbožím si prakticky udržel nominální přebytek obchodní bilance na úrovni předchozího čtvrtletí. Vývoz zboží zvolnil na 1,7 % a byl tažen hlavně obchodem s dopravními prostředky, na růstu dovozu o 0,3 % se nejvíce podílel obchod se stroji a subdodávkami pro automobilový průmysl. Jedním z důvodů předstihu vývozu před dovozem mohlo být zpomalení dovozně náročné investiční poptávky. V obchodu se službami se naopak kladné saldo snížilo, když vývoz zpomalil na 2,3 % a dovoz zrychlil na 5,1 %.

Na nabídkové straně ekonomiky vzrostla hrubá přidaná hodnota (HPH) meziročně o 2,4 %, opět zejména zásluhou služeb, jež profitují z rostoucí kupní síly obyvatelstva. Už šest čtvrtletí v řadě k růstu HPH nejvíce přispívá skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství, která ve 3. čtvrtletí vzrostla o 2,9 %. Další odvětví služeb, která už nemají tak významné váhové zastoupení, pokračovala v dynamickém růstu, nejrychleji z nich informační činnosti. Vliv průmyslu na celkový růst ekonomiky dále oslabil, když HPH odvětví vzrostla meziročně pouze o 0,5 %. O růst se zasloužil zpracovatelský průmysl, ve kterém se dařilo zejména výrobě dopravních prostředků a výrobě elektrických zařízení. Stavebnictví v roce 2019 postupně zrychluje meziroční tempo růstu.

Také ve struktuře HPH (v nominálním vyjádření) pokračoval trend posilování odvětví služeb a stavebnictví na úkor průmyslu, což bylo vedle růstu jejich výkonnosti ovlivněno také vývojem implicitních deflátorů. Průměrný růst cenové hladiny na nabídkové straně ekonomiky ve 3. čtvrtletí 2019 dosáhl 3,9 %, ale pomalejší cenový růst v průmyslu, obchodu a dopravě, a také v peněžnictví a pojišťovnictví ovlivnil snížení jejich podílu na celkové HPH. Naopak odvětví informačních činností a stavebnictví zaznamenala rychlý cenový vývoj a své postavení ve struktuře HPH si vylepšila.

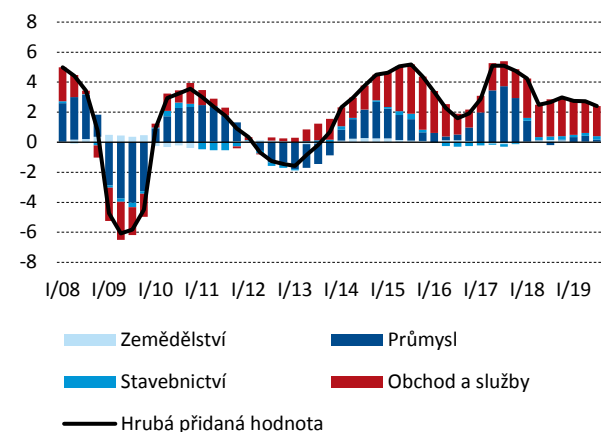
Růst produktivity práce nenavázal na zrychlení svého tempa z předchozího čtvrtletí. Souhrnná produktivita práce

Vývoj tvorby hrubého fixního kapitálu (stálé ceny, sezónně očištěné údaje, meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Vývoj hrubé přidané hodnoty (příspěvky v p. b., meziroční reálný růst HPH v %, sezónně očištěné údaje)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Hrubá přidaná hodnota podle odvětví (sezónně očištěné údaje, meziroční změna a příspěvek ke změně ze stálých cen, podíl odvětví v běžných cenách)

	Meziroční změna (%)	Příspěvek ke změně (p. b.)	Podíl odvětví (%)	
			3. Q 2018	3. Q 2019
NH celkem	2,4	2,4	100,0	100,0
Průmysl	0,5	0,1	30,1	29,4
- zpracovatelský	1,0	0,3	25,5	24,7
Stavebnictví	4,1	0,2	5,6	5,9
Obchod a doprava	2,9	0,6	19,2	18,9
Peněžnictví a pojišťovnictví	2,2	0,1	4,0	3,8
Informační činnosti	8,1	0,4	5,5	5,9
Činnosti v nemovitostech	3,0	0,3	8,8	8,8

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

(HPH na pracovníka) vzrostla ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně o 1,8 % a zaostala tak za nadějným oživením ve 2. čtvrtletí o 0,1 p. b. Její růst byl nadprůměrný v profesních a technických činnostech, zemědělství, obchodu a dopravě, informačních činnostech a ve stavebnictví. Ve zpracovatelském průmyslu tempo souhrnné produktivity mírně zrychlilo na 1,3 %, také vlivem poklesu zaměstnanosti. Při stagnaci počtu odpracovaných hodin v celé ekonomice růst produktivity práce na odpracovanou hodinu ve 3. čtvrtletí zrychlil na 2,4 %, což svědčí o vyšší efektivitě vynaložené práce. Vedle zemědělství, kde došlo k výraznému snížení zaměstnanosti, a tím i odpracovaných hodin, si nejlépe vedlo odvětví profesních a technických činností, následované informačními činnostmi a stavebnictvím. Ve zpracovatelském průmyslu se počet odpracovaných hodin zvýšil jen nepatrně a produktivita práce mírně vzrostla.

1.2 Vývoj v zahraničí

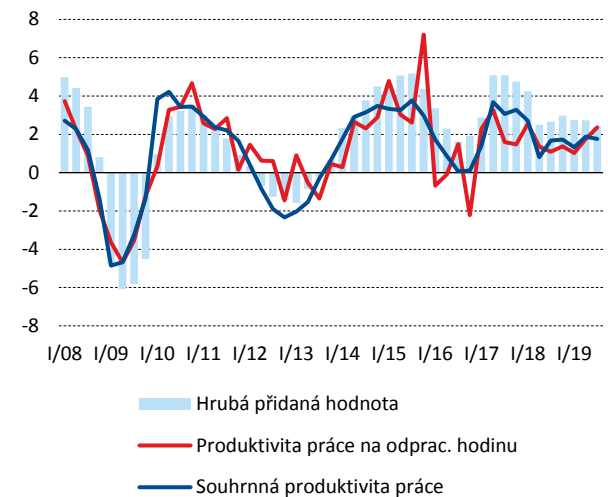
Globální růst zůstává slabý, protože ekonomické prostředí je silně poznamenáno napětím v obchodní politice, což se negativně promítá do obchodní výměny, nižšího sentimentu a potažmo investic. Příznivým rysem aktuálního vývoje je naopak prorůstový vliv podmínek na trhu práce, jež jsou odrazem vyšších příjmů domácností a spotřebitelských výdajů. Také zpomalení americké ekonomiky ve 3. čtvrtletí 2019 na meziroční 2,1 % brzdila robustní spotřebitelská poptávka, která vyvažovala propad investic. Na podporu růstu Fed v říjnu opět snížil pásmo základních sazeb o čtvrt procentního bodu do rozpětí 1,5 až 1,75 % a zároveň jasně indikoval pauzu v jejich snižování, což potvrdil i na prosincovém zasedání. Čínský hospodářský růst zpomalil na 6 %, což je nejnižší úroveň za posledních 26 let. Vedle zvýšení amerických dovozních cel se projevilo zejména oslabení domácí výroby, investic a konečné spotřeby. Čínská vláda se vyhýbá rozsáhlým stimulačním opatřením kvůli obavám z růstu zadlužení, nicméně jasným signálem podpory ekonomiky bylo první snížení sazeb centrální bankou po třech letech.

Také evropské hospodářství, zejména jeho zpracovatelský průmysl orientovaný na vývoz, čelí zpomalení světové poptávky vlivem obchodního konfliktu mezi Spojenými státy a Čínou. Ve 3. čtvrtletí 2019 si EU28 udržela tempo 2. čtvrtletí, když její ekonomika meziročně posílila o 1,4 %. Také eurozóna pokračovala stejným tempem, tj. růstem o 1,2 %. V obou seskupeních se dařilo domácí poptávce, zejména díky silnému trhu práce a odolnosti sektoru služeb. Lepšímu výkonu však vedle globálních nejistot bránily dosud nedořešené strukturální otázky růstu produktivity. Tempo expanze bylo v jednotlivých zemích značně diferencované, když v meziročním srovnání dominovaly zejména Maďarsko, Polsko a Estonsko, které jako jediné překonaly 4% hranici. Německá ekonomika, na kterou nejvíce dopadá oslabení světového obchodu, těsně unikla recesi. Pokračovala zejména slabost německého průmyslu, který čelí nižším domácím zakázkám a propadu vývozu do Spojeného království v souvislosti s nevyjasněností brexitu.

Předpokladem rychlejšího tempa konvergence ČR k vyspělé Evropě je dynamičtější růst produktivity práce

Vývoj produktivity práce

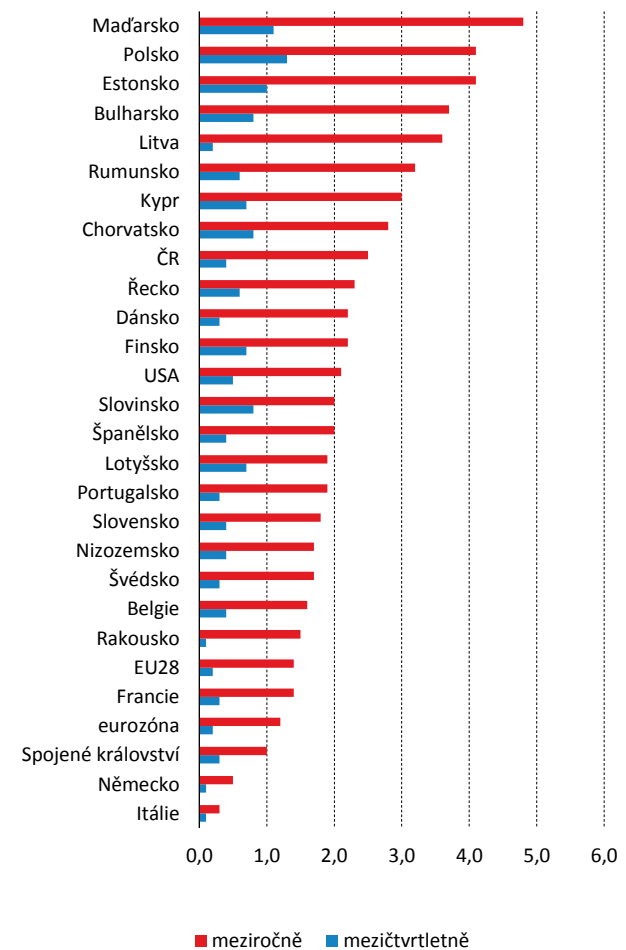
(stálé ceny, sezónně očištěné údaje, meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Hrubý domácí produkt v zemích EU a USA ve 3. Q 2019

(stálé ceny, čtvrtletní údaje sezónně očištěny, meziroční změna v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

Pozn.: Data za Irsko a Lucembursko a Maltu nejsou zatím dostupná.

a přidané hodnoty, podložený strukturálními změnami. Výkonnost domácí ekonomiky, měřená hrubým domácím produktem na obyvatele (ve standardu parity kupní síly), dosáhla v roce 2018 cca 90 % průměru Evropské unie, což bylo o 1 p. b. více než v roce 2017. Od roku 2004, kdy Česká republika vstoupila do EU, si tak polepšila o 12 p. b.

1.3 Výhled

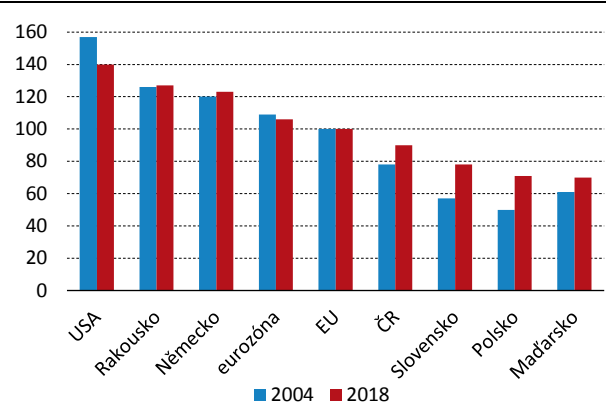
Aktuální vývoj světové ekonomiky je zatížen obchodními spory, slabými soukromými investicemi a přetrvávající politickou nejistotou, které zvyšují riziko dlouhodobé stagnace. Ve své podzimní predikci OECD očekává, že v roce 2019 dosáhne globální růst 2,9 %, což je nejnižší roční tempo od finanční krize. V letech 2020 a 2021 by se růstové tempo mělo udržet na úrovni 2,9 % - 3,0 %. Dokument upozorňuje na potřebu odvážných opatření k řešení jak vysoké úrovně nejistoty, které je vystavena oblast podnikání, tak zásadních změn v globální ekonomice. Hospodářsko-politická opatření by měla vést k přechodu na čistší energii a k vyšší podpoře digitalizace. Nezbytná je spolupráce vlád, aby podpořily investice a zavedly spravedlivá mezinárodní pravidla v oblasti daní a obchodu.

Hospodářské zpomalení se dotkne jak vyspělých, tak rozvíjejících se tržních ekonomik, i když jeho hloubka by se měla lišit podle významu obchodu v ekonomikách jednotlivých zemích. Předpokládá se, že růst USA v letech 2020 a 2021 zvolní na 2 %, zatímco čínská expanze by měla do roku 2021 zpomalit na 5,5 %. Ekonomika EU28 by podle predikce Evropské komise mohla v letech 2019-2021 stagnovat na 1,4 %, v Německu však zrychlit z 0,4 % očekávaných v roce 2019 na 1 % v dalších dvou letech.

U české ekonomiky očekáváme v roce 2019 růst o 2,5 % a další zpomalení na 2,2 % v roce 2020. Vzhledem k vysoké otevřenosti české ekonomiky je hlavním rizikem další vývoj v eurozóně, nicméně předpokládané oživení v Německu tuto nejistotu do značné míry oslabuje. Přes mírné zvolnění tuzemské ekonomické aktivity přetrvává v domácím prostředí riziko přehřívání v některých oblastech, především na trhu práce.

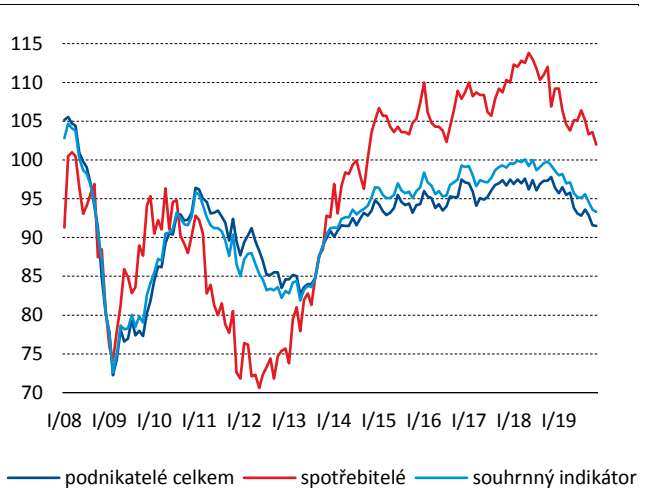
Indikátory konjunkturálních průzkumů důvěry dále oslabily. Podle listopadových údajů ČSÚ celkový sentiment v tuzemské ekonomice klesl na 93,3 bodu, což bylo nejméně od léta 2014. U podnikatelů se důvěra snížila o desetinu p. b. na 91,5 bodu, především v důsledku očekávání mírného zpomalení tempa růstu výrobní činnosti a také zaměstnanosti. Mezi spotřebiteli se pokles prohloubil o výrazných 1,6 bodu na 102 bodů, vlivem obavy ze zhoršení jejich finanční situace. Také hodnota indexu nákupních manažerů v průmyslu (PMI) podle průzkumu společnosti IHS Markit klesla v listopadu na 43,5 bodu, z říjnových 45,0 bodu, což byl druhý nejhorší výsledek od poloviny roku 2009. Hlavním důvodem je snížení aktivity, a to jak v oblasti produkce, tak nových objednávek.

Hrubý domácí produkt na obyvatele (v %, EU=100, PPS)

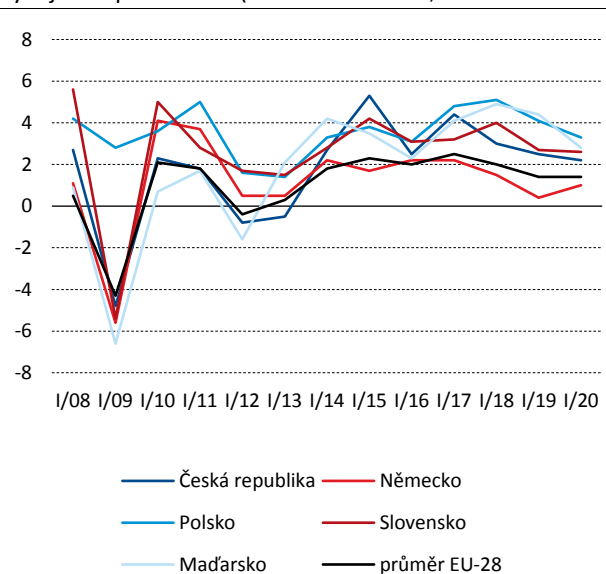
Pramen: data Eurostat, graf MPO

Bazické indikátory důvěry (v %, průměr roku 2005=100)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Vývoj HDP podle zemí (meziroční změna v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

Poznámka: údaje za roky 2019 - 2020 z podzimní predikce EK

BOX I: Výdaje na výzkum a vývoj v roce 2018 opět vzrostly

Výzkum a vývoj představují důležitý hybný prvek, který vede ke zvyšování ekonomického růstu, produktivity práce a zaměstnanosti. Jeho výsledky a využití nicméně přesahují sféru ekonomiky, jsou významné pro všechny oblasti společnosti a spoluutvářejí budoucí technologické trendy. Výše veřejných i soukromých investic do perspektivních odvětví je barometrem pokroku ve společnosti.

V roce 2018 dosáhly výdaje na VaV² v ČR rekordní výše, když překročily stamilardovou hranici a ve srovnání s rokem 2008 byly vyšší o více než 52 mld. Kč. V koncovém roce jejich podíl na HDP činil 1,9 %, nicméně zaostal za rokem 2014, kdy jeho úroveň vlivem přílivu prostředků ze strukturálních fondů EU kulminovala na 2 % HDP.

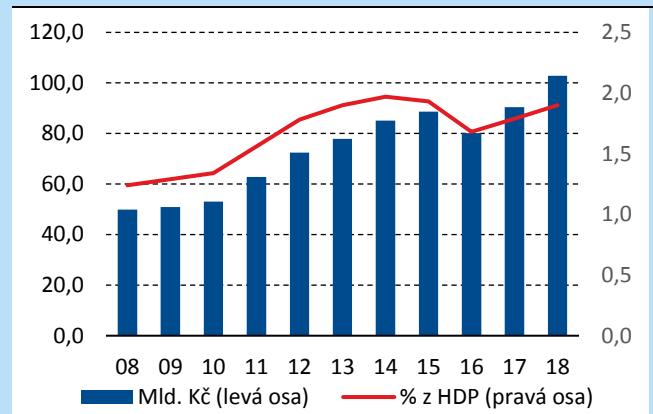
Do výzkumu nejvíce investují podniky. V roce 2018 zvýšily své výdaje na VaV na 63,7 mld. Kč, což reprezentovalo téměř 62 % výdajů za celou ČR. O zbývající část se podělil vysokoškolský (21,7 %) a vládní sektor (16,4 %). V podnikatelském sektoru mají rozhodující roli podniky pod zahraniční kontrolou. V roce 2018 dosáhly jejich výdaje na VaV 42 mld. Kč a překonaly již 40% podíl na celkových výdajích na VaV. V posledních letech se tak výrazně vzdělily domácím soukromým podnikům, jejichž výdaje na VaV v roce 2018 ve výši 19,5 mld. Kč teprve překonaly úroveň roku 2014, zatímco v podnicích pod zahraniční kontrolou byly o 15 mld. Kč vyšší.

Podle odvětví ekonomické činnosti bylo v podnikatelském sektoru v roce 2018 **nejvíce (54,6 %) vydáno na VaV ve zpracovatelském průmyslu**. Jeho celkový podíl nedoznal proti roku 2008 zásadní změny, výrazně se však změnila struktura. **Posílil zejména automobilový průmysl** (z 14,9 % v roce 2008 na 19,9 % v roce 2018) a elektrotechnický průmysl (z 3,1 % na 7 %). Naopak ke snížení podílu (z 5,6 % na 4,6 %) došlo ve výrobě počítačů, elektronických a optických přístrojů s tím, že zvýšení výdajů v odvětví výroby zařízení pro měření a výroby optických přístrojů, bylo kompenzováno jejich snížením ve výrobě počítačů, komunikačního vybavení a spotřební elektroniky.

Za zpracovatelským průmyslem následovalo **odvětví informačních a komunikačních činností**, jehož podíl se v roce 2018 zvýšil na 20,1 % z 13,3 %, a to zásluhou činností v oblasti IT. Méně pak bylo vydáno v ostatních informačních službách a telekomunikacích. Naopak **odvětví profesních, vědeckých a technických činností** kleslo na 18,9 % z 23,6 % v roce 2008, a to vlivem snížení podílu v odvětví výzkumu a vývoje, který byl jen částečně kompenzován odvětvím architektonických a inženýrských činností a ostatními profesními vědeckými a technickými činnostmi.

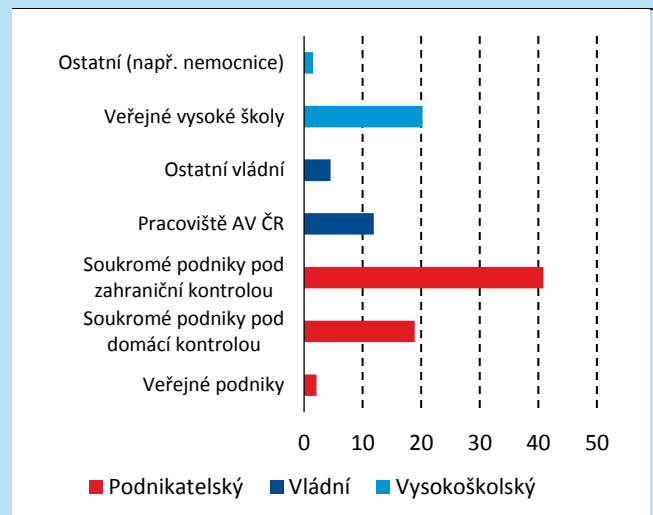
Výdaje na VaV v podnikatelském sektoru kryjí podniky z 90 % z vlastních zdrojů, státní rozpočet ČR poskytl v roce 2018 pouze 4,5 mld. Kč. Zhruba dvě třetiny z této částky byly alokovány v soukromých domácích podnicích, zatímco ve zbývající třetině měly mírně vyšší zastoupení domácí veřejné podniky, než soukromé podniky pod zahraniční kontrolou.

Celkové výdaje na výzkum a vývoj (GERD) v ČR

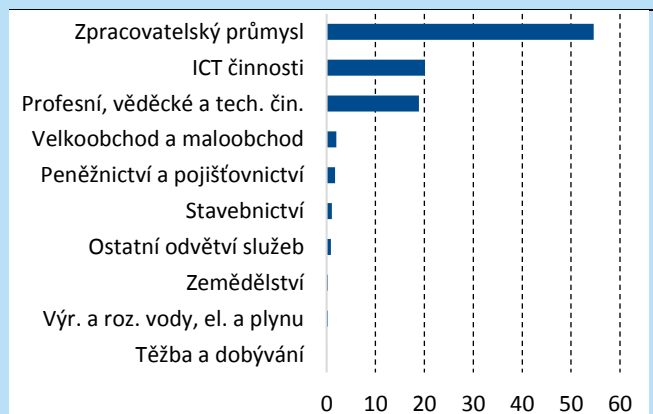
Pramen: data ČSU, graf MPO

Struktura výdajů na VaV podle druhu pracoviště (podíl na celkových výdajích na VaV v ČR, %, 2018)

Pramen: data ČSU, graf MPO

Struktura výdajů na VaV podle sektorů v ČR (podíl na celkových výdajích na VaV, %, 2018)

Pramen: data ČSU, graf MPO

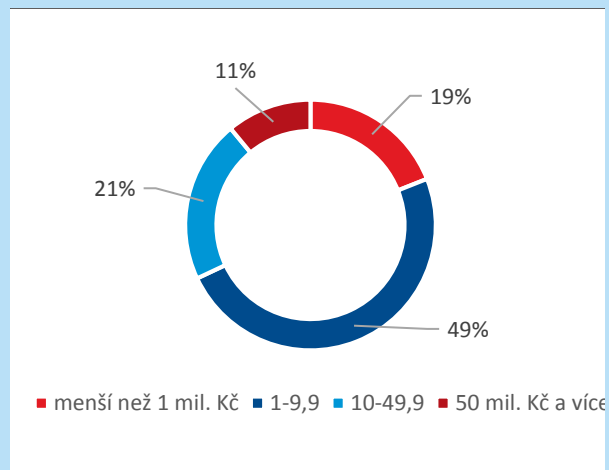
² Ukazatele VaV za rok 2018, ČSÚ, říjen 2019. Celkové výdaje na VaV (GERD) se pro mezinárodní srovnání nejčastěji poměrují k HDP, resp. tržbám. Tento poměrový ukazatel se nazývá: „Intenzita VaV – R&D Intensity“.

Z celkového počtu 3106 pracovišť VaV připadlo v roce 2018 podnikatelskému sektoru 2614 pracovišť, tj. o 848 více než v roce 2008. Téměř polovina tohoto nárůstu (414 pracovišť) se realizovala ve zpracovatelském průmyslu, ve kterém nyní působí 1424 pracovišť VaV. Nejvíce posílil strojírenský průmysl na 290 pracovišť (+ 87), následovaný elektrotechnickým průmyslem se 150 pracovišti (+ 54). Z dalších odvětví se pracoviště VaV koncentrují do odvětví informačních a komunikačních činností, ve kterém v roce 2018 působilo 352 pracovišť.

Ve vládním sektoru bylo v roce 2018 vydáno na VaV 16,8 mld. Kč, z toho téměř tři čtvrtiny na pracovištích Akademie věd ČR. Podle vědních oblastí se prostředky soustředily zejména do přírodních věd (11,4 mld. Kč), méně už do humanitních věd (1,6 mld. Kč) a lékařských věd (1,3 mld. Kč); zbytek jde do technických oborů.

Vysokoškolský sektor zvýšil v roce 2018 výdaje na VaV na 22,1 mld. Kč, tj. meziročně o více než 4 mld. Kč. Podle vědních oblastí se o tento nárůst postaraly především přírodní a technické vědy, které se na celkových výdajích sektoru podílejí zhruba po jedné třetině. Ze zbývajících vědních oblastí mají nejvyšší zastoupení lékařské vědy.

Pracoviště celkem podle výše výdajů na VaV (podíl pracovišť v %, 2018)

Pramen: data ČSU, graf MPO

2 Trh práce

Situace na trhu práce se ve 3. čtvrtletí 2019 příliš nezměnila. V prostředí slušně rostoucí ekonomiky zaměstnanost stále stoupala, i když nižším tempem a snižovala míru nezaměstnanosti pod její obvyklou úroveň. Vysoká nabídka volných pracovních míst, která výrazně překonává již dále než rok počet nezaměstnaných, vytvářela tlaky nejen na růst mezd, ale i na výraznější zapojení zahraničních pracovníků. Česká republika si v rámci zemí EU udržuje nejnížší míru nezaměstnanosti.

2.1 Domácí vývoj

Ve 3. čtvrtletí 2019 pokračoval pokles tempa růstu celkové zaměstnanosti, která podle výsledků VŠPS stoupla meziročně o 0,1 %, tj. o 6,4 tis. osob na 5 307,8 tis. osob. Průměrný počet zaměstnaných, očištěný od sezónních vlivů, se snížil ve třetím čtvrtletí oproti druhému o 3,6 tis. osob.

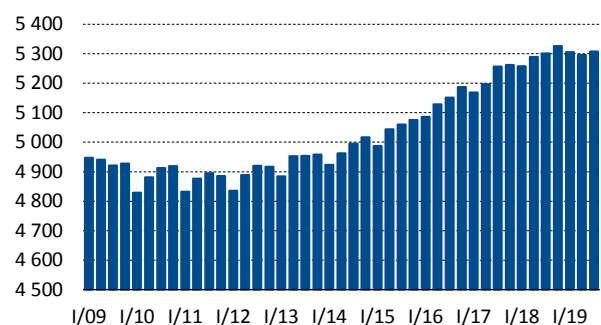
Snížení přírůstku zaměstnanosti bylo provázáno změnou ve struktuře pracujících podle jejich postavení v zaměstnání. Vzrostl počet zaměstnanců, jejichž podíl na celkové zaměstnanosti činil 83 %. Naopak klesl celkový počet podnikatelů, zejména v důsledku snížení počtu podnikatelů se zaměstnanci. Významným trendem jsou pokračující změny ve věkové struktuře pracujících ovlivněné především demografickými faktory, prodlužující se dobou přípravy na budoucí povolání i zvyšování věkové hranice pro odchod do starobního důchodu. Při poklesu počtu pracujících ve věku do 40 let (o 60,9 tis.) se na růstu zaměstnanosti podílela především skupina zaměstnanců ve věku nad 40 let (růst o 67,3 tis.). Výrazně stoupl počet pracujících ve věku 55-59 let (o 25,8 tis.) i počet pracujících ve věku 65 a více let (o 6,9 tis.).

Meziroční růst zaměstnanosti se projevil zejména v terciálním sektoru služeb (o 17,2 tis. osob), nejvíce v sekci zdravotní a sociální péče, následované dopravou a skladováním, i v ubytování, stravování a pohostinství. Zaměstnanost v sekundárním sektoru průmyslu a stavebnictví stagnovala. V rámci primárního sektoru byl počet pracujících meziročně nižší o 10,7 tis.

Výše uvedené skutečnosti se promítly do rostoucí míry zaměstnanosti (podíl počtu zaměstnaných osob ve skupině 15-64 letých), která dosáhla 75,3 % a meziročně tak vzrostla o 0,2 p. b.

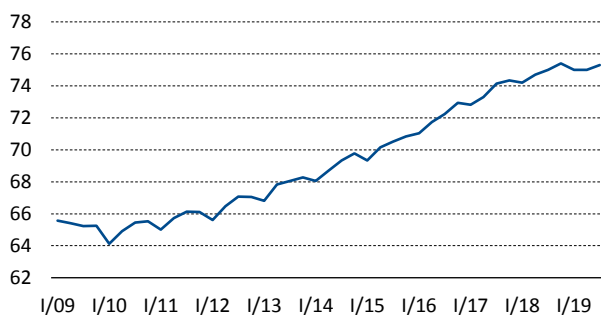
Obecná míra nezaměstnanosti (podle definice ILO) populace ve věku 15-64 let (podíl nezaměstnaných k pracovní síle) klesla ve 3. čtvrtletí 2019 na 2,2 % a meziročně se tak

Počet zaměstnaných ve věku 15 a více (v tis.)

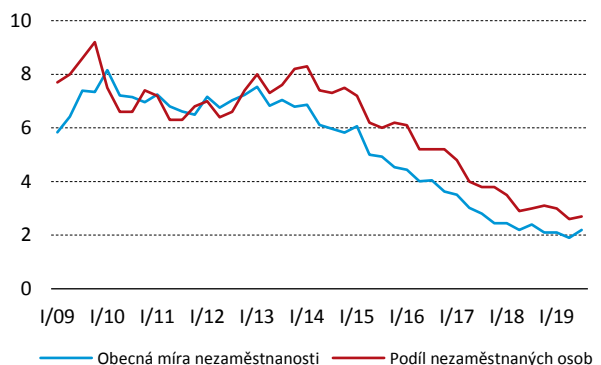
Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Míra zaměstnanosti 15-64letých (v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Míra nezaměstnanosti 15-64letých (v %)

Pramen: data ČSÚ, MPSV, graf MPO

snížila o 0,2 p. b. Celkový počet nezaměstnaných se meziročně snížil o 12,6 tis. a dosáhl 114,9 tis. osob, z toho počet žen o 7,9 tis. na 63,2 tis. Zároveň klesl počet nezaměstnaných jeden rok a déle (o 5,7 tis. na 30,7 tis. osob). Průměrný počet nezaměstnaných se ve 3. čtvrtletí 2019 proti 2. čtvrtletí 2019 zvýšil o 8,4 tis.

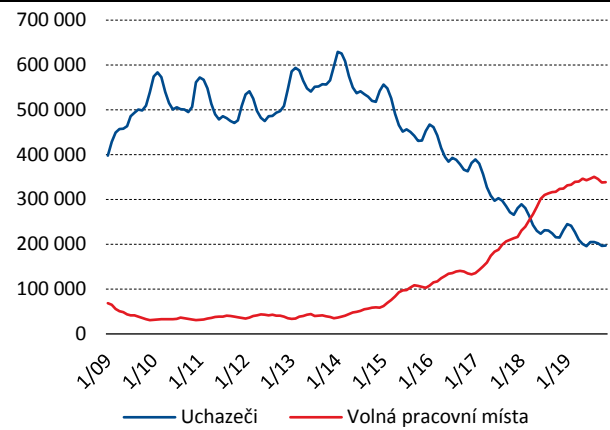
Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku (dle statistiky Ministerstva práce a sociálních věcí), **k 30. 9. 2019 skončil na 2,7 %**, což je o 0,3 p. b. méně než ve stejném období roku 2018. Podíl nezaměstnaných stejný nebo vyšší než republikový průměr vykázalo 27 okresů – nejvyšší byl v okresech Karviná (6,6 %), Ostrava-město (5 %), Chomutov (4,9 %) a Most (4,6 %). Naopak nejnižší podíl nezaměstnaných byl v okresech Praha východ (1,2 %), Rychnov nad Kněžnou a Jindřichův Hradec (shodně 1,3 %). Stále přetrvává značný počet osob, kteří nepracují, aktivně práci nehledají, ale podle Úřadu práce uvádějí, že pracovat chtějí. Tato nevyužitá pracovní rezerva v počtu 98 tis. osob se ve 3Q snížila meziročně o 12,4 tis. osob.

I přes sílící nejistoty zůstává poptávka podniků po pracovní síle velmi silná. Její nedostatek nadále představuje významnou růstovou bariéru napříč odvětvími. Největším nedostatkem zaměstnanců trpí stavebnictví, ale o mnoho lépe na tom nejsou ani ostatní odvětví tuzemské ekonomiky. ČR chybí technicky zdatní zaměstnanci, zejména odborníci v informačních technologiích, kvalifikovaní řemeslníci, ale i pomocní dělníci. Podniky reagovaly na tento stav stále častěji nábořem pracovníků ze zahraničí, k čemuž napomáhaly i aktivity státu. Ke konci září bylo evidováno 345,4 tis. volných pracovních míst, tj. meziročně více o 29,2 tis. Na jedno volné místo připadlo v průměru 0,6 uchazeče, z toho nejvíce v okresech Karviná (5,4), Sokolov (2,7), Jeseník (2,4), Ústí nad Labem (2,3), Hodonín (2,2) a Bruntál (2,1).

Pokračující napětí na trhu práce vytvářelo další tlaky na růst mezd, jejichž dynamika však mírně zvolnila. Nárůst mezd se stal výsledkem kompromisu finančních možností podniků a jejich přetrvávající vysoké poptávky po pracovní síle. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda stoupla ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně o 6,9 % na 33 697 Kč. Na tuto průměrnou mzdu však nedosáhnou přibližně 2/3 zaměstnanců. Reálně stouply mzdy o 4 % kvůli vyšší inflaci (v roce 2018 o 5,3 %). Mediánová mzda na úrovni 29 549 Kč (+6,7 %) rostla tentokrát pomaleji než ta průměrná. Muži měli vyšší mzdovou úroveň. Jejich mediánová mzda ve výši 31 909 Kč byla o 19 % vyšší než u žen.

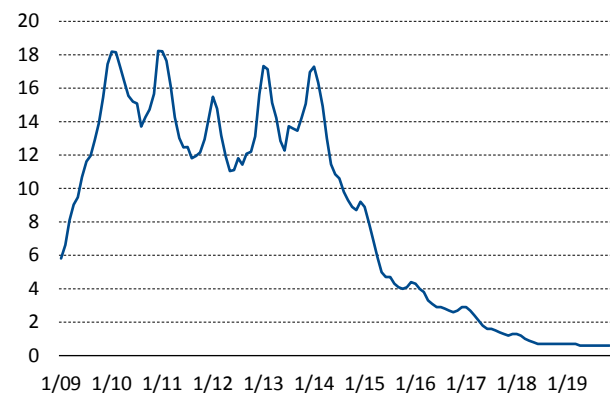
Z hlediska odvětvové struktury se meziroční nárůst nominálních mezd pohyboval, s jedinou výjimkou, nad 5 % (veřejná správa a obrana + 4,9 %). Nejvyšší mzdový nárůst ze všech odvětvových sekcí proběhl ve vzdělávání, kde se průměrná mzda zvýšila o 11,1 % na 34 489 Kč, dále v peněžnictví a pojišťovnictví (o 8,8 % na 56 191 Kč), ve zdravotní a sociální péči (o 8,1 % na 36 771 Kč). Nejvyšší průměrnou mzdu dosáhlo odvětví informačních a komunikačních činností s úrovní 57 785 Kč (+5,5 %).

Počet uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst

Pramen: data MPSV, graf MPO

Počet uchazečů o zaměstnání připadající na jedno volné pracovní místo

Pramen: data MPSV, graf MPO

Nezaměstnanost a mzdy podle krajů k 30. 9. 2019

Kraj	počet uchazečů o zaměstnání	meziroční změna	nově hlášení uchazečů	uchazeči vyřazení z evidence	počet volných pracovních míst	podíl nezaměstnaných osob v %	průměrná hrubá měsíční mzda v Kč	meziroční růst mezd v %
Praha	18 515	744	3 764	4 338	75 727	2	41 720	5,9
Středočeský	23 128	1 199	5 487	5 678	56 078	2,4	34 058	7,7
Jihočeský	8 701	467	2 557	2 687	20 600	1,9	30 704	6,3
Plzeňský	8 658	411	2 174	2 489	39 321	2	33 019	7,1
Karlovarský	5 336	-195	1 434	1 427	7 534	2,5	29 941	7,0
Ústecký	22 007	-391	4 944	5 306	16 836	3,8	31 172	7,0
Liberecký	8 788	141	2 187	2 415	11 499	2,7	31 331	6,4
Královéhradecký	8 219	701	2 355	2 349	14 579	2,1	31 310	7,6
Pardubický	6 813	621	2 194	2 258	24 292	1,9	30 377	6,5
Vysočina	8 582	504	2 096	2 379	10 575	2,4	30 945	6,4
Jihomoravský	27 013	781	5 578	6 149	26 607	3,2	32 547	6,6
Olomoucký	11 379	336	3 225	3 203	10 198	2,6	30 709	7,0
Zlínský	9 172	632	2 485	2 496	13 965	2,2	30 136	7,2
Moravskoslezský	35 596	233	6 643	6 831	17 543	4,2	30 712	7,3
Celkem ČR	201 907	6 184	47 123	50 005	345 354	2,7	33 697	6,9

Pramen: data MPSV, ČSÚ mzdy

V průmyslu byl mzdový nárůst podprůměrný (o 6,2 % na 33 207 Kč), přičemž nejlépe si vedlo odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla (o 7,1 % na 46 376 Kč). V dominantním zpracovatelském průmyslu rostly mzdy o 6,1 % na 32 917 Kč.

V ubytování, stravování a pohostinství stoupla průměrná mzda o 6,9 % na 20 214 Kč a stále zůstává na nejnižší úrovni ze všech odvětví. Druhá nejnižší mzda je v administrativních a podpůrných činnostech, kde vzrostla o 7,9 % na 22 639 Kč. V zemědělství, lesnictví a rybářství mzdy vzrostly o 7,4 % na 27 961 Kč.

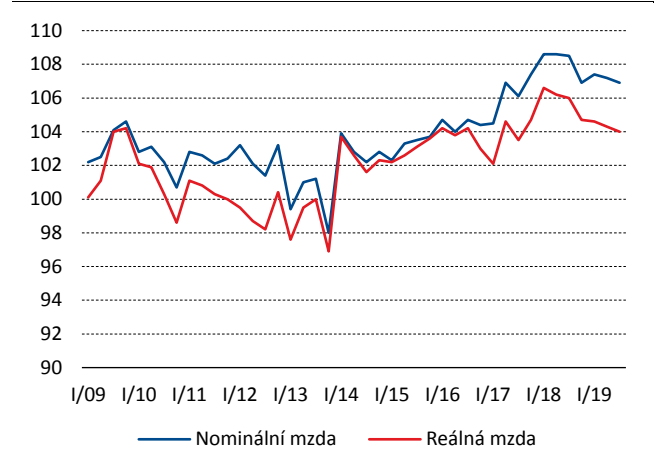
Růst celkové zaměstnanosti i nízká míra nezaměstnanosti se nacházejí na svých limitních hodnotách. Velký počet volných pracovních míst bude i v dalším období vyvíjet tlak na výraznější zapojení zahraničních pracovníků a na růst mezd v tržních i netržních odvětvích. Růst mezd začal zpomalovat již letos, výrazněji se projeví pravděpodobně až v příštím roce v souvislosti se snižováním výkonu ekonomiky a snahou firem udržet si cenovou konkurenceschopnost.

2.2 Nezaměstnanost v EU

Česká republika si v rámci EU udržuje nejnižší míru nezaměstnanosti, která k 30. 9. 2019 dosáhla 2,1 %, což je meziročně lepší výsledek o 0,2 p. b. V EU jako celku činila míra nezaměstnanosti 6,3 % (v eurozóně 7,6 %), přes 60 % zemí se však nacházelo pod tímto průměrem. S mimořádně vysokou mírou nezaměstnanosti se potýkají již tradičně v Řecku, ve Španělsku a Itálii.

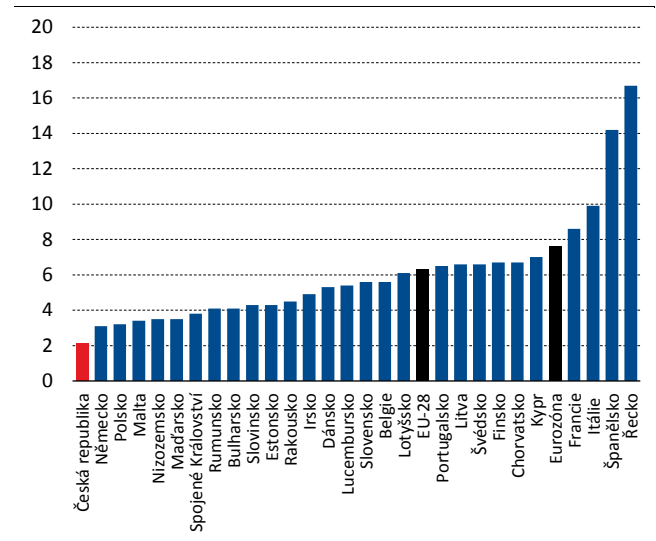
Trvalým problémem v Unii je míra nezaměstnanosti mladých (do 25 let), která je ve srovnání s nezaměstnaností v produktivním věku stále více než dvojnásobná (14,5 %). U této věkové skupiny je však třeba brát v úvahu, že podstatná část mladé generace studuje a nejsou tedy ekonomicky aktivní. Nejnižší nezaměstnanost mladých si udržuje Česká republika (4,9 %), následuje Německo (5,8 %). Nadále vysoká nezaměstnanost mladých zůstává v Řecku (33,1 % poslední údaj za červen), dále ve Španělsku (32,8 %) a v Itálii (28,6 %).

Nominální a reálná mzda na přepočtené počty pracovníků (meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Harmonizovaná míra nezaměstnanosti v zemích EU k 30. 9. 2019 (v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

3 Cenový vývoj

Dynamika růstu cen výrobců zvolňovala i ve 3. čtvrtletí 2019. Pokles cen průmyslových výrobců v EU, podpořený nižšími cenami surovin a energií, zlevnil dovozní ceny a s určitým zpožděním začal prosakovat i do domácích cen výrobců. Ceny stavebních prací rostly, i když pomaleji, v souvislosti s realitním bohem a omezenými kapacitami stavebního sektoru. Výrazně ubraly ceny zemědělských výrobců zejména v souvislosti s lepší letošní úrodou. Vyšší náklady na bydlení, dražší potraviny a stále vysoká spotřeba domácností však udržely spotřebitelskou inflaci nad cílem ČNB.

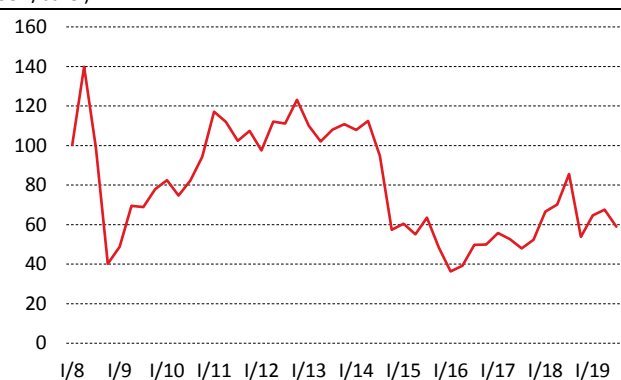
Cena ropy Brent ve 3. čtvrtletí 2019 korigovala svůj předešlý růst. Cenu ropy tlačila dolů slabá ekonomická data z Číny, USA a Německa a posilující dolar. Její krátkodobý prudký nárůst v polovině září souvisel s útokem na saúdskoarabská ropná zařízení. Rovněž ceny průmyslových kovů byly stlačovány špatným výhledem globálního zpracovatelského průmyslu. Klesá cena hliníku, naopak na vysoké úrovni setrvává cena niklu a přes nedávnou korekci i cena železné rudy.

Ceny průmyslových výrobců v EU obrátily směr, když ve 3. čtvrtletí klesly o 0,2 % (z 1,9% růstu v předchozím čtvrtletí) a v eurozóně o 0,6 % (z 1,6% růstu). Důvodem byl zejména pokles cen minerálních paliv a chemických látek a výrobků na světových trzích, který zlevnil dovoz a s určitým zpožděním začal prosakovat do domácích cen.

Meziroční tempo růstu tuzemských cen průmyslových výrobců ve 3. čtvrtletí zpomalilo v průměru na 2,0 % (z 3,5 % v předchozím čtvrtletí). Dynamika jejich růstu byla dána především vývojem cen surovin a energií, promítl se do něj také záporný příspěvek cen průmyslových výrobců v EU. V **těžbě a dobývání** se inflace ve 3. čtvrtletí snížila o 1 p. b. na 6,7 %. Rovněž ceny ve **zpracovatelském průmyslu**, které mají nejvyšší váhu v indexu, zvolnily tempo meziročního růstu na 0,8 % z 2,6 % v předchozím čtvrtletí. Z nich pak nižší byly ceny koksů a rafinovaných ropných produktů, klesly i ceny chemických látek a výrobků v průměru o 2,7 % (z 2,5% růstu ve 2. čtvrtletí). Pomalejším růstem reagovaly i ceny potravinářských výrobků (3,7 % z 3,9 %) a textilu a oděvů (4 % ze 4,2 %). V sektoru **zásobování vodou** se inflace nezměnila a zůstala na 2,9 % a v sektoru **elektřina, plyn a pára** zpomalila na 7,8 % (z 8,3 %).

Tempo růstu cen stavebních prací ve 3. čtvrtletí zpomalilo na 3,9 % (z 4,7 % v předchozím čtvrtletí). Dynamický vývoj cen stavebních prací akceleroval v březnu na 5,1 % a byl podporován i nadále silnou poptávkou domácností po bydlení. Zpomalení cen stavebních prací se odrazilo i v cenách materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví, které meziročně přidaly 3 %, méně než 4,4 % v předchozím čtvrtletí.

Vývoj cen ropy Brent (USD/barel)

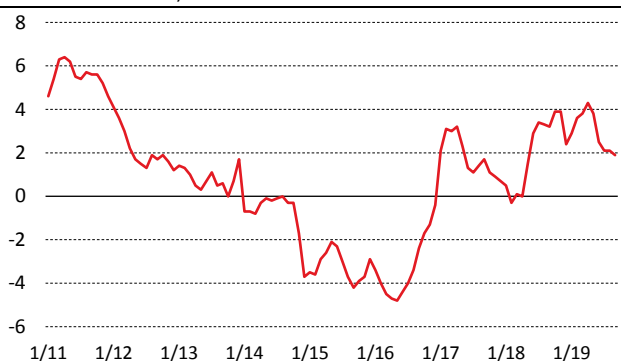
Pramen: www.kurzy.cz, graf MPO

Vývoj cen v hlavních cenových okruzích (meziroční změna v %)

Cena	2018		2019				
	průměr	1. Q	2. Q	červenec	srpen	září	3. Q
spotřebitelské	2,1	2,7	2,8	2,9	2,9	2,7	2,8
průmyslových výrobců	2,0	3,4	3,5	2,1	2,1	1,9	2,0
stavebních prací	3,2	4,6	4,7	3,9	3,8	4,1	3,9
zemědělských výrobců	0,1	6,9	11,0	12,1	4,1	2,0	6,1
tržních služeb	1,8	2,6	2,6	2,5	2,7	2,8	2,7
dovozní	-0,6	2,8	1,5	-1,7	-1,1	-0,7	-1,2

Pramen: ČSÚ

Ceny průmyslových výrobců (meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Ceny zemědělských producentů zaznamenaly výrazný útlum dynamiky, když ve 3. čtvrtletí v průměru meziročně stouply pouze o 6,1 % (z 11% růstu v předchozím kvartálu). Zatímco ceny v živočišné výrobě dále rostly a zvýšily se meziročně o 6,6 %, v rostlinné výrobě ubraly 11,3 p. b. a stouply pouze o 5,3 %. Důvodem byly zejména nižší ceny obilovin, které ovlivnila letošní příznivá sklizeň v ČR i ve světě, zároveň slabší růst cen ovoce, zeleniny a brambor. V živočišné výrobě pokračoval růst cen prasat, drůbeže a mléka.

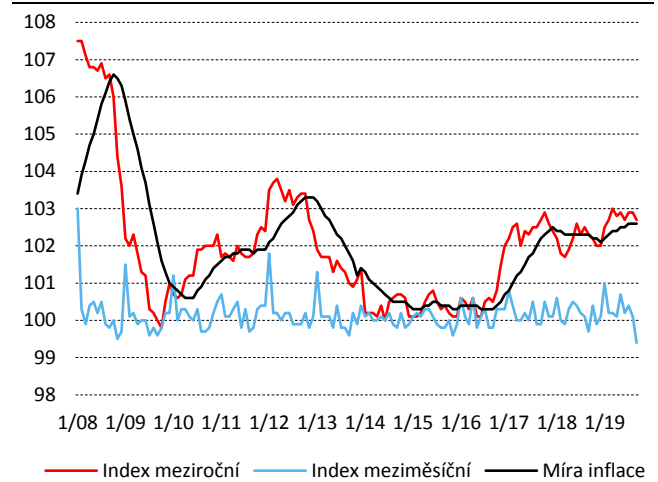
Nižší ceny průmyslových a zemědělských komodit se však prozatím nepromítly do spotřebitelské inflace, jejíž výše ve 3. čtvrtletí zůstala na úrovni 2,8 %. Přiblížila se tak k horní hranici tolerančního pásma ČNB. Zásadní vliv na růst cenové hladiny, i vlivem váhy ve spotřebitelském koši, měly ceny v sektoru bydlení. V rámci bydlení, kde se ceny zvýšily meziročně o 5,2 % (z 5,7 % v předchozím kvartálu), rostly jak ceny bytů, tak i nájmy o 3,9 %; přidaly i ceny elektřiny o 10,1 % a zemního plynu o 3,6 %; vodné a stočné bylo dražší shodně o 2,6 % a teplo a teplá voda o 5,1 %. Inflaci významně podpořily i potraviny, které byly meziročně dražší o 3,5 %, zatímco v předchozím čtvrtletí stouply meziročně o 2,5 %. Rostly i ceny stravování a ubytování, zejména v září pak přidaly ceny vzdělávání.

Tuzemské spotřebitelské ceny podle HICP (harmonizovaný index spotřebitelských cen) ve 3. čtvrtletí zrychlily meziroční růst na 2,6 % (z 2,5 % v předchozím kvartálu), v EU naopak zpomalily na průměrných 1,3 % (z 1,7 %). Zdrojem inflace byly hlavně ceny energií.

Průměrný růst průmyslových cen v roce 2019 očekáváme pod třemi procenty. Vzhledem k tomu, že ceny ropy zůstávají relativně nízko a ceny průmyslových výrobců v EU již meziročně klesají, předpokládáme v příštím roce další zpomalování růstu cen tuzemských průmyslových výrobců. Na své rostoucí trajektorii, i když nižší, zůstanou ceny ve stavebnictví, které bude i nadále trpět nedostatkem kapacity. Lepší letošní úroda zvýší nabídku zemědělských producentů, což by mělo tlačit jejich ceny níže.

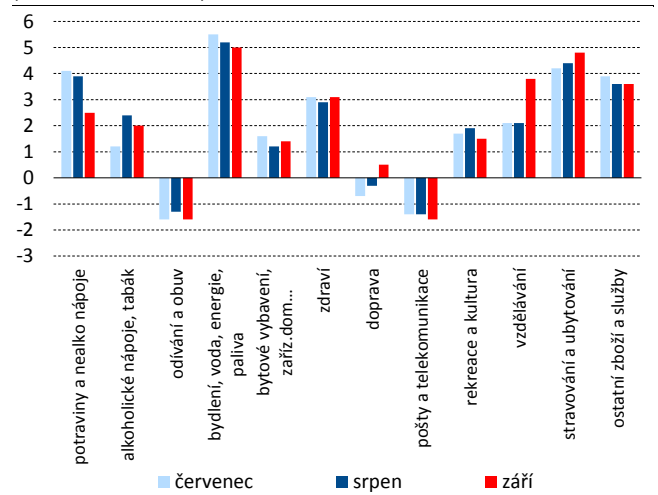
Rovněž spotřebitelská inflace se bude v roce 2019 pohybovat v průměru mírně pod třemi procenty. Inflační tlaky v ekonomice zůstávají silné, do konce roku očekáváme zrychlení inflace nad 3 %, na přelomu roku ji navíc podpoří i vyšší spotřební daně na tabák a alkohol, růst cen energií a stále silná domácí poptávka. Proti, i když mírně, zapůsobí přesun některých položek spotřebního koše do nižší sazby DPH. Inflace se bude v roce 2020 snižovat jen velmi opatrně.

Vývoj spotřebitelských cen (index v %)

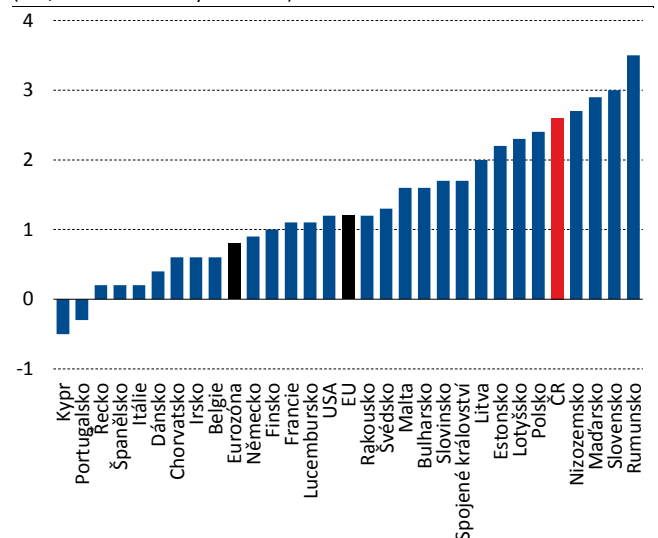
Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Vývoj spotřebitelských cen dle odvětví (meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Vývoj spotřebitelských cen v zemích EU a USA k 30. 9. 2019 (v %, z harmonizovaných indexů)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

4 Vývoj na finančním trhu a měnové podmínky

ČNB v podmínkách příznivého vývoje domácí ekonomiky a nejistot pramenících z externího prostředí ponechala měnově-politické sazby stabilní. Úvěrové standardy zůstaly beze změny pro nefinanční podniky a domácnosti (u spotřebitelských úvěrů). Částečné zpřísnění zaznamenaly standardy u hypotečních úvěrů. Podíl nevýkonných úvěrů se dále snižoval. Cenová konkurenceschopnost českých vývozů opět klesla především vlivem rychlého růstu domácích mezd. Běžný a finanční účet platební bilance ČR zaznamenaly značné meziroční zlepšení.

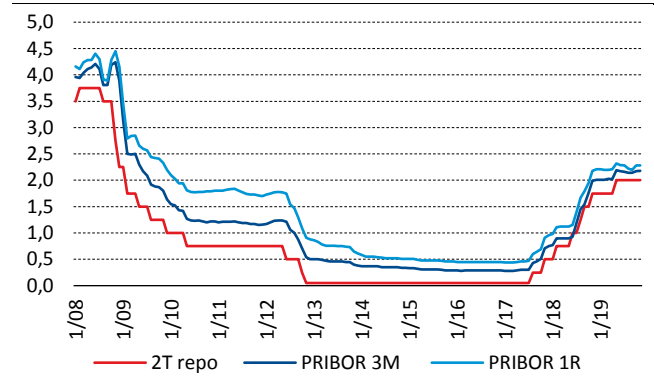
4.1 Domácí úvěrové podmínky

Bankovní rada České národní banky od května nepohnula s úrokovými sazbami. Dvoutýdenní repo sazba nadále činí 2,0 %, lombardní sazba je 3,0 % a diskontní sazba 1,0 %. Důvody pro neměnnost sazeb zůstávají vesměs stejné. Ve směru jejich růstu působí inflace přetrvávající v horní polovině inflačního pásma (v listopadu dokonce nad ním), silný růst mezd a kurz koruny, který spíše stagnuje. Naopak, tlaky na pokles sazeb přicházejí ze zahraničí, a to v podobě nízkého růstu HDP v EU a zejména Německa, trvajících obchodních sporů, rizik kolem brexitu a v neposlední řadě uvolňováním měnových podmínek ECB a Fedem. V případě, že se situace v zahraničí bude vyvíjet příznivěji, můžeme později v roce 2020 očekávat zvýšení úrokových sazeb v ČR. Nicméně na počátku roku 2020 budou protichůdné domácí a externí faktory působit ve prospěch jejich stability.

Úvěrová situace nefinančních podniků se ve třetím čtvrtletí nezměnila, poptávka po úvěrech překvapivě vzrostla. Průměrná úroková sazba nových půjček nadále kolísala nad 3 %. Úvěrové standardy zůstaly beze změny, kdy ve prospěch uvolnění neustále působí vysoká konkurence mezi bankami a ve směru zpřísnění se nadále projevují rizika v některých odvětvích. Naproti tomu došlo k neočekávanému růstu poptávky, a to zejména u velkých podniků po půjčkách s delší splatností. V posledním čtvrtletí 2019 banky u podnikových úvěrů neočekávaly výraznější změny.

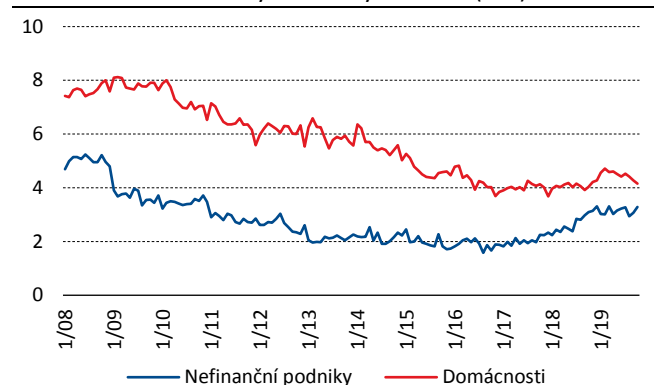
Úvěrové standardy domácností se u úvěrů na bydlení částečně zpřísnily, u úvěrů na spotřebu zůstaly stabilní. Na hypoteční úvěry nepříznivě působila dodatečná reakce na makrobezpečnostní doporučení ČNB z října 2018 ohledně podmínek pro udělení půjčky a také rizika spojená s budoucím ekonomickým vývojem. Úvěrová emise domácnostem roste nepřetržitě již téměř čtyři roky. Poptávka domácností po úvěrech na bydlení vzrostla v důsledku snížení úrokových sazeb. Proti růstu poptávky nadále působí vysoké ceny nemovitostí. Po úvěrech na spotřebu zůstala poptávka téměř nezměněna. Ve 4. čtvrtletí banky očekávají částečné zpřísnění standardů u úvěrů na bydlení i spotřebu. U hypotečních úvěrů se předpokládá také nárůst poptávky.

Měnově-politická sazba a sazby na finančním trhu (v %)

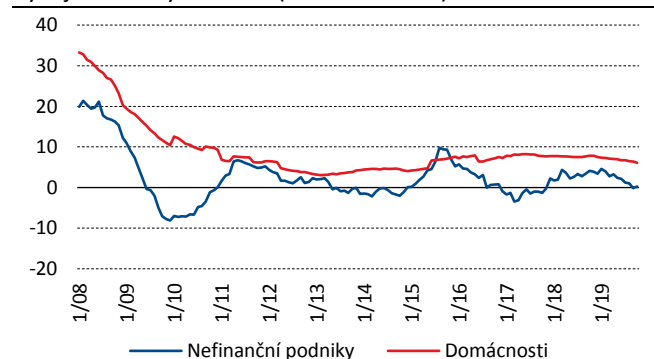
Pramen: data ČNB, graf MPO

Klientské úrokové sazby korunových úvěrů (v %)

Pramen: data ČNB, graf MPO

Vývoj korunových úvěrů (meziročně v %)

Pramen: data ČNB, graf MPO

Klesající podíl nevýkonných úvěrů potvrzuje dobrý stav české ekonomiky. Příčinou poklesu je trvající růst celkového objemu půjček při současném poklesu objemu nevýkonných úvěrů. Jejich podíl u všech klientů se postupně dostal na hodnoty z konce roku 2007. Pokles podílu pokračoval také u nefinančních podniků, přičemž u domácností došlo v říjnu po 20 měsících poklesu k jejich nepatrnému růstu. Nicméně za současných ekonomických podmínek se tento prozatím ojedinělý nárůst nedá považovat za obrat v dosavadním trendu, jenž bude pravděpodobně pokračovat i na přelomu roku, i když možná v pomalejším tempu.

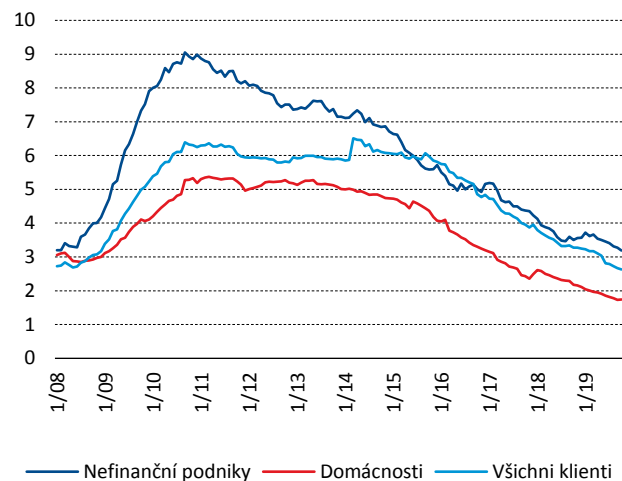
4.2 Směnné kurzy

Kurz koruny vůči euru od počátku roku kolísal vlivem nejistoty na zahraničních trzích poblíž hranice 25,7 CZK/EUR. Nicméně příznivý domácí ekonomický vývoj a stabilní úroveň úrokových sazeb při současném zářiovém výraznějším uvolnění měnových podmínek ECB přispěly od začátku 4Q k posilování koruny. Dle prohlášení ECB bude banka pokračovat v uvolněné měnové politice do doby, než bude patrná dostatečně silná a udržitelná inflace, přičemž v případě horšího vývoje ekonomiky eurozóny není vyloučeno ani další snížení sazeb. Nadcházející vývoj kurzu bude i nadále záviset na měnových politikách centrálních bank a na geopolitickém vývoji v zahraničí. V roce 2020 lze očekávat alespoň částečné zlepšení externích podmínek, což přispěje k mírnému posílení koruny ke 25,4 CZK/EUR.

Koruna k americkému dolaru v průběhu roku 2019 výrazně oslabila. Ke konci září se kurz dostal nad hodnotu 23,7 CZK/USD, kde byl naposledy v květnu 2017. Příčinou oslabování koruny bylo kromě jiného také znehodnocení eura vůči dolaru, kde se kurz dostal pod hladinu 1,1 USD/EUR. Posilování dolaru se zastavilo až během trojího snížení úrokových sazeb Fedem v průběhu tří měsíců, kdy sazby klesly z pásma 2,25 – 2,50 % do intervalu 1,5 – 1,75 %. Americká centrální banka přistoupila k postupnému uvolňování své měnové politiky v reakci na částečně horší výsledky ekonomiky USA. S cílem předejít ekonomickému zpomalení se bilance Fedu začala v září opět zvyšovat kvůli předčasnému pozastavení prodeje cenných papírů. Bilanci přitom banka snižovala od října 2017 v rámci utahování své monetární politiky. Na prosincovém zasedání banka ponechala nastavení úrokových sazeb beze změny, jelikož dle úsudku rady odpovídá současné nastavení cílům banky směrem k udržitelnému rozvoji americké ekonomiky. Fed neplánuje další snižování svých sazeb ani v roce 2020.

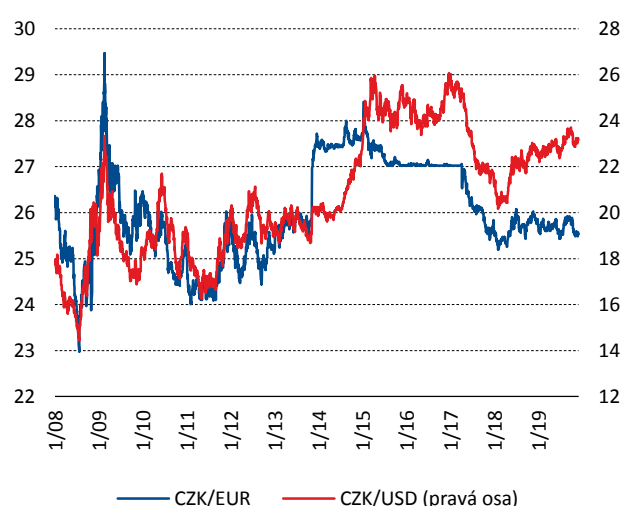
Pokles cenové konkurenceschopnosti českých exportů pokračoval i ve 3. čtvrtletí. Reálný efektivní kurz deflovaný jednotkovými náklady práce posílil v důsledku rostoucích mezd v prostředí napjatého trhu práce. Naopak nominální efektivní kurz působil ve směru jeho oslabení. Koruna kromě dolaru výrazně oslabila také vůči ruskému rublu, japonskému jenu a švýcarskému franku, přičemž proti středoevropským měnám mírně posílila. Z pohledu reálného efektivního kurzu se tak cenová konkurenceschopnost ČR vztahovaná k roku 2010 nachází na úrovni Německa a zůstává za hodnotami Polska či Maďarska.

Nevýkonné úvěry (podíl v %, Kč + cizí měna)

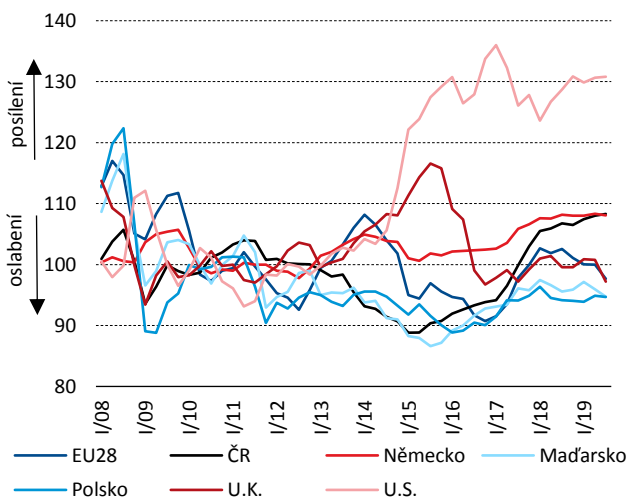
Pramen: data ČNB, graf MPO

Nominální kurz CZK/EUR a CZK/USD

Pramen: data ČNB, graf MPO

Reálný efektivní kurz vybraných zemí (deflovaný jednotkovými náklady práce, 2010 = 100)

Pramen: Eurostat - 37 obchodních partnerů (průmyslové země), graf MPO

4.3 Vnější rovnováha

Vnější vztahy ČR se dle předběžných měsíčních údajů za leden až září 2019 meziročně výrazně zlepšily. Značně vyšší přebytek vykázal finanční i běžný účet, přičemž na kapitálovém účtu přebytek mírně klesl. Rezervní aktiva centrální banky dosáhla rovněž vyššího přebytku. Celkové zahraniční zadlužení českých subjektů se ve druhém čtvrtletí 2019 snížilo. Částečné zhoršení zaznamenala investiční pozice české ekonomiky vůči zahraničí.

Výrazný nárůst vykázal přebytek na běžném účtu, jehož podíl na HDP na roční bázi činil 0,5 %. Ke značnému nárůstu přispěla zejména obchodní bilance, kde nárůst salda dosáhl účet zboží i služeb. Na obou účtech došlo k většímu nárůstu vývozu než dovozu, což potvrzuje přetrvávající zahraniční poptávku po českém exportu. Ke zlepšení běžného účtu přispěl částečně také pokles schodku na účtu druhotných důchodů v důsledku vyššího růstu příjmů než výdajů do rozpočtu Evropské unie za sledované období. Naopak jediným účtem, kde nastalo mírné zhoršení v podobě růstu deficitu, byly prvotní důchody. Kleslo hlavně saldo na účtu náhrad zaměstnancům a prohloubil se také deficit na účtu důchodů z portfoliových investic.

Značný růst přebytku finančního účtu doprovázely zřetelné změny sald jeho jednotlivých částí. Schodek na účtu přímých investic se snížil zejména v důsledku růstu držby zahraničních dluhových nástrojů tuzemskými subjekty. Zvýšila se i reinvestice zisků v zahraničí, naopak saldo na účtu účastí jiných než reinvestice zisků se v důsledku větší aktivity ze strany zahraničí dostalo do deficitu. Kladné saldo portfoliových investic v roce 2018 vystřídal v roce 2019 výrazný deficit. Hlavní příčinou byl nárůst zájmu zahraničních investorů o tuzemské dluhopisy vládních institucí a komerčních bank. Naopak přebytek na účtu ostatních investic za prvních šest měsíců meziročně razantně vzrostl v důsledku poklesu držby české koruny zahraničními subjekty z dob devizových intervencí. To ovšem platilo pouze v prvním pololetí. Ve třetím čtvrtletí byly zahraniční ostatní investice opět kladné, což odráží také skutečnost, že z původně spekulativního kapitálu se nyní v důsledku pouze pozvolného posilování koruny stala alespoň u části zahraničního trhu dlouhodobá investice.

Zahraniční dluh ČR ke konci června 2019 mírně klesl. I když jeho podíl na HDP klesl pod 80 %, nadále se nachází v oblasti jistého rizika pro stabilitu ČR. Zahraniční zadluženost klesla zejména kvůli poklesu krátkodobých zahraničních vkladů u komerčních bank, což přispělo k poklesu podílu bankovního sektoru na zahraničním dluhu. Naproti tomu největší nárůst zaznamenalo dlouhodobé zadlužení vládních institucí a ostatních sektorů.

Investiční pozice ČR vůči zahraničí se ke konci 2. čtvrtletí mírně zhoršila, když zahraniční investice v ČR rostly rychleji než domácí v zahraničí. Na růstu schodku investiční pozice se podílely přímé i portfoliové investice. Naopak schodek ostatních investic se snížil v důsledku poklesu zahraničních investic v podobě snížení držby české měny. Mírný pokles zaznamenala také rezervní aktiva, jež se od konce devizových

Platební bilance

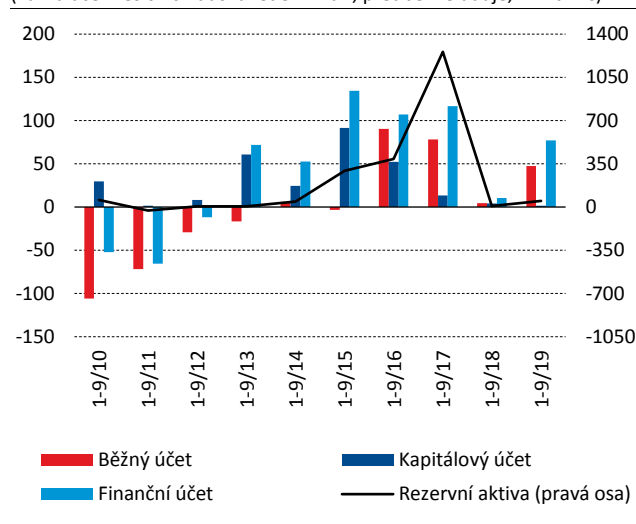
(kumulace měsíčních dat za leden – září, předběžné údaje, v mld. Kč)

	1-9/16	1-9/17	1-9/18	1-9/19
Běžný účet	90,3	78,4	4,5	47,5
Obchodní bilance	288,7	314,8	271,9	315,8
Zboží	208,3	218,7	181,0	207,7
Služby	80,4	96,0	90,9	108,1
Prvotní důchody	-185,2	-191,5	-223,7	-226,8
Druhотné důchody	-13,2	-44,9	-43,8	-41,5
Kapitálový účet	52,3	13,4	4,3	1,6
Finanční účet	107,0	116,6	10,4	77,1
Přímé investice	-160,3	-33,9	-55,7	-38,3
Zahraniční v ČR	186,1	206,7	122,6	165,5
Portfoliové investice	-54,0	-247,1	44,5	-175,9
Finanční deriváty	3,3	-9,9	-5,1	-4,3
Ostatní investice	-71,6	-849,1	19,5	247,2
Rezervní aktiva	389,7	1256,5	7,2	48,4

Pramen: data ČNB, tabulka MPO

Hlavní účty platební bilance

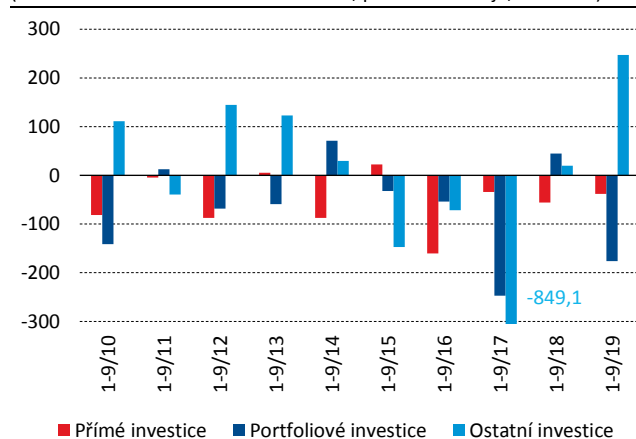
(kumulace měsíčních dat za leden – září, předběžné údaje, v mld. Kč)

Pramen: ČNB, graf MPO

Hlavní položky finančního účtu platební bilance

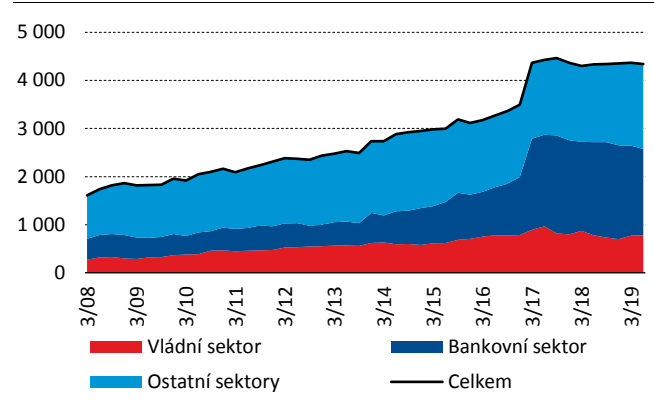
(kumulace měsíčních dat za leden – září, předběžné údaje, v mld. Kč)

Pramen: ČNB, graf MPO

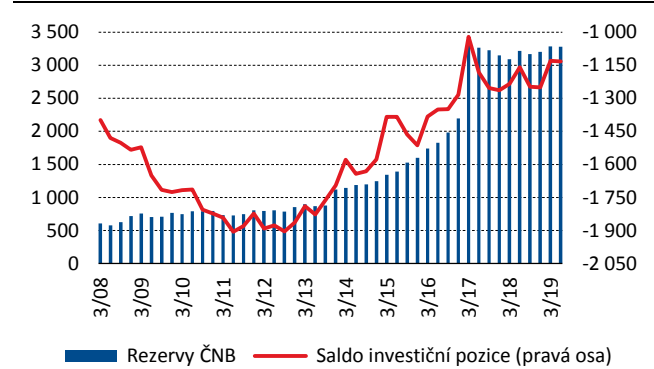
intervencí nijak výrazně nezměnila. Investiční aktivitu nadále ovlivňují externí rizika a nejistoty v podobě protekcionistických opatření a brexitu. Prosincový výsledek britských parlamentních voleb dává naději na brzké dojednání brexitu. Nicméně pro ČR a celou Evropu bude klíčová konečná podoba obchodní dohody.

Zahraniční zadluženost ČR (v mld. Kč)

Pramen: ČNB, graf MPO

Saldo investiční pozice ČR vůči nerezidentům (v mld. Kč)

Pramen: ČNB, graf MPO

5 Kapitálové trhy

Světové akciové trhy od počátku roku i přes dvě větší korekce v květnu a srpnu pokračovaly v růstu. Hlavními hybateli trhu zůstaly kromě příznivého makroekonomického prostředí a slušných firemních výsledků zejména centrální banky, které v očekávání zpomalení ekonomik začaly uvolňovat měnové politiky. Rizika plynoucí z blížícího se brexitu, obchodních válek, hrozící recese v Německu a ostatní geopolitické napětí investory nevystrašily a zaujaly až druhořadou roli.

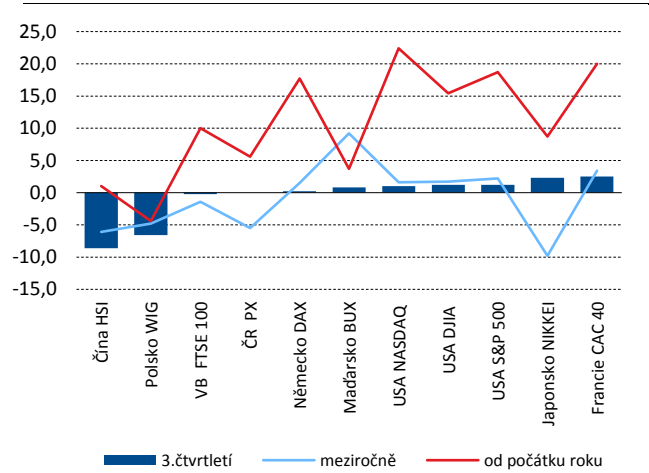
Z vyspělých trhů ve 3. čtvrtletí 2019 pokračovaly v růstu americké akcie, které i přes vysoké ocenění, dokázaly stupňovat svoji výkonnost. Dařilo se i japonskému indexu Nikkei a francouzskému CAC40, ostatní evropské trhy zůstaly pozadu.

Na vývoj globálních akciových trhů reagovaly jak celosvětový index MSCI, tak i evropský index Stoxx 50, které si od počátku roku připsaly 14,7 %, resp. 18,9 %. Díky podpoře Fedu, příznivým výsledkům amerických firem a stabilní spotřebě domácností zhodnotily od počátku roku zejména americké akcie. Index technologických akcií Nasdaq 100, index širšího trhu S&P 500 i průmyslový DJIA přinesly až dvojciferné zisky. Dobře si vedly i západoevropské akciové indexy, které čelily hrozbě neřízeného brexitu a vysoké nejistotě ve světovém obchodě ohledně možného uvalení cel na evropské výrobky. Slušnou kondici potvrdily i některé asijské indexy.

Růst na hlavních západních burzách se však příliš nepromítl do výsledků regionálních burz. Index pražské burzy PX si od počátku roku připsal 5,6 % (proti předchozímu čtvrtletí se nezměnil), přesto svým výkonem předběhl regionální indexy BUX a WIG, který jako jediný z vybraných indexů skončil v mínusu. Na pražské burze pokračovala slabá obchodní aktivita, když realizované objemy obchodů od počátku roku dosáhly 83,4 mld. Kč a meziročně klesly o více než 20 %. Důvody jsou stále stejné - nízký počet kotovaných titulů obchodovaných ve větších objemech i nevhodná struktura tuzemského akciového trhu, který tvoří z více než 80 % pouze finanční společnosti a ČEZ.

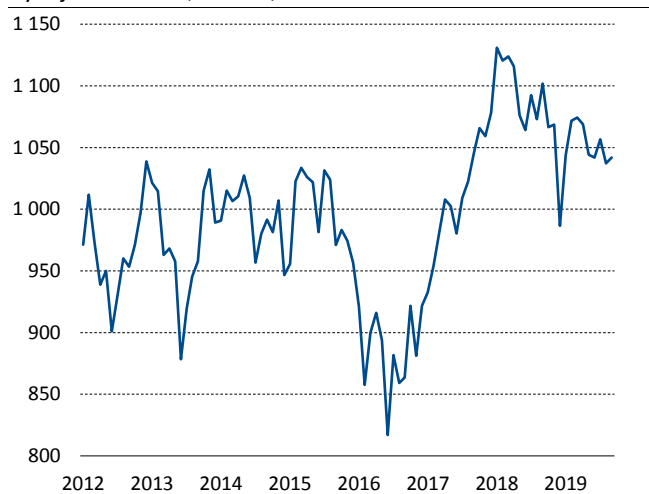
Z titulů pražské burzy si v letošním roce udržují prvenství akcie mediální společnosti CME, které zhodnotily o téměř 70 %, kdy akciím kromě spekulací o prodeji firmy pomáhaly její solidní hospodářské výsledky. Za sebou nechala druhý nejúspěšnější titul AVAST s více než 30% růstem. Akcie antivirové společnosti posiloval návrat rizikového apetitu, ze kterého profitovaly především technologické tituly. Naopak nejhůře dopadly akcie výrobce netkaných textilií Pegas Nonwovens, které od počátku roku ztratily více než 15 % hodnoty.

Výkonnost vybraných akciových trhů k 30. 9. 2019 (v %)

Pramen: data www.kurzy.cz, graf MPO

Vývoj indexu PX (v bodech)

Pramen: data BCPP, graf MPO

Objemy obchodů dluhových cenných papírů na pražské burze ke konci září meziročně stouply o 63 % na 8 mld. Kč.

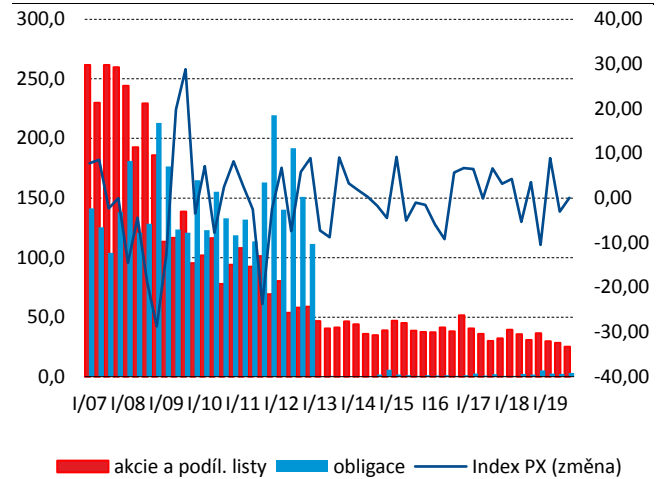
Zprávy o zhoršující se kondici světové ekonomiky, geopolitická rizika a uvolnění měnové politiky v USA i eurozóně působily stále výrazně ve směru velmi nízkých, či v Evropě dokonce záporných výnosů státních dluhopisů. Ve snaze předejít recesi, která byla v minulosti indikována inverzním sklonem výnosové křivky, americká centrální banka v posledních měsících snížila své hlavní úrokové sazby, což vedlo k poklesu krátkodobých sazeb a překlopení sklonu výnosové křivky k „normálu“. Epizoda inverzního sklonu tak trvala poměrně krátce, což zvyšuje šance, že se Spojené státy vyhnou recesi.

Sklon výnosové křivky tuzemských státních dluhopisů zůstává plochý, v některých týdnech byl dokonce i inverzní. Ve směru vyšších krátkodobých výnosů působí sazby ČNB, naopak negativně se na delším konci křivky podílí situace ve světové ekonomice a pokles výnosů v eurozóně. K tomu se přidává i relativně nízká emisní aktivita MF. Do konce roku se očekává, že výnosová křivka státních dluhopisů zůstane mírně inverzní, neboť faktory ovlivňující její sklon se příliš nezmění.

Doposud se akciovým trhům velmi dařilo, na přelom roku 2019/2020 však hledíme obezřetněji. **Hlavními zdroji rizika potenciální volatility akciových trhů zůstávají hrozící protekcionismus a podoba nové obchodní smlouvy mezi UK a EU.** Nicméně příslibem by pro akcie mohla být uzavřená 1. fáze obchodní dohody mezi USA a Čínou i jasné vítězství Konzervativní strany premiéra B. Johnsona, které by mohlo vést k odsouhlasení již navržené brexitové dohody a spořádanému odchodu Spojeného království z EU. V souvislosti s výše uvedenými faktory a s přihlédnutím k současné dobré výkonnosti světových burz se domníváme, že investoři zatím mají chuť obchodovat a spoléhají na centrální banky, že je uvolněnou měnovou politikou podrží.

Vývoj hlavních indikátorů BCPP

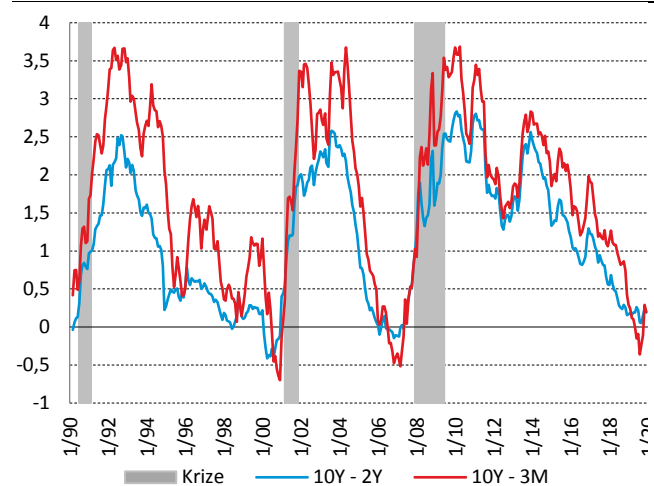
(obchody v mld. Kč, index PX meziroční změna v %)

Pramen: data BCPP, graf MPO

Sklon výnosové křivky amerických dluhopisů

(spread 10R-2R a 10R-3M u US Treasuries, p. b.)

6 Fiskální vývoj

Státní rozpočet si v 1. – 3. čtvrtletí 2019 nevedl tak dobře jako vloni, když poprvé po třech letech dosáhl deficitu. Celkové příjmy státního rozpočtu tažené růstem daňových příjmů i přílivem prostředků z EU fondů nestačily kompenzovat rostoucí výdaje. Příznivou zprávou je zrychlení dynamiky růstu investic, jejich čerpání však zatím zaostává. V rámci mezinárodního srovnání si stojí Česká republika dobře, neboť vykazuje čtvrté nejnižší zadlužení v Evropské unii.

6.1 Domácí rozpočty

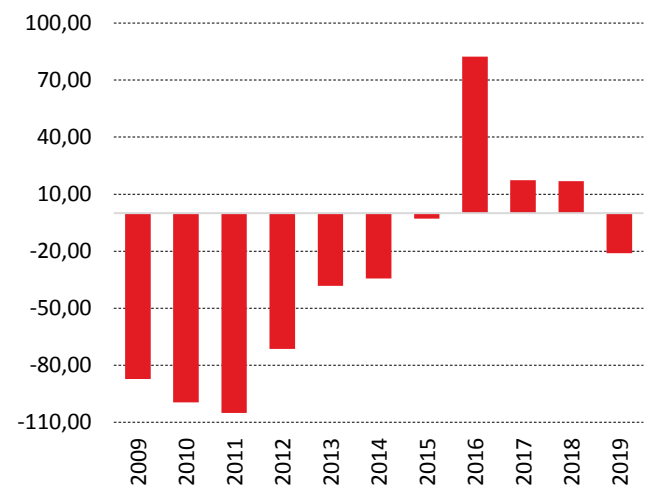
Hospodaření státního rozpočtu skončilo za prvních devět měsíců roku 2019 deficitem ve výši 21 mld. Kč, což je o 37,6 mld. Kč horší výsledek než loni a první záporné saldo po třech letech v řadě. Důvodem je skutečnost, že v 1. – 3. čtvrtletí 2018 státní rozpočet inkasoval mimořádně prostředky ve výši téměř 21 mld. Kč, a to ve formě závěrečných plateb z EU fondů vztahujících se k programovému období 2007–2013. Kromě toho došlo i k předfinancování projektů na společné programy České republiky a Evropské unie.

K celkovým příjmům státního rozpočtu přispěly zejména daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení, které meziročně stouply o 61,2 mld. Kč, tj. o 6,7 %. Jejich tempa růstu souvisela s příznivým vývojem ekonomiky. Nejvyšší dynamiku růstu z hlavních daní vykázalo inkaso daně z příjmů fyzických osob (13,6 %). Jeho výběr byl stimulován především rychlým růstem mezd ve veřejném i soukromém sektoru, což ovlivnilo příznivě i výběr pojistného na sociální zabezpečení. Výrazný meziroční růst inkasa daně z příjmů právnických osob odráží příznivé ekonomické výsledky firem a podnikatelů. Daň z příjmů právnických osob jako jediná z hlavních daní splnila alikvótní část rozpočtu.

Inkaso daně z přidané hodnoty, zatížené jednorázovými negativními efekty během roku (nižší počet pracovních dní, nižší objem zadržovaných nadměrných odpočtů, což je důsledkem zacílení kontrolní činnosti finanční správy a další), dohánělo výpadek inkasa z předchozích měsíců. Přesto mu pro splnění alikvótní části rozpočtu chybělo téměř 16 mld. Kč. V meziročním srovnání došlo k negativnímu vývoji u inkasa spotřebních daní. Producenti tabákových výrobků se totiž předzásobili tabákovými nálepkami v souvislosti s novým požadavkem na zajištění sledovatelnosti tabákových výrobků.

Na meziročním růstu celkových příjmů se výrazně podílely i nedaňové, kapitálové a ostatní příjmy. Prostředky z rozpočtu EU dosáhly výše 81,3 mld. Kč, byly však meziročně nižší o 5,3 mld. Kč, tj. o 6,1 %. Důvodem byla vysoká skutečnost roku 2018, kdy státní rozpočet získal 20,7 mld. Kč, které představovaly část závěrečných plateb vztahujících se ještě k předešlému programovému období.

Vývoj hospodaření státního rozpočtu v 1. – 3. čtvrtletí v letech 2009–2019 (v mld. Kč)

Pramen: data MF, graf MPO

Pokladní plnění státního rozpočtu v 1. – 3. čtvrtletí 2019 (v mld. Kč)

	2018		2019		Index 2019/2018
	Skutečnost leden-září	Rozpočet po změnách	Skutečnost leden-září	% Plnění	
Příjmy celkem	1024,19	1490,27	1103,26	74,0	107,7
Daňové příjmy celkem	906,99	1325,36	968,21	73,1	106,7
z toho:					
Daň z příjmů fyzických osob	104,64	165,60	118,82	71,8	113,6
Daň z příjmů právnických osob	90,13	124,40	98,24	79,0	109,0
DPH	198,34	297,90	207,66	69,7	104,7
Spotřební daně, včetně energetických a odvodu z elektřiny ze slunečního záření	115,36	157,40	114,92	73,0	99,6
Pojistné na soc. zabezpečení, příspěvek na politiku zaměstnanosti	379,98	556,42	410,03	73,7	107,9
Ostatní	18,54	23,64	18,50	78,4	99,8
Nedaňové a ostatní příjmy	117,20	164,91	135,05	81,9	115,2
Výdaje celkem	1007,42	1530,27	1124,24	73,5	111,6
v tom:					
Běžné výdaje	946,49	1397,89	1039,21	74,3	109,8
z toho : sociální dávky	415,43	600,31	448,91	74,8	108,1
z toho důchody	323,53	471,88	351,64	74,5	108,7
Kapitálové výdaje	60,93	132,38	85,04	64,2	139,6

Pramen: data MF

Tempo růstu celkových výdajů bylo nejvyšší za posledních 11 let. Jejich čerpání ovlivnily v rámci běžných výdajů především rostoucí sociální dávky, které stouply meziročně o 33,5 mld. Kč. Z nich pak největší podíl připadl na **dávky důchodového pojištění,** které se zvedly o 28,1 mld. Kč. Dynamika jejich růstu se proti roku 2018 téměř zdvojnásobila a dosáhla 10letého maxima. Významně rostly i výdaje na neinvestiční transfery státním fondům (+34,8 %) i neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (+16,7 %).

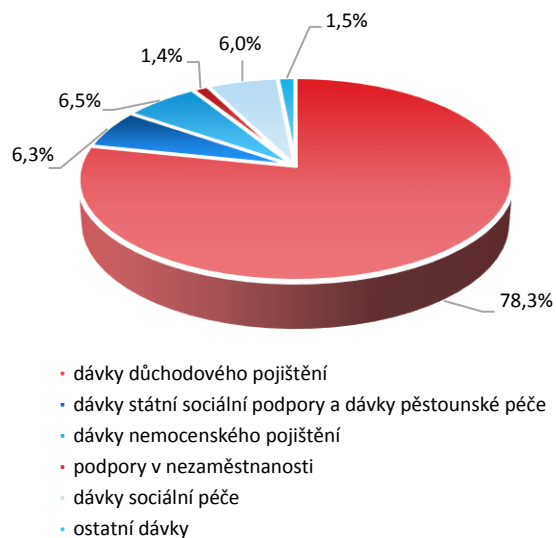
Pozitivní zprávou je růst investic. Kapitálové výdaje meziročně stouply o 24,1 mld. Kč, tj. o 39,6 %. Výše jejich čerpání na 64,2 % souvisela s tradičně nižšími investicemi státu v první polovině roku. Investice realizované prostřednictvím společných programů EU a ČR činily 50,5 mld. Kč s meziročním růstem o 12,7 mld. Kč, tj. o 33,7 %. Investice realizované výhradně z národních prostředků také výrazně stouply, a to o 11,4 mld. Kč, tj. o 49,2 %. Ze spolufinancovaných společných programů byly kapitálové výdaje čerpány zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (15,5 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (13,6 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (5,8 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (4,5 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (4,3 mld. Kč) a další. V absolutním vyjádření meziročně nejvíce vzrostly investiční transfery státním fondům (33,1 mld. Kč) a veřejným rozpočtům územní úrovně (17,6 mld. Kč).

Státní dluh se v 1. – 3. čtvrtletí 2019 zvýšil o 63,2 mld. Kč (o 3,9 %) na 1 685,2 mld. Kč, z toho vnitřní dluh stoupl o 88,9 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího dluhu se snížila o 25,7 mld. Kč. Nárůst dluhu byl dán zvýšením stavu střednědobých a dlouhodobých dluhopisů vydaných na domácím trhu. Výpůjční operace státu spočívaly převážně v emisích střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na domácím trhu (242,9 mld. Kč), spořicíh státních dluhopisů (9,2 mld. Kč), státních pokladničních poukázek (2,3 mld. Kč) a krátkodobých zápůjček u nás (5,6 mld. Kč) a v zahraničí (25,6 mld. Kč).

6.2 Veřejné rozpočty ve světě

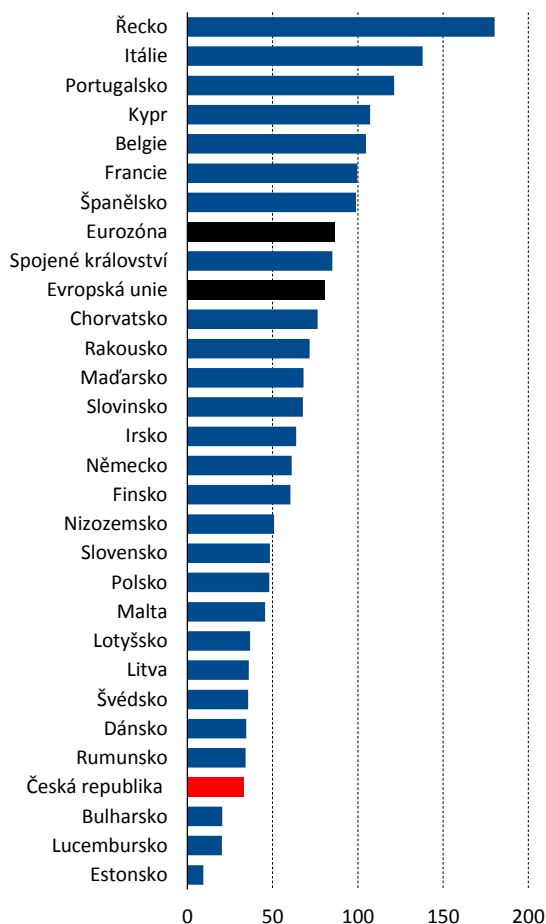
Podle posledních dostupných údajů, tj. za 2. čtvrtletí 2019, se dluh sektoru vládních institucí v Evropské unii v poměru k HDP snížil na 80,5 %, tj. proti předchozímu čtvrtletí o 0,6 p. b., v eurozóně na 86,4 % (o 0,1 p. b.). Nejnižšího dluhu měřeno k HDP dosahuje dlouhodobě rozpočtově disciplinované Estonsko, Lucembursko a Bulharsko. **Polovina zemí EU však stále výrazně překračuje limit maastrichtského kritéria pro hrubý veřejný dluh, tj. 60 % HDP.** Pořadí nejvíce zadlužených států se nezměnilo. Nejslabším článkem společenství zůstává Řecko, jehož závazky překročily hranici 180 % HDP a zatím se jen nevýznamně snižují. Enormním dlužníkem je již tradičně Itálie, která svůj dluh, již pátým rokem vyšším než 130 % HDP, zatím řeší pouze prostřednictvím ECB. Mimořádně velkými závazky disponují ale i další země jako Portugalsko, Belgie, Kypr a Francie. Ze srovnání veřejných financí je patrné, že **Česká republika vykázala čtvrté nejnižší zadlužení v EU (33,1 % HDP) a její dluh se od roku 2014 snižuje.**

Struktura sociálních dávek v 1. - 3. čtvrtletí 2019

Pramen: data MF, graf MPO

Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí v zemích EU ve 2. čtvrtletí 2019 (v % HDP)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

7 Průmysl

Průmyslová produkce ve 3. čtvrtletí 2019 klesla. Důvodem byla importovaná stagnace zpracovatelského průmyslu. Dle indikátoru nákupních manažerů ve zpracovatelském průmyslu (PMI) není výhled příliš povzbudivý. Naopak mírně pozitivně může působit vývoj nových objednávek. Mezi hlavní nejistoty i nadále patří stálá, i když mírně ustupující, přítomnost obchodních válek, nejistá podoba nové obchodní smlouvy mezi Spojeným královstvím a EU a vývoj čínského automobilového průmyslu, který dopadá zejména na německou ekonomiku a zprostředkovaně i na českou.

7.1 Domácí vývoj

Průmyslová produkce ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně klesla (kalendářně očištěná čísla) o 0,9 %, zatímco ve stejném období v loňském roce stoupla o 3,7 %. Důvodem byl zejména pokles zpracovatelského průmyslu, ale i ostatních dvou sekcí. Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu klesla o téměř pět procent a těžba a dobývání poklesla o 8,0 %. Průmysl jako celek se ve 3. Q 2019 na tvorbě hrubé přidané hodnoty (v b. c.) podílel 29,4 % a zpracovatelský průmysl 24,7 %.

Ve 3. čtvrtletí 2019 rostla průmyslová produkce zpracovatelského průmyslu ve třinácti odvětvích³. Rozhodujícím odvětvím zpracovatelského průmyslu je výroba motorových vozidel, kde produkce byla meziročně vyšší v průměru o 10,0 %. Nejvíce se produkce meziročně zvýšila, již třetí čtvrtletí v řadě, ve farmaceutickém průmyslu (o 19,5 %) a ve výrobě elektrických zařízení (+10,5 %). Naproti tomu výroba klesla nejvíce ve výrobě základních kovů, hutního zpracování kovů; slévárenství (-8,9 %) a ve výrobě usní a souvisejících výrobků (-7,6 %).

Ve 3. čtvrtletí 2019 rostla čtyři z pěti seskupení podle užití. Výroba pro investice o 4,2 %, výroba pro dlouhodobou spotřebu o 3,7 %. Zejména spotřeba stále ještě reflektovala dobrou situaci na trhu práce, výroba pro krátkodobou spotřebu rostla (o 1,8 %), stejně jako výroba pro mezispotřebu (o +1,8 %). Naopak pokles vykázala výroba energií (o 5,4 %).

Tržby v průmyslu jako celku se ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně zvýšily o 3,3 % a ve zpracovatelském průmyslu o 3,8 %. Automobilový průmysl byl, po dvou slabších čtvrtletí, opět tahounem růstu tržeb (+11,5 %), farmaceutický průmysl také rostl významně. Naopak nejvyšší pokles tržeb si připsala výroba základních kovů, hutního zpracování kovů; slévárenství (-13,0 %).

Na trhu práce dochází ke změně trendu ve vývoji zaměstnanosti. Růst počtu zaměstnanců⁴ (jenž trval od 1. Q

Vývoj průmyslové produkce a nových zakázek
(meziroční změna v %, IPP je kalendářně očištěn)

	2018			2019	
	2. Q	3. Q	celý rok	2. Q	3. Q
Index prům. produkce					
Průmysl (B+C+D)	2,4	3,7	3,1	1,0	-0,9
B Těžba a dobývání	5,1	1,5	-0,6	-6,1	-8,0
C Zpracov. průmysl	2,7	3,3	3,4	1,1	-0,3
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu	-1,0	7,8	1,8	1,9	-4,8
Nové prům. zakázky	4,6	3,7	3,5	1,7	3,5
z toho: zak. ze zahraničí	5,2	3,3	3,8	0,2	3,4
zak. z tuzemska	3,4	4,6	3,0	5,0	3,8

Pramen: data ČSÚ, tabulka MPO

Vývoj tržeb z průmyslové činnosti
(meziroční změna v %)

	2018			2019	
	2. Q	3. Q	celý rok	2. Q	3. Q
Průmysl (B+C+D)	2,2	5,3	3,5	3,3	3,3
B Těžba a dobývání	3,2	14,1	3,7	-2,5	-11,3
C Zpracov. průmysl	2,5	5,2	3,7	2,7	3,8
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu	-2,8	3,5	0,5	15,7	-0,4

Pramen: data ČSÚ, tabulka MPO

³ Zpracovatelský průmysl je strukturován celkem do 24 odvětví, data za 2 odvětví (výroba tabákových výrobků; výroba koksu a rafinovaných ropných produktů) jsou důvěrná.

⁴ průměrný evidenční počet zaměstnanců

2014 do 1. Q 2019) postupně zpomaloval, až se na přelomu prvního a druhého čtvrtletí 2019 zcela vyčerpal a nastal mírný pokles zaměstnanosti. Ve 3. čtvrtletí 2019 zaměstnanost klesla o 1,2 %. Průměrná hrubá měsíční mzda pracovníků v průmyslu se meziročně zvýšila o 6,1 % na 33 053 Kč.

V průmyslových podnicích s 50 a více zaměstnanci⁵ tržby ve 3. čtvrtletí 2019 rostly o 4,1 %, ve zpracovatelském průmyslu pak o 4,4 %. Tržby rostly v 17 odvětvích a v 5 klesly. Tržby z přímého vývozu se zvýšily o 4,7 % a na celkových tržbách průmyslu se podílely 60,1 %.

Tržby v odvětví výroby motorových vozidel, přívěsů a návěsů (CZ-NACE 29) ve 3. čtvrtletí 2019 rostly o 11,5 %, s podílem na celkových tržbách průmyslu 29,6 % (meziroční růst o 1,9 p. b.). Celkové nové zakázky automobilového průmyslu meziročně vzrostly o 8,6 %, z nich domácí zakázky rostly o 5,2 % a zahraničí o 9,8 %.

Podle statistiky Sdružení automobilového průmyslu ve 3. čtvrtletí 2019 výroba **osobních a lehkých užitkových vozidel meziročně vzrostla o 6,2 %** (na celkové produkci motorových vozidel se podílela 99,6 %). Bylo vyrobeno 320 102 osobních automobilů. Produkce TPCA klesla o 4,9 % na 45 320 automobilů (podíl 14,2 %), u automobilky ŠKODA-AUTO nastal růst o 13,3 % na 200 182 automobilů (podíl 62,5 %) a u automobilky HYUNDAI nastal pokles (o 3,2 %) na 74 600 automobilů (podíl 23,3 %). **Výroba autobusů** (zejména firmy SOR a IVECO) rostla o 20,5 % na 1283 kusů.⁶

Tržby ve zpracovatelském průmyslu v členění podle technologické náročnosti výroby se zvýšily. V rozhodujícím sektoru **MEDIUM HIGH-TECH**, který zabezpečuje 51,5 % tržeb průmyslu, tržby ve 3. čtvrtletí vzrostly o 8,9 %. V sektoru má výsadní postavení výroba motorových vozidel, kde ve 3. čtvrtletí tržby rostly o 11,5 %, dále pak strojírenství a elektrotechnický průmysl. V sektoru **HIGH-TECH** (s podílem 9,8 %) tržby klesly o 5,6 %. Výsledky těchto dvou sektorů naznačují, že odvětví produkující výrobky s vyšší přidanou hodnotou zaujímají nejvýznamnější postavení v tuzemském průmyslu. Zvýšení tržeb zaznamenal i **LOW-TECH** sektor (o 3,3 %) a **MEDIUM LOW-TECH** sektor (o 0,6 %), ale jejich podíly klesly, což je v konečném důsledku pozitivní zprávou.

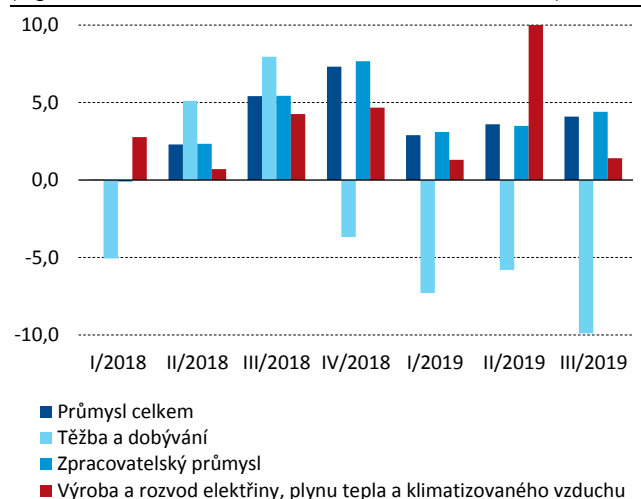
Ve 3. čtvrtletí objem celkových nových zakázek ve zpracovatelském průmyslu, **vyrovnal loňský 3. Q, když vykázal meziroční růst 4,1 %**. Zahraniční zakázky, které mají přibližně 70% podíl, vzrostly o 4,0 % a domácí zakázky o 4,3 %. Rostly zejména celkové nové zakázky ve výrobě ostatních dopravních prostředků a zařízení (+25,1 %) a ve výrobě elektrických zařízení (+12,8 %).

7.2 Výhled průmyslu

Výhled tuzemského průmyslu není nikterak povzbudivý. Index nákupních manažerů ve zpracovatelském průmyslu (PMI) se nachází blízko nejslabší úrovně za posledních 10 let;

Vývoj tržeb z průmyslové činnosti ve 3. Q 2019

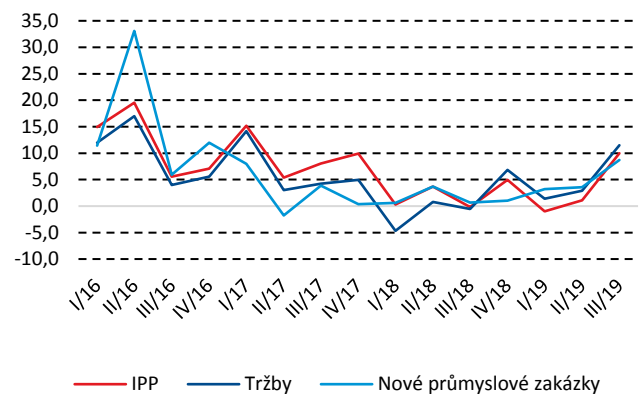
(organizace s 50 a více zaměstnanci, meziroční změna v %, b. c.)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Vývoj automobilového průmyslu

(meziroční změna v %, b. c.)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Produkce zpracovatelského průmyslu podle technologické náročnosti výroby

(organizace s 50 a více zaměstnanci, mizr. změna a podíl v %, rozdíl v p. b.)

CZ-NACE	Tržby z průmyslové činnosti meziroční změna	Podíl na tržbách ve zpracovatelském prům. 3. Q 2018	Podíl na tržbách ve zpracovatelském prům. 3. Q 2019	Rozdíl 3. Q 2019 – 3. Q 2018
Zpracovatelský průmysl celkem	4,4	100,0	100,0	0,0
HIGH-TECH	-5,6	10,8	9,8	-1,0
MEDIUM HIGH-TECH	8,9	49,4	51,5	2,1
MEDIUM LOW-TECH	0,6	26,0	25,1	-0,9
LOW-TECH	3,3	13,8	13,7	-0,1

Pramen: data ČSÚ, tabulka MPO

Poznámka: Tabulka je zpracována podle metodiky Eurostatu. Vlivem zaokrouhlování může docházet na desetinných místech k nepřesnostem.

⁵ V následujícím textu až do konce kapitoly jsou využity údaje za organizace s 50 a více zaměstnanci.

⁶ Die údajů AUTOSAPu společnosti TATRA Trucks a.s. a AVIA Motors s.r.o. (výroba nákladních automobilů) výrobní data nezveřejňují.

v listopadu klesl na hodnotu 43,5, která signalizuje pokles aktivity v dalších třech měsících. Především vlivem slabší poptávky ze zahraničí zůstane průmyslová produkce v ČR i nadále pod tlakem. **Hlavními bariérami růstu v průmyslu** jsou nedostatečná zahraniční poptávka, nedostatek kvalifikovaných pracovníků a růst cen vstupů (zejména energie, materiál a suroviny taktéž, ale v menší míře). **Očekávaný vývoj zakázek⁷ v následujících šesti měsících je meziročně horší.** Do kategorie „snížení“ spadá 18,7 % firem (tzn. 81,3 % očekává zlepšení, či žádnou změnu), zatímco loni v tuto dobu do této kategorie spadalo jen 7,3 % firem. **Naopak k meziročnímu zlepšení došlo v oblasti očekávaných investic.** Jen necelých sedm procent firem v dalších 12 měsících očekává pokles investic, zatímco vloni to bylo 15,7 %.

Dalšími limitujícími faktory pro pokračující růst firem jsou očekávaný nárůst mezd (pokud bude nad úroveň růstu produktivity práce). Rizik pro vývoj průmyslu v roce 2020 je hned několik, kromě pokračování protekcionistických opatření a konečné podoby brexitu je také důležité, jak se bude vyvíjet čínský automobilový trh, jelikož ten již téměř rok a půl klesá. To dopadá na německý automobilový průmysl, který klesá posledních 5 čtvrtletí v řadě a ve 3. Q 2019 vykázal meziroční pokles o 8,0 %. Jelikož jsou tuzemské firmy vůči německému automobilovému trhu v mnoha případech v roli subdodavatelů je překvapivé, že čínský/německý pokles v automobilovém průmyslu se na tuzemském průmyslu projevuje relativně mírně.

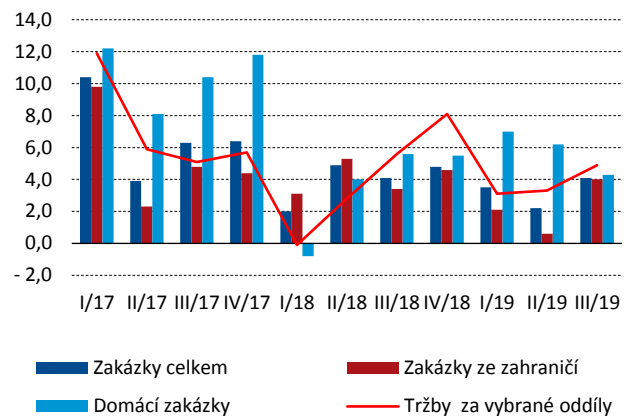
7.3 Průmysl v EU

Průmyslová produkce v Evropské unii ve 3. čtvrtletí 2019 klesla⁸, meziročně v průměru o 1,6 % a v eurozóně poklesla o 2,2 %. EU i eurozóna vykázaly pokles druhé čtvrtletí v řadě a zároveň třetí z posledních čtyř čtvrtletí. Výsledky průmyslu v zemích eurozóny i EU byly determinovány vývojem v průmyslově významných zemích. V Německu, které klesá již páté čtvrtletí v řadě, průmyslová produkce meziročně klesla o 5,3 %, v Itálii o 1,5 %, ve Spojeném království o 1,3 % a ve Francii o 0,3 %. **Obdobných výsledků dosáhl samotný zpracovatelský průmysl,** jehož produkce byla meziročně v EU nižší v průměru o 1,5 %, v eurozóně pak o 2,2 %.

Průmysl (jako celek) v ČR vykazuje od druhé poloviny roku 2013 výrazně lepší výsledky (s výjimkou 4. Q 2015) v porovnání se zeměmi eurozóny a v tomto trendu pokračoval i ve 3. čtvrtletí 2019 (poklesl méně). Dlouhodobě ČR vykazovala vyšší tempa růstu než Německo, což platilo po celý rok 2018 (vyjma 2. čtvrtletí) a platí to i ve 3. Q 2019. Souhrnně lze říci, že pozorujeme pokles (již několik čtvrtletí) průmyslové produkce u řady obchodních partnerů tuzemských firem a jelikož ČR je exportně orientovaná ekonomika, tak to na ní má (a nadále bude mít) negativní dopad.

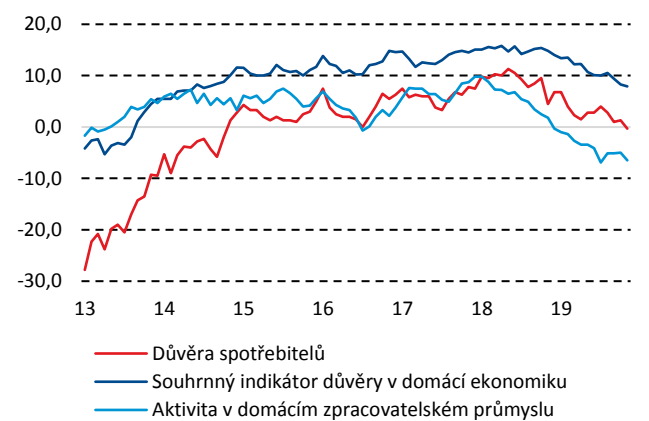
Vývoj zakázek a tržeb za vybrané oddíly CZ-NACE zpracovatelského průmyslu

(CZ-NACE 13, 14, 17, 20, 21, 24-30, meziroční změna v %)

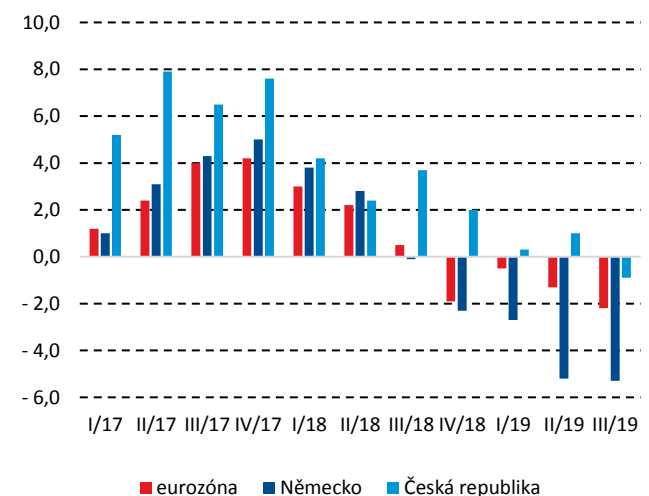
Pramen: data ČSÚ, propočty a graf MPO

Vývoj předstihových indikátorů

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Vývoj průmyslové produkce v eurozóně, v Německu a v ČR (kalendářně očištěné údaje, meziroční změna v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

⁷ Očekávaný vývoj zakázek a investic vychází z výsledků šetření Svazu průmyslu a dopravy ČR a ČNB za 3. čtvrtletí 2019 a 2018.

⁸ Kalendářně očištěná data Eurostatu.

BOX II: V ČR se nejvíce daří inovacím ve zdravotnictví a dopravě

Východiskem každé strategie by měla být analýza silných a slabých stránek inovačního procesu v dané zemi. Jedním z možných indikátorů inovačního procesu je patentní statistika, která se zaměřuje na popis trendů v aplikovaném výzkumu. Z pohledu jednotlivých klíčových technologií je Česká republika silná především v nanotechnologiích, naopak zaostává v mikro/nano elektronice. Z jednotlivých patentních sekcí členěných podle Mezinárodní klasifikace patentů (IPC), které ukazují vývoj všech patentů v ekonomice, se nám daří hlavně v medicíně a dopravě. Naopak nižší růst patentů je patrný v oblastech fyzika a elektrotechnika, kde vznikají objevy např. v umělé inteligenci, quantum computingu, analýze velkých dat nebo blockchainu.

Patenty podle jednotlivých KETů

Podle posledních dostupných dat z Eurostatu za rok 2015 vznikl v rámci klíčových technologií (KET) v průměru největší podíl patentů na světě v pokročilých výrobních technologiích (4 % na celkovém počtu patentů), dále pak v pokročilých materiálech (3 %) a mikro/nanoelektronice (2,4 %). Naopak nejmenší podíl patentů vznikl v nanotechnologiích (0,4 %), průmyslové biotechnologii (1,4 %) a fotonice (1,9 %). V ČR bylo v roce 2015 nejvíce patentů přihlášeno rovněž v pokročilých výrobních technologiích (5,9 % z celkového počtu patentů v zemi) a pokročilých materiálech (4,6 %). Třetí a čtvrtý největší podíl na celkových ohlášených patentech ČR zaznamenala ve fotonice (3,2 %) a nanotechnologiích (2,6 %), naopak v mikro a nano-elektronice výrazně zaostáváme (0,8 %).

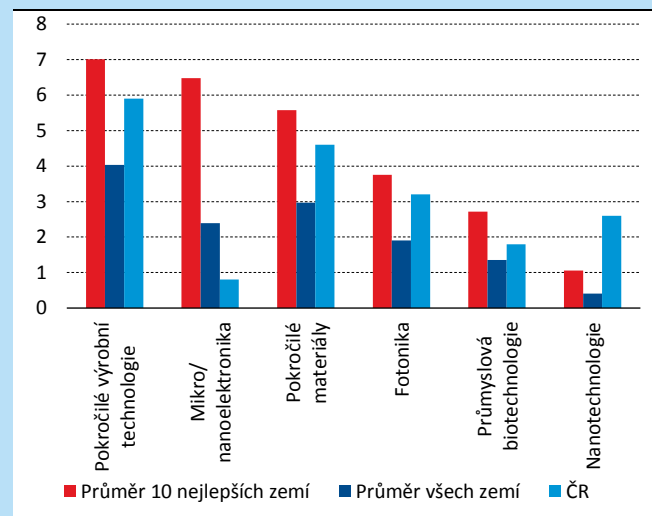
Z mezinárodního srovnání vyplývá, že ČR je v drtivé většině klíčových technologií v první světové dvacítkě zemí. Největší podíl národních patentů na celkovém počtu patentů v každém KETu dosahuje vždy šest stejných zemí: Čína, USA, Japonsko, Jižní Korea, Německo a Francie. Souhrn patentů v těchto zemích ve většině KETů na celkovém počtu patentů v těchto KETech se pohybuje mezi 70 – 80 %, pouze v nanotechnologiích je to pouze 50 %.

Právě v nanotechnologiích naopak vyniká ČR, která se podílí téměř 3 % na celkovém počtu patentů v tomto KETu, což je sedmý největší podíl na světě. Dobře si stojí i v pokročilých výrobních technologiích, pokročilých materiálech a fotonice. Naopak výrazněji zaostáváme v patentech z oblasti ICT. Jestliže vztáhneme podíl patentů v jednotlivých KETech a dané zemi k průměrnému počtu patentů v daném KETu ze všech zemí, pozice ČR v oblasti nanotechnologií se ještě vylepšila. **Souhrnně lze říci, že ČR se specializuje na nanotechnologie, které ve světovém kontextu již nejsou tak klíčové, zatímco v mikro a nano-elektronice spíše ztrácí.** V oblastech Pokročilé výrobní technologie a Pokročilé materiály však ČR drží krok se zbytkem světa.

Patenty podle IPC klasifikace

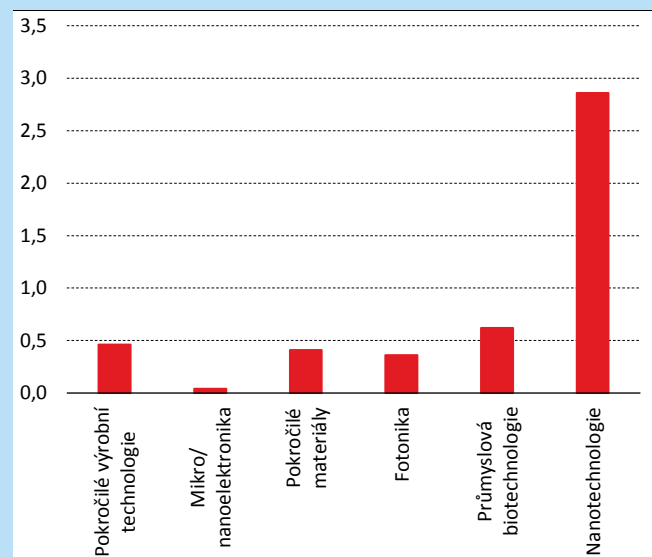
Alternativní analýzu lze provést přes patentní sekce členěné podle IPC⁹. Výhodou je širší záběr, který nám umožní postihnout inovační proces v celé ekonomice. Místo statických dat o počtu patentů v roce 2015 použijeme průměrný vážený

Hlavní technologické trendy ve světě a ČR
(průměrný podíl patentů v KETech na celkovém počtu patentů, %, 2015)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

ČR se specializuje především v nanotechnologiích
(podíl na celkovém počtu patentů v daném KETu, %, 2015)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

⁹ Blíže viz Úřad průmyslového vlastnictví: „Mezinárodní patentové třídění“, Svazek 5, Návod k MPT, 2011. https://upv.cz/dms/pdf_dokumenty/vynalezky/MPT_2011_Navod.pdf

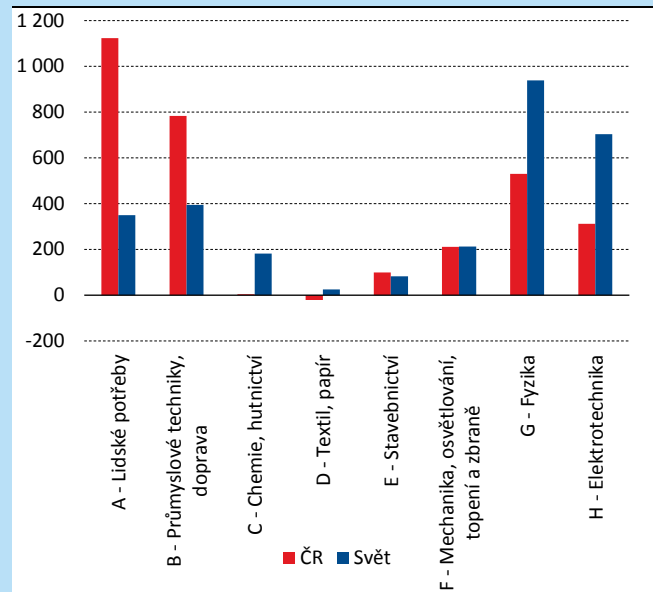
růst patentů ze statistiky OECD¹⁰ mezi dvěma pětiletými cykly.

Celosvětově největší nárůst patentů ve sledovaném období nastal v oblasti fyzika a elektrotechnika, dále pak průmyslové techniky, doprava a lidské potřeby. Naopak nejmenší nárůst patentů byl pozorován v oblasti textil, papír, dále pak v oblasti stavebnictví, chemie, hutnictví a mechanika, osvětlování, topení a zbraně. Téměř obdobné rozložení patentní aktivity bylo patrné rovněž v Číně a Spojených státech. V Japonsku a EU28 největší nárůst patentů byl v oblasti průmyslové techniky, dále následovala fyzika.

Česká republika mírně vybočuje z trendů pozorovaných ve světě. Největší vážený nárůst patentů nastal v oblasti lidské potřeby (více než 11násobný růst mezi obdobím 2016-12 a 2011-07) a průmyslové techniky, doprava. Teprve poté následují ve světě dominantní oblasti fyzika a elektrotechnika. Oblasti s nejslabším nárůstem patentů jsou totožné jako v ostatních zemích. Z detailní statistiky sekce lidské potřeby vyplývá, že největší nárůst zaznamenaly patenty v oblasti zařízení pro pomoc pacientům nebo zdravotně postiženým osobám při pohybu (transportní židle) či zařízení a metody speciálně upravené pro uvedení farmaceutických výrobků do konkrétních fyzikálních nebo aplikačních forem. Téměř dvojnásobný růst zaznamenaly i patenty v oblasti práce s půdou v zemědělství a lesním hospodářství. V rámci sekce průmyslové techniky, doprava byl největší růst patentů patrný v oblasti vozidel upravených pro přepravu nákladů, kontejnerů pro skladování nebo přepravu výrobků nebo materiálu nebo strojů a zařízení používaných v automobilovém průmyslu.

Na základě analýzy patentních sekcí ČR ve sledovaném období zaznamenaly dynamický růst patenty v oblasti medicíny a dopravy. Z vybraných zemí/regionů vyššího tempa absolutního růstu patentů dosáhla pouze Čína a Japonsko u průmyslové techniky. Vývoj v USA, Japonsku v oblasti medicíny zaostal na ČR. **Naopak průměrný počet patentů v oblasti fyziky, která se celosvětově těší největšímu zájmu inovátorů, v ČR rostl podprůměrně.** Chabou útechou může být skutečnost, že nárůst v této oblasti je vyšší než průměrné tempo růstu v celé EU.

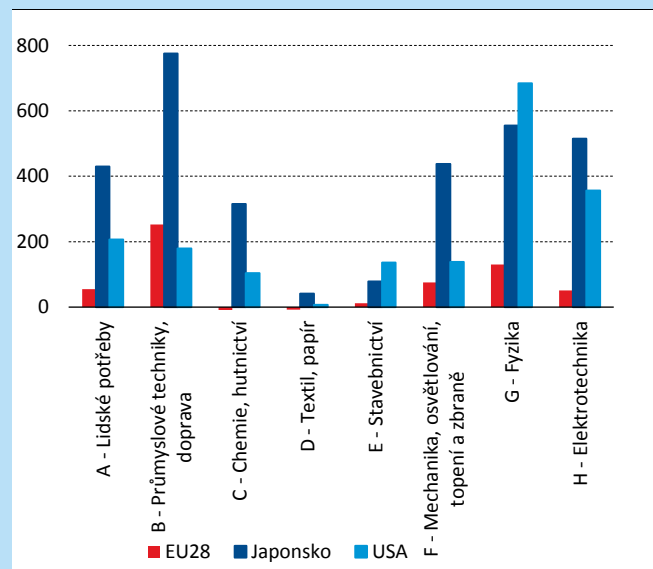
ČR vybočuje z trendů pozorovaných ve světě (podílem vážený růst patentů v sekcích A – H, %)*

Pramen: data OECD, graf MPO

Pozn.: *Pro názornější přehled dominantních patentních oblastí v dané zemi jsme dali jednotlivé země/regiony do jednoho grafu. Nicméně odlišné váhy konstruované pro každou zemi zvlášť snižují vzájemnou porovnatelnost samotných hodnot mezi zeměmi/regiony.

EU a Japonsko patentují zejména v průmyslové technice a dopravě, USA ve fyzice (podílem vážený růst patentů v sekcích A – H, %)*

Pramen: data OECD, graf MPO

Pozn.: *Pro názornější přehled dominantních patentních oblastí v dané zemi jsme dali jednotlivé země/regiony do jednoho grafu. Nicméně odlišné váhy konstruované pro každou zemi zvlášť snižují vzájemnou porovnatelnost samotných hodnot mezi zeměmi/regiony.

¹⁰ Intenzita technologických změn, resp. hlavní technologické trendy, je počítána jako průměrné tempo růstu jednotlivých patentních tříd vážené podílem průměru u jednotlivých patentních tříd vůči celkovému počtu patentů v dané zemi ve sledovaném období. Dle této proměnné se dají najít relevantní (mající vyšší počet patentů) a nejrychleji rostoucí patentní třídy mezi obdobími 2012-2016 a 2007-2011. Výpočet je proveden pro Čínu, Spojené státy, Japonsko, ČR, EU28 a celý svět. Výběr pětiletých průměrů má za cíl eliminovat extrémní roky, kdy se patentovalo málo/hodně.

8 Stavebnictví

Stavební produkce ve 3. čtvrtletí 2019 vykázala mírný pokles. Pozemní stavitelství pokleslo a stáhlo s sebou do záporných čísel stavebnictví jako celek. Inženýrské stavitelství rostlo. Hlavními bariérami růstu ve stavebnictví jsou nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců a nedostatečná poptávka. Stavebnictví v posledních třech měsících (včetně října) klesá a lze očekávat, že stejně tomu bude i v závěru roku. Pokles vykázal i index důvěry ve stavebnictví, nicméně je stále v kladných číslech.

8.1 Vývoj stavební produkce

Stavební produkce ve 3. čtvrtletí 2019 vykázala meziroční (kalendářně očištěný) **pokles o 0,1 %**.¹¹ Nové stavební zakázky se vyvíjely nejednoznačně, hodnota rostla a počet klesal, to znamená, že roste průměrná cena zakázky, jinými slovy méně lidí objednáva při vyšší průměrné ceně. To může být (částečně) způsobeno situací na trhu s bydlením, kdy si jej může dovolit stále menší počet lidí a ti co na něj dosáhnou, platí stále více.

Produkce pozemního stavitelství ve 3. čtvrtletí klesla v průměru meziročně o 0,9 %, důvodem mimo jiné byla vysoká srovnávací základna (růst ve 3. Q 2018 byl 10,7 %). **Produkce inženýrského stavitelství**, která je převážně závislá na financování z veřejných zdrojů, **meziročně rostla o 1,9 %** (růst ve 3. Q 2018 byl 16,8 %).

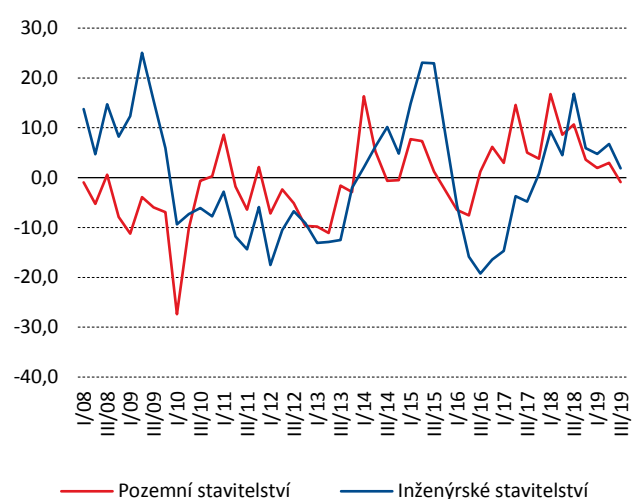
Ve stavebních podnicích **rostl počet zaměstnanců nepatrně**. Zaměstnanost (průměrný evidenční počet zaměstnanců) v roce 2018 rostla o 0,6 % a ve 3. Q 2019 o dalších 0,3 % (posledních 9 čtvrtletí byl růst v intervalu 0 – 1 %). **Průměrná hrubá nominální mzda** zaměstnanců ve stavebnictví se ve 3. Q 2019 **meziročně zvýšila o 5,1 %** na 29 479 Kč.

V důsledku vyššího růstu stavební produkce¹² než růstu zaměstnanosti vzrostla produktivita práce o 1,0 %. **Růst reálných mezd** činil 2,2 % a předčil tak **produktivitu práce**, což zapříčinilo, že reálné jednotkové mzdové náklady vzrostly.

8.2 Stavební povolení a stavební zakázky

Počet vydaných stavebních povolení ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně rostl. Stavební úřady vydaly celkem 22 459 stavebních povolení, což představuje meziroční růst o 8,3 %. Tahounem růstu byla nová výstavba (+13,3 %). Stavební povolení pro výstavbu bytových budov rostla jen mírně (o 2,0 %), zatímco u nebytových rostla rychleji (o 4,9 %). **Orientační hodnota povolených staveb** během 3. čtvrtletí 2019

Pozemní a inženýrské stavitelství
(kalendářně očištěná data, meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Mzdy, produktivita práce a jednotkové mzdové náklady
(firmy s 50 a více zaměstnanci, meziroční změna v %)

	2018			2019	
	2. Q	3. Q	celý rok	2. Q	3. Q
Prům. hr. měs. nomin. mzda na fyz. os.	6,8	8,2	7,4	6,2	5,1
Prům. hr. měs. reálná mzda na fyz. os.	4,4	5,7	5,1	3,3	2,2
Produktivita práce (ve s. c.)	7,0	12,0	8,6	3,3	1,0
Nominál jedn. mzdové náklady	-0,3	-3,4	-1,1	2,8	4,0
Reálné jedn. mzdové náklady	-2,4	-5,7	-3,1	0,0	1,1

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

¹¹ Meziroční růst neočištěné produkce byl 1,3 %.

¹² Při výpočtech byl použit neočištěný index stavební produkce.

činila 100,0 mld. Kč, což znamenalo růst o 9,9 %. Ten byl způsoben zejména růstem ceny dokončených staveb.

Z jednotlivých krajů se na celkovém počtu vydaných stavebních povolení (v kumulaci za 3. čtvrtletí 2019) nejvíce podílel Středočeský kraj s 4 826 povoleními (podíl 21,5 %), Jihomoravský kraj s 2 425 (10,8 %) a Moravskoslezský s 2 034 (9,1 %). Nejvyšší orientační hodnotu stavebních povolení a podíl na celku vykázala Praha (14,3 mld. Kč, 14,3 %), následovaná Středočeským krajem (10,9 mld. Kč, 10,9 %) a Jihomoravským krajem (9,5 mld. Kč, 9,5 %). V kategorii bytových staveb nejvyšší orientační hodnoty vykázala Praha (7,9 mld., 22,8 % mld. Kč), následovaná Středočeským krajem (5,9 mld. Kč, 17,1 %) a Jihomoravským krajem (4,1 mld. Kč, 11,7 %).

Pro budoucí vývoj celého odvětví stavebnictví jsou důležitým ukazatelem stavební zakázka, které naznačují nejen, jak se bude vyvíjet poptávka po stavebních pracích, ale především na ni navazující produkce v nadcházejících měsících. **Počet (nových) uzavřených zakázek v tuzemsku, přijatých během 3. čtvrtletí 2019 (stavebními podniky s 50 a více zaměstnanci), se meziročně snížil o 5,8 % na 15 907.** Stavební podniky uzavřely v tuzemsku nové zakázky v hodnotě 63,6 mld. Kč, které byly meziročně vyšší o 17,1 %. **Hodnota stavebních zakázek v inženýrském stavitelství rostla značně (o 33,8 %), zatímco v pozemním stavitelství se zvýšila jen nepatrně (meziročně o 0,1 %).** Podniky odvětví pozemního stavitelství uzavřely ve 3. čtvrtletí 2019 zakázky v hodnotě 27,1 mld. Kč a podniky inženýrského stavitelství za 36,5 mld. Kč.

8.3 Bytová výstavba

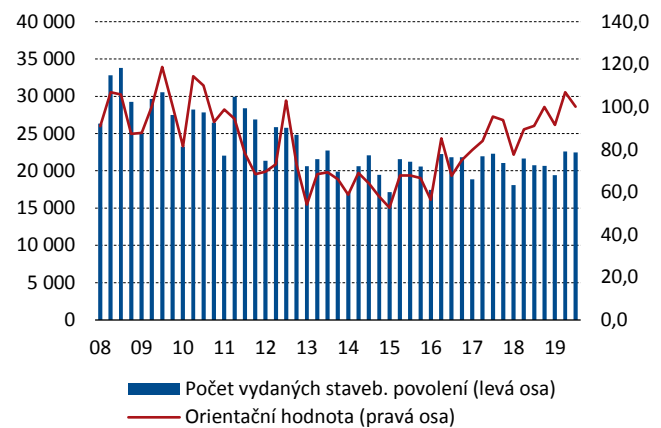
Ve 3. čtvrtletí 2019 **stavební podniky zahájily výstavbu 10 036 bytů, což znamenalo meziroční růst o 22,6 %.** Ve stejném období roku 2018 byla zahájena výstavba 8 186 bytů, nicméně v předkrizových letech, do roku 2008, se jejich počty pohybovaly okolo 11 tisíc. Letošní růst byl tažen zejména růstem výstavby v bytových domech o 126,7 %, ale výstavba v rodinných domech prakticky stagnovala (+0,1%).

Výstavba zahájená v jednotlivých krajích odráží různou dynamiku rozvoje jednotlivých regionů, odlišnou strukturu bytového fondu i obyvatelstva. **Ve 3. čtvrtletí 2019 se v devíti krajích zvýšil počet zahájených bytů a v pěti snížil.** Nejvyšší počet v absolutních číslech zaznamenala Praha (2 435 bytů s meziročním růstem o 173,3 %), další kraje až s velkým odstupem: Středočeský (1587, +13,0 %) a Jihomoravský kraj (1158, -1,8 %).

Ve 3. čtvrtletí bylo dokončeno celkem 9 317 bytů, což znamenalo meziroční růst o 11,3 %. Počet bytů v bytových domech vzrostl o 30,2 % na 3 554 bytů a počet bytů dokončených v rodinných domech taktéž vzrostl, meziročně o 4,2 % (na 4 740). Stavebnictví jako celek prakticky stagnovalo, zatímco zahájená i dokončená bytová výstavba zatelně rostla.

Vývoj úrokových sazeb u hypotečních úvěrů ve 3. čtvrtletí pokračoval v poklesu započatém již v únoru 2019. Podle

Počet vydaných stavebních povolení a orientační hodnota povolených staveb (orientační hodnota je v mld. Kč)

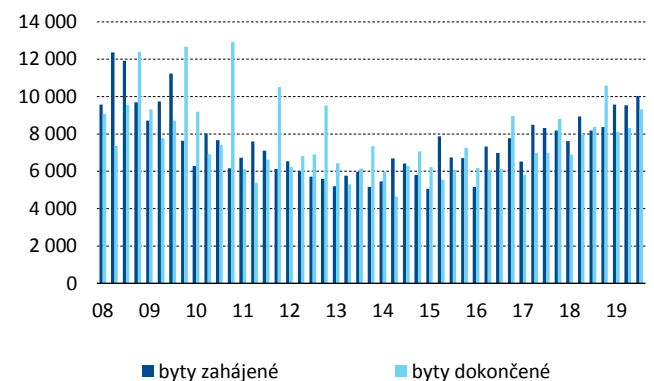
Pramen: ČSÚ, graf MPO

Vývoj stavebních zakázek u podniků s 50 a více zaměstnanci (meziroční změna v %)

	2018			2019	
	2. Q	3. Q	celý rok	2. Q	3. Q
Nové zakázky v tuzemsku (počet)	10,4	2,2	4,4	-9,7	-5,8
Nové zakázky v tuzemsku (hodnota)	32,8	5,3	16,4	-9,9	17,1
v tom: pozemní stavit. (hodnota)	29,0	9,2	17,1	-8,1	0,1
inženýrské stavit. (hodnota)	35,9	1,7	15,7	-11,3	33,8
Stav ke konci období (počet)	3,8	4,4	7,0	-1,3	-2,4
Stav ke konci období (hodnota)	21,3	16,9	15,0	7,1	11,1
v tom: tuzemsko (hodnota)	27,5	22,1	19,0	10,7	15,5
v tuzemsku: veřejné (hodnota)	37,2	33,1	24,6	16,3	16,9
v tuzemsku: soukromé (hodnota)	14,5	6,4	11,2	1,8	13,1
zahraničí (hodnota)	-16,9	-17,0	-13,3	-27,6	-31,9

Pramen: ČSÚ, tabulka MPO

Bytová výstavba (počet bytů)

Pramen: ČSÚ, graf MPO

údajů Hypoindexu Fincentra průměrná úroková míra z hypoték rostla od počátku roku 2017 až do ledna 2019, kdy dosáhla 3,0 % (to souviselo s růstem 2T repo sazby ČNB a se zpříšňováním obezřetnostních limitů v oblasti poskytování hypotečních úvěrů). Poté nastal pozvolný pokles, který pokračuje i ke konci roku 2019. Průměr za 3. čtvrtletí 2019 byl 2,6 % (průměr ve 2. Q 2019 byl 2,8 %) a v říjnu průměrná úroková sazba u hypotečních úvěrů již byla 2,36 %.

Rostla průměrná výše hypotéky, a to na 2,34 mil. Kč, což znamenalo meziroční 4,7% růst. **Za 3. čtvrtletí bylo uzavřeno 19 127 nových hypotečních smluv**, což je **meziročně o 22,4 % smluv méně. Poklesly i objemy**, které dosáhly 44,7 mld. Kč a byly meziročně nižší o 18,6 %.

8.4 Výhled stavební produkce

Po velmi silném roku 2018 a pozvolnější 1. polovině roku 2019 stavebnictví vykázalo ve 3. Q mírný meziroční pokles, a sice o 0,1 %. Pozitivním faktem, jenž dává důvod k optimističtějšímu očekáváním je, že stavební firmy mají zakázky přibližně na 10 měsíců dopředu (přibližně pro 29 % firem je to delší doba než loni, pro zhruba 52 % obdobná a pro zbylých cca 19 % kratší). Naopak vliv nových zakázek je nejednoznačný (hodnota rostla a počet klesal). **V roce 2020 očekáváme meziroční pomalejší růst stavební produkce než v roce 2019.** Index důvěry ve stavebnictví, který se do července 2019 držel v kladných číslech, v posledních měsících osciluje v intervalu od -1,0 do 1,5. V listopadu index klesl na 1,0 z říjnových 1,5. Největším limitem vyššího růstu je platná legislativa, nízká připravenost veřejných zakázek a nedostatek pracovníků. Určitou nejistotu vývoje pro tuzemské stavebnictví pro rok 2020 bude, kolik veřejných staveb se stihne zahájit a taktéž objem dotací z EU, které se podaří v průběhu roku (začít) čerpat.

8.5 Stavebnictví v EU

V EU produkce ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostla o 1,6 % a v eurozóně o 0,9 %. Produkce pozemního stavitelství v EU byla za 3. čtvrtletí meziroční vyšší o 1,3 % a v eurozóně o 0,7 %. V inženýrském stavitelství byl vývoj následující: EU vykázala meziroční růst o 2,5 % a Eurozóna vykázala růst o 1,6 %. V rámci významných evropských ekonomik byl vývoj následující: stavební produkce v Německu meziročně rostla o 1,8 %, ve Spojeném království o 1,4 % v Itálii o 1,0 %, naopak ve Francii nastal pokles (o 1,7 %).

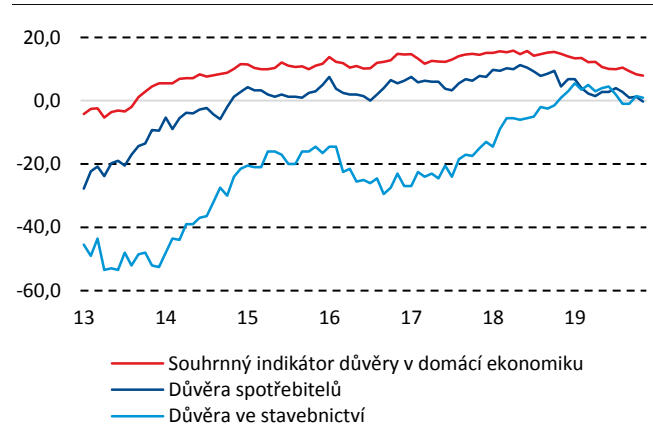
Stavebnictví v ČR kleslo (o 0,1 %) a vyvíjelo se jako deváté¹³ nejpomalejší v rámci EU, tzn. vývoj ČR byl podprůměrný. I přes řadu limitujících faktorů (vyčerpaný trh práce, vysoké ceny nemovitostí, velmi vysoká srovnávací základna, pomalý proces získávání stavebního povolení, vysoký růst mezd, který není opřen o růst produktivity) tento výsledek nelze považovat za úspěch tuzemského stavebnictví.

Orientační hodnota povolených staveb (meziroční změna v %)

	2018			2019	
	2. Q	3. Q	celý rok	2. Q	3. Q
Orientační hodnota povolených staveb (celkem)	6,6	-4,5	1,5	19,5	9,9
v tom: nová výstavba	25,3	8,4	6,4	15,1	7,2
změna dokončených staveb	-16,2	-20,9	-6,3	27,4	14,4
z celku: bytové budovy	-2,9	-2,4	-0,1	17,3	29,3
nebytové budovy	1,8	-7,5	-5,7	17,7	13,2

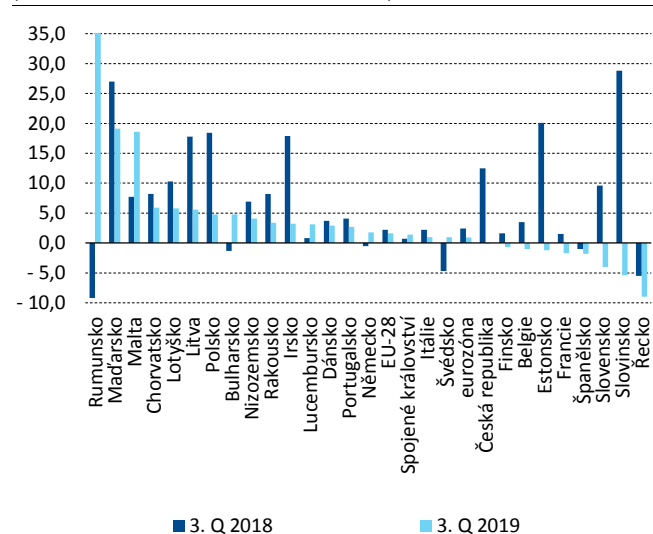
Pramen: ČSÚ, tabulka MPO

Vývoj předstihových indikátorů

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Stavební produkce v mezinárodním srovnání ve 3. Q 2019 (meziroční změna v %, kalendářně očištěno)

Pramen: Eurostat, graf MPO

¹³ V době psaní této kapitoly nebyla dostupná data za Kypr.

9 Zahraniční obchod se zbožím

Vývoj zahraničního obchodu ve 3. čtvrtletí 2019 korespondoval s dobrým vývojem tuzemské ekonomiky. Zatímco tempo růstu vývozu zůstalo prakticky stabilní, růst dovozů zpomalil. Výsledkem tohoto vývoje byl vyšší přebytek obchodní bilance. Příznivý vývoj ZO pokračoval i přesto, že podmínky v evropském zpracovatelském průmyslu se zhoršily a ve světě nadále trvaly nejistoty v mezinárodním obchodě.

9.1 Souhrnné výsledky

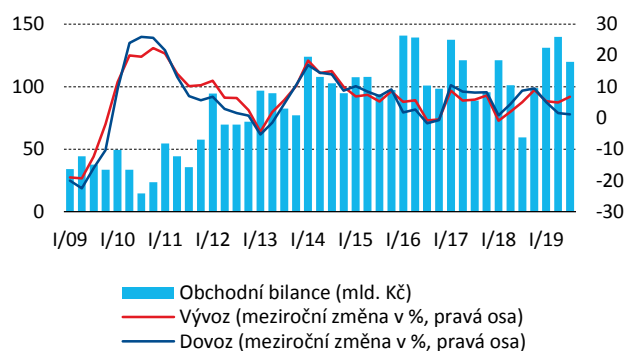
Zahraniční obchod se zbožím¹⁴ ve 3. čtvrtletí 2019 pokračoval v růstu. Hodnota vyvezeného a dovezeného zboží byla vyšší o 41,7 mld. Kč¹⁵ a stoupla na 1 753,7 mld. Kč. Tempa růstu vývozu a dovozu meziročně zvolnila. Vývoz stoupl o 4,7 % na 893,7 mld. Kč a dovoz o 0,2 % na 860,0 mld. Kč. Vyšší tempo růstu vývozu než dovozu se kladně promítlo do obchodní bilance, která vykazala přebytek 33,8 mld. Kč, který byl meziročně vyšší o 38,0 mld. Kč. Vysokému přebytku zahraničního obchodu napomohla nižší dovozní aktivita a pomalejší růst investic, na straně vývozu pak oslabení české koruny a stále solidní zahraniční poptávka po českém zboží.

Vazba české ekonomiky na obchod se zahraničím, resp. na vývoz, se **projevuje vysokým podílem ZO na hrubém domácím produktu.** Podíl vývozu zboží k HDP (v b. c.) ve 3. čtvrtletí 2019 klesl na 63,1 % z 65,8 % ve 3. čtvrtletí 2018. Export služeb se snížil na 12,3 % z 12,5 %, stejně tak i podíl celkového vývozu vůči HDP, a to ze 78,3 % na 75,5 %.

Podle údajů přeshraniční statistiky¹⁶ ve 3. čtvrtletí 2019 vzrostl obrat zahraničního obchodu meziročně o 82,7 mld. Kč na 2 114,0 mld. Kč. Obchodní bilance skončila přebytkem ve výši 119,9 mld. Kč, který byl vlivem rychlejšího růstu vývozu než dovozu meziročně vyšší o 60,4 mld. Kč. Vývoz se meziročně zvýšil o 6,8 %, dovoz jen o 1,1 %.

Česká koruna k euru v průměru za 3. čtvrtletí 2019 oslabilo meziročně o 0,1 % a vůči dolaru o 4,7 %. Vývozní ceny zpomalily svůj meziroční růst na 0,3 % ve 3. čtvrtletí 2019 z 1,7 % ve 2. čtvrtletí. Naopak dovozní ceny ve 3. čtvrtletí klesly o 1,2 %, zatímco v předešlém čtvrtletí stouply o 1,5 %. Směnné relace se vlivem růstu vývozních cen udržely v kladném pásmu a vykazaly hodnotu 101,5 % (ve 3. čtvrtletí 2018 byly

Zahraniční obchod České republiky
(přeshraniční pojetí, mld. Kč, meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Meziroční změna vývozu, dovozu a salda obchodní bilance
(přeshraniční pojetí, mld. Kč, meziroční změna v %)

	2018 3 Q	červenec	2019 srpen	září	3 Q
Vývoz (meziroční změna v %)	5,0	11,5	-0,1	9,1	6,8
Dovoz (meziroční změna v %)	8,7	4,6	-5,9	4,8	1,1
Saldo (v mld. Kč)	59,5	33,3	31,4	55,2	119,9
Meziroční změna salda (v mld. Kč)	-29,2	23,3	19,3	17,7	60,4

Pramen: data ČSÚ, tabulka MPO

¹⁴ Údaje podle metodiky národního pojetí, které vycházejí ze změny vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty.

¹⁵ V analýze jsou obsaženy údaje podle stavu k 6. 11. 2019 včetně dopočtů, které budou v průběhu roku zpřesňovány.

¹⁶ Vzhledem k tomu, že podrobnější údaje jsou k dispozici pouze za přeshraniční statistiku zahraničního obchodu, a také z důvodu kontinuity s předchozími analýzami, jsou dále uvedeny pouze výsledky podle přeshraniční statistiky. Statistika přeshraniční vykazuje podobné tendence, ale výrazně rozdílné objemy a příznivější výsledky, protože sleduje fyzický pohyb zboží přes hranice bez ohledu na to, zda dochází k obchodu mezi českými a zahraničními subjekty. Tyto údaje jsou mezinárodně srovnatelné.

v záporném pásmu na hodnotě 99,0 %). S vyloučením kurzového vlivu byly směnné relace také kladné.

9.2 Teritoriální struktura

Růst objemu exportu ve 3. čtvrtletí 2019 přispěl k naplnění jednoho z cílů proexportní politiky ČR, nicméně jeho diverzifikace se podstatně nezměnila. Největší objem českého vývozu a dovozu je tradičně uskutečňován v rámci zemí EU. Do zemí evropské osmadvacítky směřovalo 83,1 % celkového domácího vývozu a uskutečnilo se 62,4 % dovozu. Podíl EU na celkových vývozech a dovozech meziročně mírně oslabil, nicméně celková hodnota vyvezeného a dovezeného zboží se navýšila meziročně o 56,4 mld. Kč. **Obchodní bilance se státy EU zůstala v přebytku ve prospěch ČR** ve výši 306,1 mld. Kč, což je o 52,0 mld. Kč více než ve stejném období roku 2018.

Polici nejsilnějšího zahraničního partnera si tradičně zachovalo Německo a jeho podíl na celkovém vývozu i dovozu ve 3. čtvrtletí se mírně navýšil. Vývoz do Německa byl meziročně vyšší o 5,8 % a dovoz o 4,1 %. Lepší výkon vývozu se odrazil příznivě ve prospěch ČR v obchodní bilanci, která navýšila přebytek meziročně o 10,2 mld. Kč na 111,2 mld. Kč.

Druhé nejvyšší kladné saldo dosahuje dlouhodobě ČR v obchodu se Slovenskem. Jeho přebytek je však oproti Německu třetinový a meziročně stoupl o 9,9 mld. Kč na 42,3 mld. Kč. Vývoz vzrostl o 5,2 % na 85,1 mld. Kč. Dovoz však klesl o 11,8 % na 42,8 mld. Kč. Třetí nejvyšší aktivní saldo vykázal obchod se Spojeným královstvím. Ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostlo o 5,5 mld. Kč na 34,6 mld. Kč. Pořadí prvních pěti zemí s nejvyššími přebytky oproti stejnému období loňského roku zůstalo beze změny, dále následuje Francie a Rakousko.

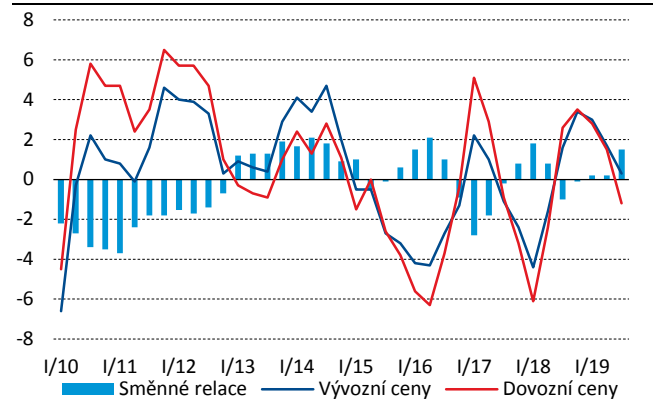
Záporná bilance obchodu se zbožím je typická převážně pro obchod České republiky s asijskými zeměmi. Nejvyšší deficit máme stabilně od roku 2002 s Čínou. Na druhém místě se dlouhodobě drží Korejská republika, kterou následuje Japonsko. Z evropských zemí se v první desítku vyskytuje od roku 2012 pravidelně Polsko, které ve 3. čtvrtletí 2019 vykázalo čtvrtý nejvyšší schodek.

Snahou převážně části českých exportérů a zainteresovaných institucí je snížit vysokou závislost na zemích Evropské unie rozšířením portfolia obchodních partnerů o nová odbytiště. **Ve 3. čtvrtletí 2019 se dařilo rozvíjet obchodní vztahy také s perspektivními trhy mimo EU.** Vývoz do zemí s tranzitivní ekonomikou pokračoval ve strmém růstu. Meziročně akceleroval o 125,9 %, čímž se zároveň navýšil jejich podíl na celkových vývozech. Jedná se o Makedonii, Srbsko, Gruzii, Bosnu a Hercegovinu. Dobrý výkon zaznamenal rovněž vývoz do USA, kam vzrostl dvouciferným tempem, stejně tak do Švýcarska, Dánska, Japonska, Izraele, Jihoafrické republiky či na Ukrajinu.

Vývoz do Ruské federace akceleroval meziročně 17,2% tempem, čímž navýšil podíl této země na celkovém českém vývozu na 2,4 %. Dovozy z Ruska naopak klesly, meziročně o 21,8 %, což vedlo ke snížení deficitu obchodní bilance.

Ceny vývozu, dovozu, směnné relace

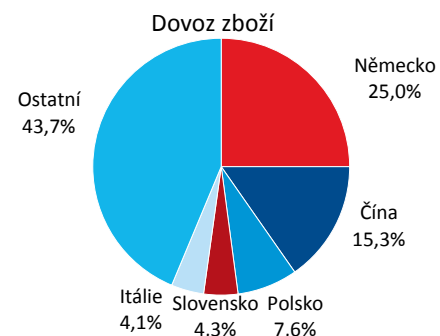
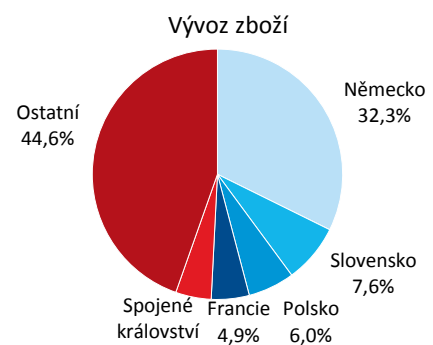
(meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Největší obchodní partneři ČR ve 3. čtvrtletí 2019

(přeshraniční pojetí, podíl z celku v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR

	V Ý V O Z		index
	3.Q 2018	3.Q 2019	
	mld. Kč	mld. Kč	
Celkový zahraniční obchod ČR	1 045,4	1 116,9	106,8
* Státy s vysp. tržní ekonomikou	943,2	1 008,1	106,9
** Státy EU 28	874,4	928,6	106,2
z toho: Německo	340,6	360,5	105,8
Slovensko	80,9	85,1	105,2
** Státy ESVO	18,0	22,0	122,1
** Ostatní státy s vysp. tržní ek.	50,7	57,5	113,3
z toho: USA	22,8	25,3	110,9
* Rozvojové země	42,1	44,7	106,4
* Státy s tranzitivní ekonomikou	7,4	16,8	225,9
* Společenství nezávislých států	36,3	31,2	86,0
z toho: Rusko	22,9	26,8	117,2
* Ostatní */	15,4	15,1	98,1
z toho: Čína	13,6	14,3	104,9
* Nespecifikováno	1,0	0,9	94,0
Zahraniční obchod se zeměmi OECD	916,3	979,0	106,8

Pramen: data ČSÚ, tabulka MPO

Dobře si vedl vývoz zboží do zemí zařazených v exportní strategii ČR¹⁷ mezi prioritní a zájmové země. Export do zájmových zemí vzrostl hodnotově o 15,6 %, tj. o 8,1 mld. Kč, což zajistilo navýšení podílu těchto zemí na celkovém exportu ČR na 5,4 %. Vývoz ve skupině prioritních zemí byl vyšší o 10,2 %, tj. o 9,7 mld. Kč, což vedlo k navýšení podílu těchto zemí na celkovém vývozu oproti stejnému období roku 2018 na 9,4 %.

9.3 Komoditní struktura

Nejvíce obchodovanou skupinou zboží, která přispěla v nejvyšší míře k dobrému výsledku českého zahraničního obchodu, byly stroje a dopravní prostředky. Ve 3. čtvrtletí 2019 vývoz této hlavní skupiny zboží rostl rychleji (meziročně o 9,8 % na 652,1 mld. Kč) než dovoz (o 3,9 % na 474,2 mld. Kč), a tak obchod se stroji a dopravními prostředky vytvořil nejvyšší přebytek obchodní bilance s největším meziročním růstem (o 40,5 mld. na 177,9 mld. Kč).

Ve skupině strojů a dopravních prostředků měla největší podíl na celkových vývozech silniční vozidla. Jejich podíl se navýšil meziročně na 19,9 % při růstu vývozu o 16,6 % na 222,4 mld. Kč. Současně vykázaly absolutně nejvyšší meziroční přírůstek vývozu ve skupině SITC7 ve výši 31,7 mld. Kč. Druhý nejvyšší přírůstek v téže skupině vykázala telekomunikační zařízení (14,5 mld. Kč).

9.4 Výhled zahraničního obchodu

Poslední průzkumy mezi nákupními manažery potvrzují slabší aktivitu v eurozóně. Index nákupních manažerů ve zpracovatelském průmyslu (PMI) v eurozóně v listopadu sice vzrostl na 46,9 bodu, avšak těsně nad šestileté minimum. Již desátý měsíc v řadě se nachází pod hranicí 50 bodů oddělující růst od poklesu aktivity. Recesi ve zpracovatelském průmyslu stvrzuje také index podnikatelského klimatu německého institutu Ifo, který se nachází na hodnotě 95,0 bodu.

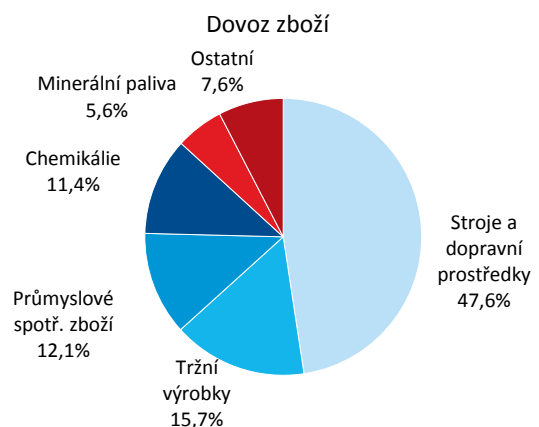
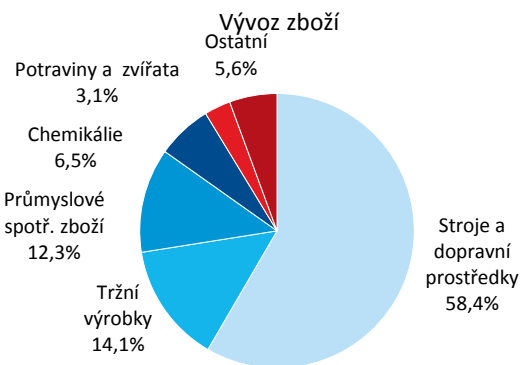
Nejistý vývoj globální ekonomiky i horší výkony nejen automobilového průmyslu, ale i jiných sektorů, si vybírají svoji daň. Zhoršila se domácí i zahraniční poptávka, což pramení z přetrvávajících obtíží v automobilovém průmyslu, zpomalení výroby ve světě a pokračujících obchodních válek. Německá ekonomika se ve třetím čtvrtletí sice těsně vyhnula recesi, nicméně její výkon není uspokojivý. Česká ekonomika vstoupila do fáze zpomalení, které bude s největší pravděpodobností pokračovat. Tento stav může potenciálně ohrozit stávající výkon českého ZO.

Komoditní struktura zahraničního obchodu podle SITC (meziroční změna v mld. Kč, v %)

	Vývoz (podíl v %)	Dovoz (podíl v %)	Saldo 3.Q 2019 (v mld. Kč)	Saldo 3.Q 2018 (v mld. Kč)	Meziroční změna salda
Celkem	100,0	100,0	119,9	59,5	60,4
0	3,1	4,5	-9,9	-8,9	-1,0
1	0,9	0,8	2,1	1,3	0,8
2	2,1	1,9	4,4	3,4	1,0
3	2,0	5,6	-33,8	-43,0	9,2
4	0,2	0,2	0,3	0,6	-0,2
5	6,5	11,4	-40,7	-42,2	1,4
6	14,1	15,7	1,1	-0,1	1,2
7	58,4	47,6	177,9	137,4	40,5
8	12,3	12,1	17,1	11,0	6,1
9	0,4	0,3	1,3	-0,1	1,4

Pramen: data ČSÚ, tabulka MPO

Hlavní komodity podle SITC ve 3. čtvrtletí 2019 (přeshraniční pojetí, podíl z celku v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

¹⁷ Exportní strategie ČR pro období 2012 – 2020 charakterizuje prioritní a zájmové země jako ekonomiky, které skýtají velký potenciál pro zvýšení českého exportu, a trhy, na kterých je již české zboží či služby známé, nebo trhy, kde za konkurencí z jiných zemí ČR zaostává a potřebuje budovat či posílit své pozice. Mezi **prioritní země** se řadí: Brazílie, ČLR, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam. Mezi **zájmové země**: Angola, Argentina, Austrálie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Etiopie, Chile, Ghana, Chorvatsko, Izrael, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada, Kolumbie, Maroko, Moldavsko, Nigérie, Norsko, Peru, Senegal, Singapur, Spojené arabské emiráty, Švýcarsko a Thajsko.

9.5 Zahraniční obchod EU

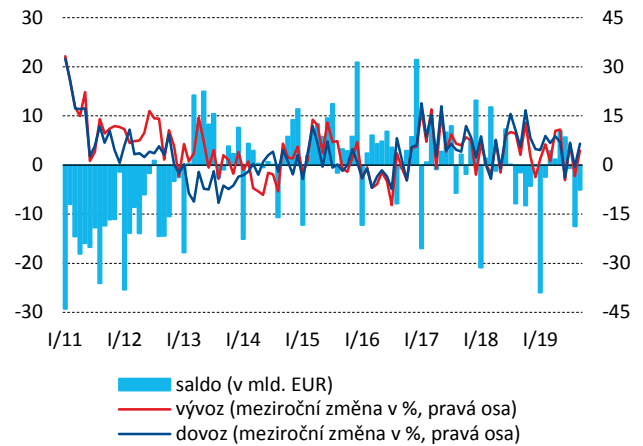
Zahraniční obchod Evropské unie jako celku ve 3. čtvrtletí 2019¹⁸ zvolnil tempa růstu. Vývoz se meziročně zvýšil o 2,5 % na 504,1 mld. EUR, dovoz o 4,2 % na 522,2 mld. EUR. Rychlejší tempo růstu dovozu než vývozu vyústilo v prohloubení schodku obchodní bilance meziročně o 8,9 mld. EUR na 18,1 mld. EUR. Vývoj zahraničního obchodu zemí evropské osmadvacítky ovlivňovala horší výkonnost ekonomiky některých členských zemí, nevyřešený brexit i pokračující spory v mezinárodních obchodních vztazích.

Klíčové postavení v obchodě zemí Evropské unie zaujmají výrobky zpracovatelského průmyslu, především stroje a dopravními prostředky. Obchod s těmito komoditami ve 3. čtvrtletí se na celkovém vývozu podílel 40,2 % a na dovozu 30,5 %. Jejich vývoz meziročně vzrostl o 1,0 % a dovoz o 5,0 %. Obchodní bilance vykazala vysoký přebytek ve výši 43,3 mld. EUR, který byl však vlivem rychlejšího růstu dovozů než vývozu meziročně nižší o 5,6 mld. EUR. Naopak nejvyšší deficit ve výši 65,2 mld. EUR, který se však meziročně snížil o 13,1 mld. EUR, vykazala minerální paliva.

Nejvýznamnější postavení v rámci skupiny zemí evropské osmadvacítky v zahraničně obchodních vztazích má Německo. Stabilně přispívá k vysokému objemu celkového zahraničního obchodu a drží si největší podíl jak na vývozech celého společenství (28,0 %), tak i na dovozech (24,6 %). Na straně vývozu na druhém místě se drží dlouhodobě Spojené království, o třetí se dělí ve sledovaném období Itálie s Francií a za nimi následuje Nizozemsko a Belgie. Česká republika s 1,4% podílem si o jedno místo polepšila a skončila třináctá. Ani z hlediska dovozů nedoznal žebříček zemí také žádných podstatných změn. Druhé místo dlouhodobě obsazuje Nizozemsko, po něm následuje Spojené království, Francie a Itálie. Česká republika s 2,6% podílem obhájila jedenácté místo.

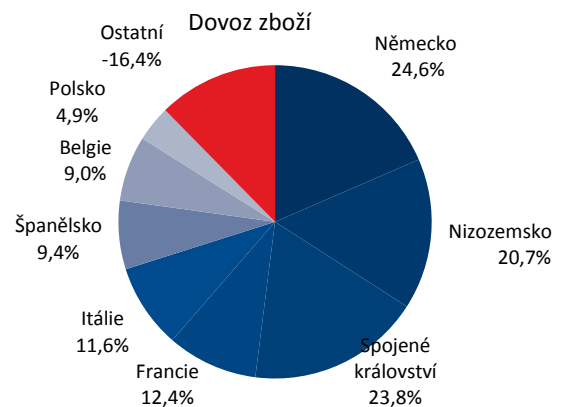
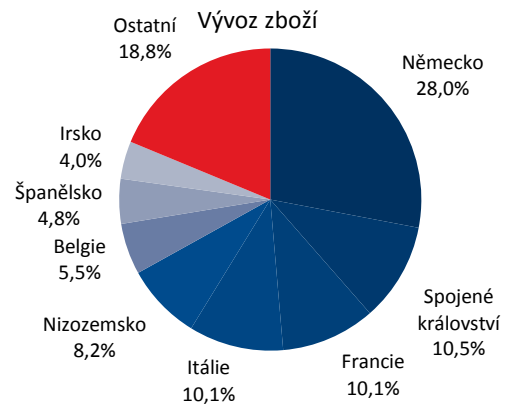
Zahraniční obchod Evropské unie

(mld. EUR, meziroční změna v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

Podíl vybraných zemí na vývozu a dovozu Evropské unie (podíl z celku v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

¹⁸ V analýze jsou obsaženy údaje podle stavu k 15. 11. 2019, které budou v průběhu roku ještě zpřesňovány.

10 Maloobchod

Maloobchodní tržby zrychlily ve 3. čtvrtletí 2019 svůj meziroční růst. Vyšší mzdy a příznivá situace na trhu práce podporovaly důvěru spotřebitelů, která se promítla do jejich chování. Nadále platí, že spotřeba domácností je stabilním zdrojem domácí poptávky a růstu ekonomiky.

10.1 Tuzemský maloobchod

Maloobchodní tržby včetně motoristického segmentu a prodeje pohonných hmot **ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně zrychlily růst na 6,1 % v b. c., resp. 5,3 % ve s. c.** Vývoj maloobchodu ovlivnil vyšší počet pracovních dní, kterých bylo oproti stejnému období předchozího roku o tři více. Jeho růstu nebránila ani vysoká srovnávací základna předchozího roku. Vynikající finanční kondice českých domácností a jejich přetrvávající důvěra v budoucnost se odrazily také ve výdajích na konečnou spotřebu domácností, které posílily meziročně o 2,3 %. Potvrzuje se tak silná vzájemná závislost mezi maloobchodními tržbami a spotřebou domácností.

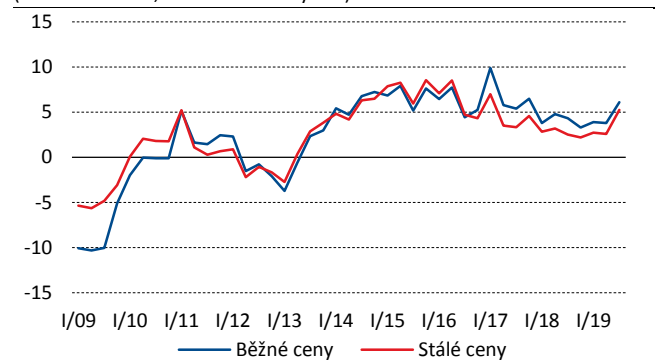
Tržby motoristického segmentu, tj. obchod, opravy a údržba motorových vozidel, byly meziročně reálně vyšší o 3,6 %. Tuzemská poptávka po automobilech se po ročním poklesu, které trvalo od 3. čtvrtletí 2018, opět zvýšila. **Tržby za prodej pohonných hmot** v průměru za 3. čtvrtletí zpomalily růst na 2,6 %. Vývoj tržeb v tomto segmentu ovlivnily především nižší ceny pohonných hmot způsobené hlavně levnější ropou.

Tržby v maloobchodě s potravinami zrychlily růst na 2,4 %, čemuž silně napomohl růst cen potravin. **Tržby za prodej nepotravinářského zboží** se drží dlouhodobě v dobré kondici a zrychlily růst na 9,8 %. Jejich vývoj je odrazem pozitivní nálady mezi spotřebiteli a růstu životní úrovně, s čímž souvisí trend zvyšování výdajů na volnočasové aktivity a nákup zbytečného zboží. Ve sledovaném období se velmi dobře prodávala počítačová a komunikační zařízení, jejichž tržby rostly dvouciferným tempem. Dařilo se také prodeji obuvi, oděvů a koženého zboží, výrobků pro kulturu a rekreaci, výrobků pro domácnost i farmaceutického, kosmetického, zdravotnického a drogistického zboží.

Prodej prostřednictvím internetu nebo zásilkových služeb si dlouhodobě udržuje nejvyšší dynamiku růstu. Sice mírně zpomalil meziroční tempo růstu na 20,7 %, ale prodeje rostly nadprůměrně a z vysokých základů.

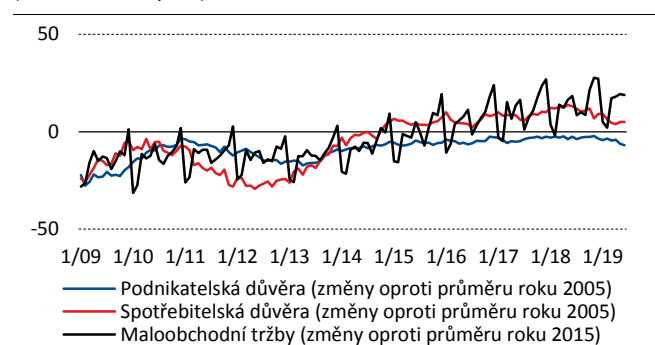
Z posledních dostupných dat vyplývá, že **hrubý disponibilní důchod domácností** ve 2. čtvrtletí 2019 **zpomalil** meziroční růst na 6,3 % a míra úspor stoupla na 11,1 %. Domácnosti

Tržby maloobchodu včetně motoristického segmentu a prodeje pohonných hmot
(CZ-NACE 45+47, meziroční změny v %)

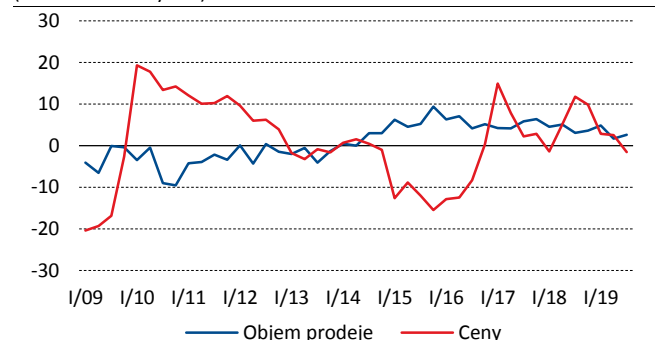
Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Ekonomická důvěra a maloobchodní tržby
(meziroční změny v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Objem prodeje pohonných hmot a jejich ceny
(meziroční změny v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

rostoucí část svých disponibilních příjmů začínají postupně více směřovat i do úspor.

Nejnovější průzkumy mezi spotřebiteli vykazují vysokou důvěru spotřebitelů v ekonomiku. Nezaměstnanost je stále nízká, rostou mzdy i důchody, což podporuje spotřebitelskou poptávku. V ekonomice jsou však již patrné první známky zpomalování, které bude výhledově zpomalovat růst mezd a následně tlumit spotřebitelský sentiment. Růst maloobchodních tržeb tak bude pokračovat i v dalších měsících, ale s mírnější dynamikou. Vyhledky pro tuzemský maloobchod zůstávají nicméně i nadále poměrně dobré.

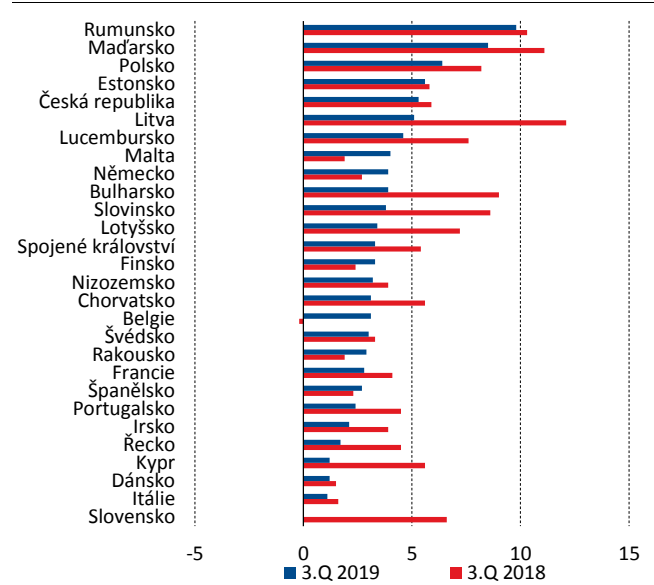
10.2 Maloobchod EU

Obrat maloobchodu v zemích Evropské unie ve 3. čtvrtletí 2019 pokračoval v růstu. Ve srovnání s předchozím rokem však zpomalil na 3,3 % ze 3,9 %. Zvolnil také růst obrátu v eurozóně, a to na 2,9 % ze 3,0 %. Obrat maloobchodu byl meziročně nižší u většiny sledovaných zemí. Nejvyšší růst obrátu dlouhodobě vykazují země, které do EU vstoupily v roce 2004 a později. Česká republika si polepšila a dostala se z desátého místa před rokem na páté místo. Její údaj je odlišný (+5,3 %), než uvádí ve svém šetření Český statistický úřad. Rozdíl je způsoben mimo jiné vlastními dílčími výpočty a dopočty Eurostatu.

Ve výsledcích maloobchodu se začíná pomalu odrážet klesající důvěra spotřebitelů v zemích EU. Z průměrné hodnoty -4,5 bodu před rokem index spotřebitelské důvěry klesl v průměru za 3. čtvrtletí 2019 na -6,4 bodu. Nižší optimismus byl patrný mezi spotřebiteli v eurozóně, jejichž indikátor si pohoršil z -5,1 bodu na -6,7 bodu. Z důvodu silné provázanosti české a německé ekonomiky je pro nás důležitým ukazatelem především německý index, který se od prosince 2018 drží v záporném pásmu. Z průměrné hodnoty +0,4 bodu před rokem se ve 3. čtvrtletí 2019 dostal na -3,1 bodu.

Obrat maloobchodu kromě automobilového průmyslu v EU28

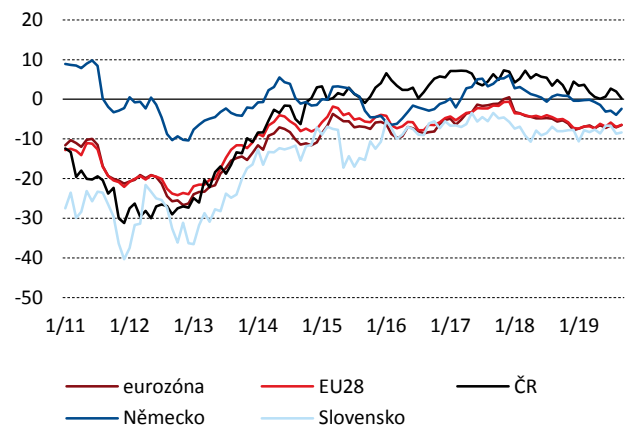
(meziroční změny v %, očištěno od vlivu počtu pracovních dní)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

Index důvěry spotřebitelů v EU28

(meziroční změny v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Makroekonomické ukazatele ČR

Ukazatel	2017					2018					2019		
	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.-4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.-4.Q	1.Q	2.Q	3.Q
HDP^{xx/} (objem v běžných cenách ^{xx/} , změna ve stálých cenách)	1 224,1	1 258,6	1 277,4	1 293,9	5 053,9	1 307,9	1 321,1	1 341,2	1 364,5	5 334,7	1 388,4	1 405,6	1 424,2
	2,9	5,1	5,1	5,1	4,5	4,2	2,4	2,5	2,7	2,9	2,7	2,7	2,5
Spotřeba domácností	576,6	586,8	595,2	605,2	2 363,4	611,8	621,0	629,5	634,6	2 496,9	646,0	657,9	662,9
	3,6	4,8	4,6	4,4	4,4	4,3	3,4	3,1	2,5	3,3	2,7	2,9	2,3
Spotřeba vlády	235,9	240,1	242,3	250,1	968,4	258,4	262,6	270,7	272,4	1 064,1	278,4	287,1	293,1
	1,7	1,2	0,8	1,5	1,3	3,3	3,6	4,8	4,1	3,9	3,0	3,5	3,3
Spotřeba neziskových institucí	7,7	7,9	8,1	8,2	31,9	8,4	8,7	8,8	9,1	35,0	9,2	9,4	9,5
	6,9	5,7	4,3	2,6	4,9	3,7	4,8	5,7	7,7	5,5	4,6	3,6	3,7
Hrubý fixní kapitál	302,5	312,6	317,1	320,7	1 252,9	327,5	337,7	346,8	348,9	1 360,7	347,6	353,9	358,5
	-0,7	5,5	5,0	6,1	4,0	8,1	6,6	7,4	6,5	7,1	3,3	1,4	-0,3
Změna zásob a cenností	5,6	15,1	17,8	17,3	55,8	15,3	3,7	11,0	6,1	36,1	21,3	-4,7	6,5
Vývoz zboží a služeb	1 013,4	1 020,5	996,3	1 003,6	4 033,7	1 020,8	1 037,4	1 050,0	1 078,5	4 186,7	1 062,4	1 081,6	1 074,8
	5,8	7,3	7,6	7,7	7,1	4,9	3,5	4,3	4,8	4,4	1,4	2,5	1,8
Dovoz zboží a služeb	917,6	924,1	899,4	911,1	3 652,2	934,4	949,9	975,6	984,9	3 844,8	978,1	981,2	982,6
	3,6	5,9	7,1	8,4	6,3	7,3	5,1	6,3	4,9	5,9	2,0	1,9	1,0
Bilance zahraničního obchodu	95,8	96,4	96,9	92,5	381,5	86,4	87,5	74,4	93,6	341,9	84,3	100,4	92,2
Průměrná měsíční mzda^{xxx/} (meziroční změna v %)													
nominální	4,5	6,9	6,1	7,4	7,0	8,6	8,6	8,5	6,9	8,1	7,4	7,2	6,9
reálná	2,1	4,6	3,5	4,7	4,4	6,6	6,2	6,0	4,7	6,0	4,6	4,3	4,0

Pramen: ČSÚ

Pozn.: x/ očištěno o sezónní a kalendářní vlivy

xx/ vlivem zaokrouhlování dochází na desetinných místech v některých součtových údajích k nepřesnostem

xxx/ za celé hospodářství, na přepočtené počty zaměstnanců

Hrubý domácí produkt (změna v %, ve stálých cenách, sezónně a kalendářně upravená data)

	mezičtvrtletně				meziročně			
	2018	2019			2018	2019		
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Maďarsko	1,1	1,4	1,1	1,1	5,1	5,2	5,2	4,8
Polsko	0,4	1,5	0,8	1,3	4,5	4,7	4,1	4,1
Estonsko	1,2	1,0	0,8	1,0	5,0	4,7	4,2	4,1
Bulharsko	0,9	1,1	0,9	0,8	3,4	3,9	3,8	3,7
Litva	1,3	1,2	0,9	0,2	3,8	4,3	4,0	3,6
Rumunsko	0,8	1,0	0,8	0,6	4,1	4,9	4,3	3,2
Kypr	0,2	1,4	0,7	0,7	3,5	3,3	3,1	3,0
Chorvatsko	0,3	1,2	0,5	0,8	2,5	4,0	2,4	2,8
Česká republika	0,9	0,6	0,6	0,4	2,7	2,7	2,7	2,5
Řecko	0,0	0,4	1,3	0,6	1,6	1,4	2,8	2,3
Dánsko	0,8	0,0	1,1	0,3	3,0	1,8	2,5	2,2
Finsko	0,0	0,6	0,8	0,7	0,5	0,6	1,4	2,2
Slovinsko	0,6	0,6	0,0	0,8	3,2	3,5	2,3	2,0
Španělsko	0,6	0,5	0,4	0,4	2,1	2,2	2,0	2,0
Lotyšsko	0,7	-0,3	0,8	0,7	5,3	3,1	2,5	1,9
Portugalsko	0,4	0,6	0,6	0,3	2,0	2,1	1,9	1,9
Slovensko	0,5	0,6	0,3	0,4	3,6	3,3	2,4	1,8
Nizozemsko	0,5	0,4	0,4	0,4	2,0	1,9	1,6	1,7
Švédsko	1,2	0,0	0,2	0,3	2,1	1,4	1,0	1,7
Belgie	0,8	0,0	0,3	0,4	1,5	1,3	1,3	1,6
Rakousko	0,7	0,5	0,1	0,1	2,2	1,9	1,7	1,5
EU28	0,4	0,5	0,2	0,3	1,5	1,7	1,4	1,4
Francie	0,4	0,3	0,3	0,3	1,2	1,3	1,4	1,4
eurozóna	0,3	0,4	0,2	0,2	1,2	1,4	1,2	1,2
Spojené království	0,3	0,6	-0,2	0,3	1,5	2,1	1,3	1,0
Německo	0,2	0,5	-0,2	0,1	0,6	1,0	0,3	0,5
Itálie	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,1	0,0	0,1	0,3

Pramen: Eurostat

Srovnání vývoje spotřebitelských cen v ČR, vybraných zemích EU a USA (meziroční změna v %, z harmonizovaných indexů)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019								
										1	2	3	4	5	6	7	8	9
ČR	1,2	2,2	3,5	1,4	0,4	0,3	0,6	2,4	2,0	2,0	2,4	2,6	2,4	2,6	2,4	2,6	2,6	2,6
Eurozóna	1,6	2,7	2,5	1,3	0,4	0,0	0,2	1,5	1,8	1,4	1,5	1,4	1,7	1,2	1,3	1,0	1,0	0,8
EU	2,1	3,1	2,6	1,5	0,5	0,0	0,3	1,7	1,9	1,5	1,6	1,6	1,9	1,6	1,6	1,4	1,4	1,2
Belgie	2,3	3,4	2,6	1,2	0,5	0,6	1,8	2,2	2,3	1,8	2,0	2,2	2,0	1,7	1,3	1,2	0,9	0,6
Irsko	-1,6	1,2	1,9	0,5	0,3	0,0	-0,2	0,3	0,7	0,8	0,7	1,1	1,7	1,0	1,1	0,5	0,6	0,6
Maďarsko	4,7	3,9	5,7	1,7	0,0	0,1	0,4	2,4	2,9	2,8	3,2	3,8	3,9	4,0	3,4	3,3	3,2	2,9
Německo	1,1	2,5	2,1	1,6	0,8	0,1	0,4	1,7	1,9	1,7	1,7	1,4	2,1	1,3	1,5	1,1	1,0	0,9
Polsko	2,6	3,9	3,7	0,8	0,1	-0,7	-0,2	1,6	1,2	0,6	1,3	1,7	2,1	2,2	2,3	2,5	2,6	2,4
Portugalsko	1,4	3,6	2,8	0,4	-0,2	0,5	0,6	1,6	1,2	0,6	0,9	0,8	0,9	0,3	0,7	-0,7	-0,1	-0,3
Rakousko	1,7	3,6	2,6	2,1	1,5	0,8	1,0	2,2	2,1	1,7	1,4	1,7	1,7	1,7	1,6	1,4	1,5	1,2
Finsko	1,7	3,3	3,2	2,2	1,2	-0,2	0,4	0,8	1,2	1,2	1,3	1,1	1,5	1,3	1,1	1,0	1,2	1,0
Švédsko	1,9	1,4	0,9	0,4	0,2	0,7	1,1	1,9	2,1	2,0	1,9	1,8	2,1	2,1	1,6	1,5	1,3	1,3
Lotyšsko	-1,2	4,2	2,3	0,0	0,7	0,2	0,1	2,9	2,6	2,9	2,8	2,7	3,3	3,5	3,1	3,0	3,1	2,3
Řecko	4,7	3,1	1,0	-0,9	-1,4	-1,1	0,0	1,1	0,8	0,5	0,8	1,0	1,1	0,6	0,2	0,4	0,1	0,2
Slovensko	0,7	4,1	3,7	1,5	-0,1	-0,3	-0,5	1,4	2,5	2,2	2,3	2,7	2,4	2,7	2,7	3,0	3,0	3,0
Slovinsko	2,1	2,1	2,8	1,9	0,4	-0,8	-0,2	1,6	1,9	1,2	1,3	1,6	1,8	1,6	1,9	2,0	2,4	1,7
Španělsko	2,0	3,0	2,4	1,5	-0,2	-0,6	-0,3	2,0	1,7	1,0	1,1	1,3	1,6	0,9	0,6	0,6	0,4	0,2
USA	1,6	3,5	2,1	1,3	1,3	-0,7	0,5	1,7	2,2	1,0	1,0	1,4	1,6	1,3	1,1	1,3	1,2	1,2

Pramen: data Eurostat

Pozn.: Harmonizované indexy spotřebitelských cen (HICP) jsou srovnatelné indexy spotřebitelských cen členských států EU, ale nenahrazují národní indexy.

Na rozdíl od tuzemského indexu spotřebitelských cen jsou ve struktuře spotřebního koše a vahách HICP zahrnuty tržby za nákupy cizinců a není zahrnuto hypotetické nájemné.

Srovnání vývoje cen průmyslových výrobců v ČR a ve vybraných zemích EU (meziroční změna v %)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019								
										1	2	3	4	5	6	7	8	9
Česká republika	1,2	5,5	2,2	0,8	-0,8	-3,2	-3,3	1,8	2,1	2,9	3,6	3,8	4,3	3,8	2,5	2,1	2,1	1,9
Eurozóna	2,7	5,7	2,8	-0,2	-1,5	-2,7	-2,3	3,1	3,2	2,9	3,0	2,9	2,6	1,6	0,7	0,1	-0,8	-1,2
EU	3,1	6,1	2,8	0,0	-1,6	-3,3	-1,9	3,6	3,7	2,9	3,1	3,0	2,9	1,9	0,9	0,5	-0,3	-0,8
Belgie	5,4	8,1	3,5	0,5	-4,5	-4,2	-1,8	9,0	7,1	5,4	5,9	6,4	4,7	3,3	1,9	-0,1	-1,5	-1,7
Německo	1,5	5,1	1,7	0,1	-1,0	-1,8	-1,6	2,6	2,7	2,8	2,8	2,5	2,6	2,0	1,4	1,3	0,6	0,1
Řecko	6,0	7,4	4,9	-0,6	-0,8	-5,9	-5,4	4,3	3,3	0,3	2,6	4,0	3,4	0,2	-1,2	-0,5	-1,9	-1,3
Španělsko	3,7	6,9	3,8	0,6	-1,3	-2,1	-3,2	4,4	3,0	1,8	1,7	2,5	2,4	1,2	-0,9	-0,7	-2,6	-3,3
Irsko	1,5	6,5	3,1	1,5	-0,4	-4,3	-2,8	3,4	-2,0	-0,1	0,4	1,0	1,1	1,5	1,3	1,6	1,7	1,4
Maďarsko	7,3	6,1	5,3	-0,5	-2,1	-3,0	-3,1	4,6	6,2	6,0	5,3	5,5	6,5	5,4	3,0	2,8	2,5	2,4
Rakousko	4,1	4,8	0,9	-0,9	-1,5	-2,1	-2,5	1,9	3,0	2,2	2,3	2,1	1,6	0,7	-0,1	-0,3	-1,1	-1,5
Polsko	3,7	7,6	3,6	-1,2	-1,4	-2,4	-0,2	4,8	2,8	2,4	2,9	2,5	2,9	1,9	1,1	1,1	1,0	0,8
Portugalsko	5,7	6,0	3,0	-0,4	-1,6	-4,2	-1,8	3,7	3,0	1,4	1,4	2,1	2,0	0,2	-1,0	-1,3	-2,2	-2,7
Slovinsko	2,0	3,8	1,0	0,3	-1,0	-0,5	-1,4	1,3	1,9	1,1	1,6	1,6	2,0	2,2	2,0	1,8	2,0	2,1
Slovensko	-2,8	2,7	3,8	-0,2	-3,7	-4,3	-4,4	2,6	5,1	3,2	4,0	4,5	4,0	4,1	3,0	2,2	2,0	1,3
Finsko	6,6	5,8	2,3	0,8	-0,8	-2,2	-1,7	2,8	3,9	3,7	3,5	2,6	2,6	2,0	-0,5	0,3	-0,5	-0,1
Švédsko	3,0	0,9	-0,4	-0,6	0,0	-1,0	-0,1	4,1	5,5	5,5	5,2	4,7	4,5	3,8	1,9	2,0	1,6	0,7

Pramen: data Eurostat

Průmysl – 3. Q 2019 (s. c. = stálé ceny - na bázi roku 2015; stejné období min. roku = 100)

	Index průmysl. produkce (IPP)	tržby z prodeje vl. výr. a služeb v b. c.	tržby z přímého vývozu v b. c.	prům. počet zaměst. FO	produkt. práce z tržeb	průměrná nominál. mzda	mzda přepočt. indexem cen výrobců	jednotkové mzdové náklady		průměrná mzda v Kč	
								nominální	reálné		
B	Těžba a dobývání	93,5	-9,9	1,6	-4,8	-5,4	6,5	-0,2	12,6	5,5	36 475
D	Výr. a rozvod el., plynu, tepla a klimat. vzduchu	95,2	1,4	218,2	2,7	-1,3	6,6	-1,1	8,0	0,2	48 941
C	Zpracovatelský průmysl	102,8	4,4	4,2	-1,2	5,7	6,0	5,1	0,3	-0,5	34 423
10	Výroba potravinářských výrobků	101,7	6,6	6,3	-2,3	9,2	7,0	2,6	-2,0	-6,0	28 969
11	Výroba nápojů	96,8	-1,1	1,2	0,8	-1,9	1,0	-1,0	3,0	1,0	41 143
12	Výroba tabákových výrobků	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Výroba textilií	96,4	0,3	0,3	-4,9	5,4	6,2	4,0	0,7	-1,4	27 555
14	Výroba oděvů	95,6	9,6	4,7	-3,4	13,4	6,8	-0,7	-5,8	-12,5	19 897
15	Výroba usní a souvisejících výrobků	92,4	3,2	1,4	-9,9	14,5	11,5	9,0	-2,6	-4,8	23 728
16	Zprac. dřeva, výr. dřev., kork. výr., kr. výr. náb.	99,4	-6,4	-10,2	-3,7	-2,8	3,5	3,8	6,5	6,8	30 270
17	Výroba papíru a výrobků z papíru	103,0	6,1	12,0	-0,5	6,6	8,0	10,2	1,3	3,4	34 805
18	Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	101,0	6,9	16,7	-1,2	8,2	2,9	0,1	-4,9	-7,4	29 687
19	Výroba koksu a rafinovaných ropných výrobků	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Výroba chemických látek a chem. přípravků	103,0	-0,1	-2,7	0,8	-0,9	5,8	8,8	6,8	9,8	37 391
21	Výroba zákl. farmac. výrobků a farmac. přípr.	119,5	20,9	19,5	2,0	18,5	5,6	3,3	-10,9	-12,8	38 453
22	Výroba pryžových a plastových výrobků	102,7	3,6	3,8	-0,5	4,2	4,9	5,2	0,7	1,0	32 377
23	Výroba ostatních nekovových minerál. výrobků	99,3	5,6	4,1	-2,6	8,4	6,7	0,2	-1,6	-7,5	35 911
24	Výr. zákl. kovů, hutní zprac. kovů, slévárství	91,1	-13,2	-21,9	-3,0	-10,5	5,8	8,4	18,2	21,2	34 685
25	Výr. kovových konstrukcí a kovoděl. výrobků	100,3	6,5	6,6	0,6	5,8	5,0	2,5	-0,8	-3,1	32 608
26	Výroba počítačů, elektron. a optických přístrojů	93,2	-8,2	-10,3	-13,0	5,6	7,9	6,4	2,3	0,8	34 941
27	Výroba elektrických zařízení	110,5	11,8	3,0	2,5	9,1	5,5	5,1	-3,3	-3,6	34 353
28	Výroba strojů a zařízení	98,4	2,3	-0,5	-1,7	4,0	5,1	3,0	1,0	-1,0	35 038
29	Výroba motor. voz. (kr. motoc.), přívěs. a návěs.	110,0	11,4	13,0	-0,6	12,1	6,2	6,0	-5,3	-5,4	37 844
30	Výroba ostatních doprav. prostředků a zařízení	102,1	3,9	5,1	0,9	3,0	5,7	5,3	2,7	2,3	37 612
31	Výroba nábytku	102,0	3,3	1,8	-6,2	10,0	6,5	4,8	-3,2	-4,8	27 855
32	Ostatní zpracovatelský průmysl	104,5	4,5	0,2	-2,7	7,4	8,1	6,1	0,6	-1,2	30 547
33	Opravy a instalace strojů a zařízení	102,1	10,5	15,1	6,2	4,1	8,7	3,7	4,4	-0,4	40 745
	Průmysl celkem	101,9	4,1	4,7	-1,1	5,3	6,1	4,0	0,8	-1,3	34 904

Pramen: ČSÚ, tabulka + výpočty MPO

Pozn.: */ Podíl na celkových tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslu.

**/ Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb sekce, odvětví a oddílu.

Průmysl (organizace s 50 a více zaměstnanci)

CZ-NAZE	Počet jedn.	Index. prům. prod.	Tržby bez DPH za prodej vlast. výr. a služeb v mil. Kč			Tržby bez DPH za přímý vývoz v mil. Kč				Průměrný počet zaměstnanců FO			Průměrné měsíční tržby na jednoho zaměstnance			Průměrná měsíční mzda		
			b.c. 2019 (3. Q)	meziroč. změna	Podíl b.c. prům=100	b.c. 2019 (3. Q)	meziroč. změna	Podíl */ b.c. prům=100	Podíl **/	osob	meziroč. změna	Podíl prům=100	v Kč	meziroč. změna	Úroveň prům=100	v Kč	meziroč. změna	Úroveň prům=100
										2019			2019			2019		
B Těžba a dobývání	38	93,5	12 518	-9,9	1,3	2 291	1,6	0,2	18,3	21 127	-4,8	2,2	197 512	94,6	57,6	36 475	6,5	104,5
D Výr.a rozv.el.a.j.energ	96	95,2	43 651	1,4	4,4	4 322	218,2	0,4	9,9	29 130	2,7	3,0	499 491	98,7	145,5	48 941	6,6	140,2
C Zpracovatelský průmysl	3 989	102,8	941 561	4,4	94,4	592 906	4,2	59,4	63,0	918 855	-1,2	94,8	341 570	105,7	99,5	34 423	6,0	98,6
10 Výr.potravin.vyr.	378	101,7	51 604	6,6	5,2	13 086	6,3	1,3	25,4	63 248	-2,3	6,5	271 967	109,2	79,2	28 969	7,0	83,0
11 Výroba nápojů	52	96,8	15 913	-1,1	1,6	3 325	1,2	0,3	20,9	11 029	0,8	1,1	480 958	98,1	140,1	41 143	1,0	117,9
12 Výr.tabákových výrobků	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Výroba textilií	107	96,4	9 911	0,3	1,0	7 244	0,3	0,7	73,1	17 630	-4,9	1,8	187 396	105,4	54,6	27 555	6,2	78,9
14 Výroba oděvů	53	95,6	1 373	9,6	0,1	933	4,7	0,1	67,9	6 797	-3,4	0,7	67 315	113,4	19,6	19 897	6,8	57,0
15 Výr.usní a souvis.vyr.	21	92,4	699	3,2	0,1	538	1,4	0,1	76,9	2 780	-9,9	0,3	83 764	114,5	24,4	23 728	11,5	68,0
16 Zpr.dřeva kr.nábytku	91	99,4	11 246	-6,4	1,1	7 172	-10,2	0,7	63,8	13 306	-3,7	1,4	281 718	97,2	82,1	30 270	3,5	86,7
17 Výr.pa píru a výrobk z p	96	103,0	18 103	6,1	1,8	11 191	12,0	1,1	61,8	16 101	-0,5	1,7	374 771	106,6	109,2	34 805	8,0	99,7
18 Tisk a rozm.nahr.nosičů	63	101,0	5 383	6,9	0,5	2 269	16,7	0,2	42,1	9 265	-1,2	1,0	193 655	108,2	56,4	29 687	2,9	85,1
19 Výr.koks.,raf.rop.prod.	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Výr.ch.látek a ch.přip.	117	103,0	34 727	-0,1	3,5	22 144	-2,7	2,2	63,8	25 687	0,8	2,7	450 649	99,1	131,3	37 391	5,8	107,1
21 Výr.zák.farm.vý.a f.př.	27	119,5	8 776	20,9	0,9	7 329	19,5	0,7	83,5	9 867	2,0	1,0	296 486	118,5	86,4	38 453	5,6	110,2
22 Výr.pryž.a plast.vyr.	379	102,7	61 205	3,6	6,1	37 380	3,8	3,7	61,1	74 249	-0,5	7,7	274 772	104,2	80,1	32 377	4,9	92,8
23 Výr.ost.nekov.miner.v.	168	99,3	33 019	5,6	3,3	14 196	4,1	1,4	43,0	43 277	-2,6	4,5	254 323	108,4	74,1	35 911	6,7	102,9
24 Vý.z.kovů,s.lévárenství	119	91,1	41 656	-13,2	4,2	16 720	-21,9	1,7	40,1	39 553	-3,0	4,1	351 060	89,5	102,3	34 685	5,8	99,4
25 V.kov.konstr.,kovod.v.	669	100,3	60 904	6,5	6,1	42 296	6,6	4,2	69,4	100 215	0,6	10,3	202 577	105,8	59,0	32 608	5,0	93,4
26 V.počítač a optic.přís.	123	93,2	78 233	-8,2	7,8	56 132	-10,3	5,6	71,7	33 826	-13,0	3,5	770 939	105,6	224,6	34 941	7,9	100,1
27 Vý.elektrických zař.	264	110,5	68 148	11,8	6,8	45 960	3,0	4,6	67,4	89 330	2,5	9,2	254 294	109,1	74,1	34 353	5,5	98,4
28 Výr.stroj a zařiz.j. n.	526	98,4	71 632	2,3	7,2	50 373	-0,5	5,0	70,3	104 707	-1,7	10,8	228 039	104,0	66,4	35 038	5,1	100,4
29 V.motor.vozidel,k.motoc	298	110,0	295 628	11,4	29,6	221 618	13,0	22,2	75,0	173 475	-0,6	17,9	568 051	112,1	165,5	37 844	6,2	108,4
30 V.os.dopr.prostř.a zař.	71	102,1	13 741	3,9	1,4	10 834	5,1	1,1	78,8	21 910	0,9	2,3	209 048	103,0	60,9	37 612	5,7	107,8
31 Výroba nábytku	96	102,0	5 668	3,3	0,6	3 350	1,8	0,3	59,1	10 787	-6,2	1,1	175 147	110,0	51,0	27 855	6,5	79,8
32 Ost.zpracov.průmysl	113	104,5	12 585	4,5	1,3	7 577	0,2	0,8	60,2	24 415	-2,7	2,5	171 827	107,4	50,1	30 547	8,1	87,5
33 Opr.a inst.stroj a zař.	154	102,1	15 114	10,5	1,5	5 535	15,1	0,6	36,6	24 842	6,2	2,6	202 799	104,1	59,1	40 745	8,7	116,7
Průmysl celkem	4 123	101,9	997 730	4,1	100,0	599 518	4,7	60,1	60,1	969 112	-1,1	100,0	343 177	105,3	100,0	34 904	6,1	100,0

Pramen: ČSÚ, tabulka + výpočty MPO

Pozn.: */ Podíl na celkových tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslu.

**/ Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb sekce, odvětví a oddílu tržby.

Stavebnictví - produkce, zaměstnanost

Stavebnictví (u indexů stejné období min. roku = 100)	Měrná jedn.	2015	2016	2017	2018	2019	2019	2019
		1. - 12.	1. - 12.	1. - 12.	1. - 12.	1.-3.	4.-6.	7.-9.
Index stavební produkce (s.c.)	%	106,9	94,2	103,6	109,1	102,5	104,0	99,9
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	%	-0,8	-1,5	0,0	0,6	0,4	0,2	0,3
Prům. hr. měs. nomin. mzda na fyz. os. (v Kč)	Kč	23 590	24 558	25 710	27 613	26 890	29 155	29 479
Index prům. hr. měs. nomin. mzda na fyz. os.	%	104,3	104,1	104,7	107,4	106,1	106,2	105,1

Pramen: ČSÚ

*/ Sledováno u podniků s 50 a více zaměstnanci.

Bytová výstavba

	Měrná jedn.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	1. Q 2019	2. Q 2019	3. Q 2019
		Počet bytů: zahájených	počet	40 381	43 747	43 796	43 531	37 319	28 135	27 535	23 853	22 108	24 351	26 378	27 224	31 521	33 121	9 566
	%	3,4	8,3	0,1	-0,6	-14,3	-24,6	-2,1	-13,4	-7,3	10,1	8,3	3,2	15,8	5,1	25,6	6,7	22,6
dokončených	počet	32 863	30 190	41 649	38 380	38 473	36 442	28 630	29 467	25 238	23 954	25 095	27 322	28 569	33 850	8 107	8 327	9 317
	%	1,8	-8,1	38,0	-7,8	0,2	-5,3	-21,4	2,9	-14,4	-5,1	4,8	8,9	4,6	18,5	17,6	4,1	11,3

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod – teritoriální struktura

Ukazatel	OBRAT		Meziroční změna v %	VÝVOZ		Meziroční změna v %	DOVOZ		Meziroční změna v %	SALDO OBCHODNÍ BILANCE	
	3. Q 2019			3. Q 2019			3. Q 2019			3. Q 2018	3. Q 2019
	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	mil. Kč	
Celkový zahraniční obchod ČR	2 151 778	100,0	2,9	1 147 986	100,0	4,7	1 003 792	100,0	0,9	101 182	144 194
Vyspělé tržní ekonomiky	1 705 938	80,7	4,4	1 008 122	90,3	6,9	697 816	70,0	1,1	252 683	310 306
<i>EU28</i>	1 551 185	73,4	3,8	928 621	83,1	6,2	622 565	62,4	0,4	254 033	306 056
<i>ESVO</i>	33 833	1,6	14,5	22 022	2,0	22,1	11 811	1,2	2,6	6 522	10 211
<i>Ostatní vyspělé tržní ekonomiky</i>	120 920	5,7	10,6	57 480	5,0	13,3	63 440	6,5	8,2	-7 872	-5 961
Rozvojové ekonomiky	127 406	6,0	4,4	44 735	4,0	6,4	82 671	8,3	3,3	-37 966	-37 936
Tranzitivní ekonomiky	29 988	1,4	116,8	16 822	1,5	125,9	13 166	1,3	106,3	1 066	3 656
Společenství nezávislých států	69 316	3,3	-23,2	31 226	2,8	-14,0	38 090	3,8	-29,4	-17 655	-6 863
Ostatní *)	174 617	8,3	4,9	15 114	1,4	-1,9	159 502	16,0	5,6	-135 609	-144 388
Nespecifikováno	6 729	0,3	34,3	912	0,1	-6,0	5 817	0,6	44,0	-3 069	-4 905
Zahraniční obchod se zeměmi OECD	1 676 869	79,3	4,2	978 985	87,6	6,8	697 884	70,0	0,7	223 163	281 101

Pramen: ČSÚ

Pozn.: *) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Zahraníční obchod ČR s vybranými státy (pořadí zemí dle podílu na vývozu v roce 2019)

	OBRAT					VÝVOZ					DOVOZ					BILANCE	
	3. Q 2018		3. Q 2019		Index 19/18	3. Q 2018		3. Q 2019		Index 19/18	3. Q 2018		3. Q 2019		Index 19/18	3. Q 2018	3. Q 2019
	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	mil. Kč
Německo	580 214	28,6	609 839	28,8	105,1	340 634	32,6	360 537	32,3	105,8	239 580	24,3	249 302	25,0	104,1	101 054	111 235
Slovensko	129 431	6,4	127 879	6,0	98,8	80 906	7,7	85 091	7,6	105,2	48 524	4,9	42 787	4,3	88,2	32 382	42 304
Polsko	137 867	6,8	143 336	6,8	104,0	62 454	6,0	67 486	6,0	108,1	75 412	7,6	75 850	7,6	100,6	-12 958	-8 364
Francie	83 328	4,1	85 488	4,0	102,6	51 570	4,9	54 893	4,9	106,4	31 759	3,2	30 596	3,1	96,3	19 811	24 297
Spojené království	66 909	3,3	67 619	3,2	101,1	48 032	4,6	51 134	4,6	106,5	18 877	1,9	16 485	1,7	87,3	29 155	34 648
Rakousko	76 294	3,8	73 955	3,5	96,9	47 413	4,5	47 113	4,2	99,4	28 881	2,9	26 842	2,7	92,9	18 532	20 271
Itálie	79 453	3,9	81 737	3,9	102,9	40 077	3,8	41 189	3,7	102,8	39 375	4,0	40 549	4,1	103,0	702	640
Nizozemsko	65 841	3,2	69 394	3,3	105,4	39 057	3,7	40 199	3,6	102,9	26 785	2,7	29 195	2,9	109,0	12 272	11 005
Maďarsko	54 483	2,7	60 131	2,8	110,4	31 493	3,0	37 116	3,3	117,9	22 990	2,3	23 015	2,3	100,1	8 502	14 100
Španělsko	44 290	2,2	49 530	2,3	111,8	28 967	2,8	33 264	3,0	114,8	15 324	1,6	16 265	1,6	106,1	13 643	16 999
Spojené státy	48 479	2,4	54 162	2,6	111,7	22 800	2,2	26 807	2,4	117,6	25 679	2,6	27 355	2,7	106,5	-2 879	-549
Ruská federace	58 302	2,9	52 995	2,5	90,9	22 868	2,2	25 281	2,3	110,6	35 434	3,6	27 713	2,8	78,2	-12 566	-2 432
Belgie	36 288	1,8	39 429	1,9	108,7	20 647	2,0	23 299	2,1	112,8	15 641	1,6	16 130	1,6	103,1	5 005	7 168
Švýcarsko	23 231	1,1	26 564	1,3	114,3	13 738	1,3	17 243	1,5	125,5	9 493	1,0	9 320	0,9	98,2	4 245	7 923
Rumunsko	29 490	1,5	30 907	1,5	104,8	16 320	1,6	16 623	1,5	101,9	13 170	1,3	14 284	1,4	108,5	3 150	2 340

Pramen: ČSÚ

Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR

Ukazatel	Vývoz		Meziroční změna v %	Dovoz		Meziroční změna v %	Saldo obchodní bilance	
	3. Q 2019			3. Q 2019			3. Q 2018	3. Q 2019
	mil. Kč	podíl v %	v %	mil. Kč	podíl v %	v %	mil. Kč	mil. Kč
Celkový zahraniční obchod	1 116 932	100,0	6,8	997 062	100,0	1,1	59 451	119 870
v tom:								
0 Potraviny a živá zvířata	34 577	3,1	3,5	44 504	4,5	5,2	-8 883	-9 927
1 Nápoje a tabák	10 396	0,9	13,1	8 336	0,8	5,5	1 293	2 060
2 Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	22 977	2,1	2,6	18 565	1,9	-2,3	3 394	4 412
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	22 162	2,0	-10,1	55 913	5,6	-17,3	-42 962	-33 751
4 Živočišné a rostlinné oleje	2 053	0,2	3,0	1 722	0,2	20,8	568	331
5 Chemikálie a příbuzné výrobky	73 108	6,5	9,2	113 830	11,4	4,3	-42 166	-40 722
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	157 780	14,1	-1,3	156 635	15,7	-2,1	-78	1 145
7 Stroje a dopravní prostředky	652 078	58,4	9,8	474 204	47,6	3,9	137 376	177 874
8 Průmyslové spotřební zboží	137 626	12,3	5,4	120 513	12,1	0,8	11 005	17 113
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	4 174	0,4	55,6	2 839	0,3	2,2	-95	1 335

Pramen: ČSÚ

Pozn.: "6" - jde zejména o kůže a kožené výrobky, výrobky z pryže, ze dřeva, papír a výrobky z něj, textilní výrobky kromě oděvů, cement, sklo, porcelán, keramiku, železo a ocel, neželezné kovy, kovové výrobky

"8" - jde zejména o prefabrikované budovy, zdravotnickou, instalační ap. techniku, nábytek, galanterii, oděvy, obuv, přístroje, zbraně munici, sportovní potřeby, hračky

Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR s Německem

Ukazatel	Vývoz		Meziroční změna v %	Dovoz		Meziroční změna v %	Saldo obchodní bilance	
	3. Q 2019			3. Q 2019			3. Q 2018	3. Q 2019
	mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	mil. Kč
Celkový zahraniční obchod	360 537	100,0	5,8	249 302	100,0	4,1	101 054	111 235
v tom:							0	
0 Potraviny a živá zvířata	7 789	0,7	-1,7	10 760	1,1	7,6	-2 076	-2 970
1 Nápoje a tabák	939	0,1	12,2	1 255	0,1	1,9	-394	-315
2 Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	6 471	0,6	-11,4	2 819	0,3	-4,4	4 356	3 651
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	5 547	0,5	-24,6	10 720	1,1	5,5	-2 809	-5 173
4 Živočišné a rostlinné oleje	484	0,0	67,4	288	0,0	11,3	31	196
5 Chemikálie a příbuzné výrobky	16 300	1,5	4,1	30 192	3,0	-3,3	-15 545	-13 892
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	50 120	4,5	-2,7	45 298	4,5	-4,6	4 043	4 822
7 Stroje a dopravní prostředky	221 530	19,8	11,4	121 281	12,2	10,4	89 039	100 250
8 Průmyslové spotřební zboží	50 730	4,5	0,7	26 511	2,7	0,6	24 057	24 219
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	627	0,1	25,4	179	0,0	21,4	353	448

Pramen: ČSÚ

Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR se Slovenskem

Ukazatel	Vývoz		Meziroční změna v %	Dovoz		Meziroční změna v %	Saldo obchodní bilance	
	3. Q 2019			3. Q 2019			3. Q 2018	3. Q 2019
	mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	podíl v %		mil. Kč	mil. Kč
Celkový zahraniční obchod	85 091	100,0	5,2	42 787	100,0	-11,8	32 382	42 304
v tom:								
0 Potraviny a živá zvířata	8 335	0,7	8,4	2 865	0,3	3,2	4 914	5 471
1 Nápoje a tabák	1 711	0,2	3,9	350	0,0	10,0	1 328	1 360
2 Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	1 629	0,1	-6,9	1 853	0,2	-4,8	-197	-224
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	7 588	0,7	6,4	4 314	0,4	-40,4	-99	3 274
4 Živočišné a rostlinné oleje	278	0,0	8,8	160	0,0	76,0	165	119
5 Chemikálie a příbuzné výrobky	7 730	0,7	6,7	3 951	0,4	-6,5	3 019	3 779
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	13 744	1,2	-2,7	10 339	1,0	-9,0	2 763	3 405
7 Stroje a dopravní prostředky	33 536	3,0	7,4	15 309	1,5	-3,7	15 337	18 228
8 Průmyslové spotřební zboží	10 061	0,9	7,5	3 585	0,4	-23,0	4 705	6 476
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	479	0,0	0,7	63	0,0	120,5	447	416

Pramen: ČSÚ

Maloobchod – Indexy tržeb bez DPH (stálé ceny, meziroční změny v %)

	2015				2016				2017				2018				2019		
	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q
Maloobchod včetně motoristického segmentu	7,9	8,3	5,9	8,5	7,1	8,5	4,7	4,3	7,0	3,5	3,3	4,6	2,8	3,2	2,5	2,2	2,7	2,6	5,3
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel	12,0	14,3	8,3	13,4	8,4	13,4	5,4	4,9	10,7	0,2	-1,2	1,7	-3,3	0,4	-0,7	-4,4	-2,0	-1,7	3,6
Maloobchod kromě motorových vozidel	5,9	5,5	4,8	6,4	6,5	6,0	4,4	4,1	5,1	5,3	5,5	5,9	6,1	4,6	3,9	5,2	5,1	4,7	6,0
Maloobchod kromě pohonných hmot	5,9	5,6	4,8	6,1	6,5	5,9	4,4	3,9	5,2	5,4	5,5	5,9	6,3	4,6	4,1	5,4	5,1	5,2	6,4
Prodej pohonných hmot	6,2	4,6	5,2	9,4	6,3	7,1	4,2	5,2	4,2	4,1	5,8	6,4	4,5	5,1	3,0	3,6	4,8	1,7	2,6
Maloobchod s potravinami	4,5	2,8	4,8	3,9	6,9	3,9	2,4	0,1	0,3	4,0	2,7	2,4	5,0	0,3	1,8	1,6	0,1	3,8	2,4
Maloobchod s nepotravinářským zbožím	7,3	8,4	4,8	7,9	6,1	7,7	6,4	7,0	10,0	6,8	7,9	8,6	7,4	8,3	6,1	8,2	9,4	6,3	9,8
Maloobchod s počítačovým a komunikačním zařízením ve spec. prodejnách	23,9	11,6	11,4	7,7	-0,6	5,1	-1,4	6,4	10,7	11,0	10,8	15,0	14,5	8,2	10,8	11,8	10,0	10,1	13,5
Maloobchod s výrobky převážně pro domácnost ve spec. prodejnách	6,9	6,9	4,1	6,6	5,4	9,0	7,6	2,8	7,0	3,1	6,0	7,1	7,6	7,7	3,5	5,5	6,2	5,3	8,1
Maloobchod s výrobky pro kulturu a rekreaci ve spec. prodejnách	8,6	13,0	7,4	6,1	10,0	6,9	8,5	4,9	11,8	5,9	6,6	9,6	1,1	12,5	9,0	8,0	18,7	5,0	8,2
Maloobchod s oděvy, obuví a koženým zbožím ve spec. prodejnách	-1,4	7,3	0,0	7,8	5,3	5,8	2,7	6,2	12,7	9,0	13,7	9,7	2,8	9,6	2,6	7,6	12,0	5,0	8,6
Maloobchod s farmaceutickým, zdravotnickým, kosmetickým a drogistickým zbožím ve spec. prodejnách	2,8	2,3	1,6	4,1	1,9	4,5	3,7	4,1	5,3	2,4	1,3	3,1	3,6	4,2	2,9	3,8	3,3	2,7	7,0
Maloobchod ve stáncích a na trzích	2,5	2,1	1,5	1,1	-3,1	-2,3	2,7	1,4	3,6	3,4	-1,8	1,4	4,8	-1,4	0,4	1,7	0,1	1,8	1,7
Maloobchod mimo prodejny, stánky a trhy	21,5	19,7	11,5	16,9	15,1	19,1	18,4	20,0	19,8	16,5	16,7	16,1	18,1	17,1	17,9	17,6	17,0	13,7	18,0
Maloobchod prostřednictvím internetu nebo zásilkové služby	29,5	26,9	14,3	20,1	18,6	23,0	24,8	23,9	25,3	21,4	20,3	19,1	21,5	19,7	21,0	19,7	19,1	17,3	20,7

Pramen: ČSÚ